

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027. Inom området för inrikes frågor inrättas tre fonder för programperioden 2021–2027: Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och, som en del av fonden för integrerad gränsförvaltning, instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Propositionen hänför sig till den fjärde tilläggsbudgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den antagits av riksdagen.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Beredning	7
1.2.1 Beredning av EU-författningar	7
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	9
2.1 Regleringen för den nya programperioden	9
2.1.1 Allmänna förordningen	9
2.1.2 Fondspecifika förordningar	12
2.1.2.1 Förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden	12
2.1.2.2 Förordningen om Fonden för inre säkerhet	13
2.1.2.3 Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning	14
3 Nuläge och bedömning av nuläget	15
4 Förslagen och deras konsekvenser	19
4.1 De viktigaste förslagen	19
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	22
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	22
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	25
4.2.3 Det elektroniska informationssystemet	28
4.2.4 Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna	28
4.2.5 Övriga samhällsliga konsekvenser	30
4.2.6 Konsekvenser för miljön	31
5 Alternativa handlingsvägar	32
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	32
5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater	33
6 Remissvar	35
7 Specialmotivering	36
1 kap. Allmänna bestämmelser	36
2 kap. Program och genomförandeplaner	40
3 kap. Förvaltning av program	43
4 kap. Understödsförfarande	47
5 kap. Tillsynsförfarande	59
6 kap. Särskilda bestämmelser	63
7 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	70
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	71
9 Ikraftträdande	72
10 Verkställighet och uppföljning	73
11 Förhållande till andra propositioner	73
11.1 Förhållande till budgetpropositionen	73
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	73
LAGFÖRSLAG	82
Lag om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027	82

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Inom området för inrikes frågor inrättas tre fonder för Europeiska unionens programperiod 2021–2027: Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och, som en del av fonden för integrerad gränsförvaltning, instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (nedan fonderna inom området för inrikes frågor).

Finland har från och med programperioden 2000–2004 genomfört finansieringsprogram inom området för inrikes frågor. Under perioden 2007–2013 uppgick EU:s finansieringsandel som anvisades Finland från SOLID-fonderna till sammanlagt ca 79 miljoner euro. Under programperioden 2014–2020 beräknas den totala EU-finansieringen av de nationella programmen för fonderna inom området för inrikes frågor uppgå till ca 177 miljoner euro.

I maj 2018 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till en flerårig budgetram för 2021–2027 och ett förslag till allmänna bestämmelser och finansieringsregler för fonder som förvaltas gemensamt. Därtill lade Europeiska kommissionen i juni fram fondspecifika förordningsförslag för programperioden 2021–2027. Regeringens proposition grundar sig på följande EU-rättsakter som förutsätter kompletterande bestämmelser: (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147 om inrättande av Asyl-, migrations- och integrationsfonden, (nedan förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden), (2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1149 om inrättande av Fonden för inre säkerhet, (nedan förordningen om Fonden för inre säkerhet), (3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148 om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (nedan förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik) samt (4) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (nedan den allmänna förordningen).

Genom Europeiska unionens förordningar om fonderna inom området för inrikes frågor och den allmänna förordningen skapas ramar för finansieringen av Europeiska unionens inrikes frågor. I de fondspecifika förordningarna fastställs fondernas mål, tillämpningsområde samt finansierings- och genomföranderam. Genom Europeiska unionens allmänna förordning om fonderna inom området för inrikes frågor utfärdas allmänna finansiella bestämmelser som gäller alla fonder.

De EU-förordningar som ligger till grund för propositionen är direkt tillämplig rätt i Europeiska unionens medlemsstater. Förordningarna innehåller dock bestämmelser som ska fastställas nationellt, varför det är nödvändigt att utfärda en lag om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027 och att fastställa närmare bestämmelser på nationell nivå om beviljande, utbetalning och övervakning av fondernas finansiering. Europeiska unionens lagstiftning innehåller inga bestämmelser om understödsberättigande utgifter, med undantag för vissa allmänna principer. De omständigheter som gäller val av projekt och beviljande av understöd får bestämmas nationellt. Nationell lagstiftning förutsätts dessutom bl.a. för definition av de nationella myndigheter som ansvarar för fonderna och av deras ansvarsfördelning i fråga om

vissa uppgifter som tilldelats medlemsstaterna i förordningarna, behörigheten för och sammansättningen hos övervakningskommittéerna för fonderna, det nationella förfarandet för beredning och ändring av programmen och genomförandeplanerna för fonderna samt användningen och förvaltningen av det tekniska bistånd som anvisas för fondernas förvaltning. Dessutom bör bestämmelser utfärdas utifrån de nationella utgångspunkterna om förfarandet vid förvaltningen av det anslag som avses i artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Syftet med lagen är att säkerställa att fonderna inom området för inrikes frågor förvaltas och genomförs på behörigt sätt.

Regeringspropositionen och fonderna inom området för inrikes frågor hänför sig till de skrivningar om Europapolitik som ingår i statsminister Marins regeringsprogram ”Ett inkluderande och kunnigt Finland”, enligt vilka Europeiska unionens asyl- och invandringspolitik grundar sig på Europeiska unionens gemensamma regler, en gemensamt överenskommen ansvarsfördelning och gemensamma verksamhetsprinciper.

Med Asyl-, migrations- och integrationsfonden eftersträvas främjande av en effektiv hantering av migrationsströmmarna med tillämpning av unionens regelverk och med beaktande av de åtaganden som hänför sig till iakttagandet av de mänskliga rättigheterna. Fonden främjar förverkligandet av medlemsstaternas solidariska ansvar inom migrationsförvaltningen. Syftet med de gemensamma åtgärderna är att säkerställa att migrationsförvaltningen fungerar effektivt, inbegripet integrering av personer som lagligen vistas inom unionen, att minska olaglig inresa till unionen och att utveckla fungerande system för återvändande.

Syftet med Fonden för inte säkerhet är att säkerställa en hög säkerhetsnivå i unionen särskilt genom att bekämpa terrorism och radikalisering, allvarlig och organiserad brottslighet och cyberbrottslighet samt genom att hjälpa och skydda brottsoffer. Syftet med fonden är att öka informationsutbytet mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen, att effektivisera gemensamma gränsöverskridande insatser och att stödja insatser för att förbättra kapaciteten i kampen mot brott och terrorism. Fonden bör också stödja skyddet av personer, offentliga platser och kritisk infrastruktur mot säkerhetsrelaterade incidenter samt även stödja effektiv och samordnad beredskap att reagera på kriser.

Genom instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik stöds utvecklingen av det integrerade gränsförvaltningssystemet för att underlätta laglig gränspassage, förebygga olaglig invandring, förebygga gränsöverskridande brottslighet och hantera migrationsströmmar. Till detta hör bl.a. förbättrande av övervaknings- och kontrollkapaciteten vid unionens yttre gränser, främjande av samarbetet såväl nationellt som internationellt, stödjande av en enhetlig tillämpning av unionens gränsbestämmelser bl.a. genom utnyttjande av olika mekanismer för kvalitetskontroll och utvärdering, stödjande av unionens gemensamma viseringspolitik samt inrättande av omfattande it-system och främjande av systemens interoperabilitet.

Propositionen hänför sig särskilt till skrivningarna ”Finland — större än sin storlek i världen” och ”Den trygga rättsstaten Finland” i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering, ”Ett inkluderande och kunnigt Finland”.

Enligt regeringsprogrammets skrivningar om asyl- och flyktingpolitiken krävs det gemensamma europeiska lösningar för att svara på den globala flyktingsituationen. Finland vill främja uppkomsten av gemensamma lösningar kring europeisk asyl- och flyktingpolitik som respekterar mänskliga rättigheter. Målet är en rättvis och hållbar ansvarsfördelning mellan Europeiska unionens länder. Fonderna inom området för inrikes frågor genomför för sin del en rättvis och hållbar ansvarsfördelning genom att rikta Europeiska unionens finansiering på basis av på förhand fastställda kriterier till prioriterade områden inom asyl- och flyktingpolitiken.

Enligt regeringsprogrammet ska Finland som en del av det internationella samarbetet främja en mer omfattande användning av systemet med kvotflyktingar. Europeiska unionen kompenserar kostnaderna för kvotflyktingar via Asyl-, migrations- och integrationsfonden.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden har också samband med de skrivningar i regeringsprogrammet enligt vilka en smidig asylprocess och tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna säkerställs och asylansökningar behandlas utan obefogade dröjsmål. Återvändande och främjande av avtal om återsändande hör likaså till fondens tillämpningsområde när det gäller utveckling av systemet för frivillig återresa i enlighet med regeringsprogrammet som det primära alternativet för att se till att de som fått avslag på sin ansökan lämnar landet med stöd för hållbart återvändande, eller när regeringen strävar efter att få till stånd avtal om återsändande med alla centrala tredjeländer vars medborgare Finland kan återsända på ett tryggt sätt.

Genom de åtgärder som finansieras från Asyl-, migrations- och integrationsfonden stöds de skrivningar i regeringsprogrammet enligt vilka staten och kommunerna satsar på tillgången till kompetent arbetskraft, arbetskraftsinvandring och integration. Fondfinansiering kan utnyttjas för att främja arbetskraftsinvandring och för att effektivisera och påskynda behandlingstiderna för arbetsrelaterade uppehållstillstånd. Fondfinansieringen kan styras till åtgärder för att stärka, effektivisera och försnabba integrationen av invandrare i enlighet med målen för regeringsprogrammet.

Regeringsprogrammets mål är att säkerställa polisens och gränsbevakningsväsendets funktionsförmåga, vilket delvis kan bemötas genom att utnyttja fonderna inom området för inrikes frågor i olika utvecklingsprojekt eller genom att utnyttja det driftsstöd som kanaliseras via fonderna. Enligt regeringsprogrammet tryggas Gränsbevakningsväsendets kapacitet i en föränderlig omvärld. Från instrumentet för gränsförvaltning stöds både teknisk övervakning och olika anskaffningar av materiel. Ur fonderna inom området för inrikes frågor stöds polisens, Tullens och Gränsbevakningsväsendets PTG-samarbete och kopplingen av räddningsmyndigheterna till andra myndigheters lednings- och lägescentraler. Det administrativa samarbetet mellan säkerhetsmyndigheterna utvecklas och fördjupas.

Fonderna inom området för inrikes frågor kan utnyttjas särskilt i den beredskap inför nya säkerhetshot som konstateras i regeringsprogrammet. Förebyggande av terrorism och radikalisering hör till tillämpningsområdet för Fonden för inre säkerhet. Fonderna inom området för inrikes frågor, i synnerhet Fonden för inre säkerhet, kan utnyttjas vid genomförandet av den förnyade nationella cybersäkerhetsstrategin. Skyddet av den livsviktiga infrastrukturens funktion hör till tillämpningsområdet för Fonden för inre säkerhet.

Enligt regeringsprogrammet understöds verksamheten i det i Finland belägna Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot. I syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism ska myndigheterna tillförsäkras tillräckliga resurser, informationsutbytet förbättras och övervakningen effektivteras. Dessa omfattas av fondernas tillämpningsområde på vissa specialvillkor. Enligt regeringsprogrammet stärkts utredningen och förebyggandet av brottslighet på nätet. I detta syfte kan Fonden för inre säkerhet utnyttjas i tillämpliga delar. Bekämpningen av grå ekonomi enligt regeringsprogrammet hör likaså till tillämpningsområdet för Fonden för inre säkerhet. Det mål enligt regeringsprogrammet som gäller avslöjande och undersökning av människohandelsbrott hör också till tillämpningsområdet för Fonden för inre säkerhet.

I regeringsprogrammet ingår dessutom mer allmänna skrivningar om säkerheten, såsom främjande av människors säkerhet och trygghetskänsla. Fonderna inom området för inrikes frågor svarar endast delvis mot dessa mer omfattande mål. Till exempel hör upprätthållande av allmän

ordning och säkerhet inte till fondernas tillämpningsområde. Fonderna inom området för inrikes frågor syftar i synnerhet till att stödja beredskapen inför nya, ofta gränsöverskridande säkerhets-hot samt till att svara mot behoven att hantera migrationsströmmarna genom gemensamma europeiska lösningar.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredning av EU-författningar

Vid beredningen av Europeiska unionens nya budgetram förnyades strukturen för de nuvarande finansieringsprogrammen på området rättsliga och inrikes frågor. I stället för de två tidigare fonderna föreslog kommissionen tre fonder som dock i praktiken täcker samma verksamhetsområde. Rättsliga och inrikes frågor är ett av de verksamhetsområden inom Europeiska unionen som utvecklas snabbast, bl.a. på grund av det ökade antalet asylsökande och terrordåden i Europa under innevarande budgetramperiod. I kommissionens meddelande om den nya budgetramen (COM(2018) 321 final) och i förordningarna om fonderna har dessa utmaningar beaktats bl.a. genom betydligt högre finansiering än tidigare och genom en strävan efter snabbare reaktionsförmåga. Kommissionen lade fram ett uppdaterat förslag till flerårig budgetram den 27 maj 2020. I det uppdaterade förslaget höjde kommissionen finansieringen till Asyl-, migrations- och integrationsfonden samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik jämfört med vad som hade föreslagits tidigare, men föreslog inga andra innehållsmässiga ändringar. Angående förslaget till allmän förordning lämnade kommissionen två ändrade förslag, i januari 2020 lämnades ett ändrat förslag (COM(2020) 23 final) om gemensamma bestämmelser och finansiella regler för fonden för en rättvis omställning som ska fogas till den allmänna förordningen. I maj 2020 lämnades ett ändrat förslag till allmän förordning (COM(2020) 450 final) som en del av kommissionens stimulanspaket. Den allmänna förordningen antogs i juni 2021 och trädde i kraft den 1 juli 2021. De fondspecifika förordningarna antogs i juli och de trädde i kraft den 15 juli 2021.

Finland understödde förslag som förenklar finansieringssystemet och gör det smidigare med tanke på förvaltningen. Finland understödde likaså en harmonisering och förenkling av förfarandena och författningarna om förvaltning av de olika fonderna.

Finland understödde Asyl-, migrations- och integrationsfondens mål att på ett övergripande sätt stödja genomförandet av Europeiska unionens migrations- och asylpolitik och dess yttre dimension. Finland har betonat fondens betydelse när det gäller att utveckla det gemensamma europeiska asylsystemet. Finland har i rådets beredningsarbete fäst särskild uppmärksamhet vid att betydande stöd för vidarebosättning ska erbjudas via fonden också i fortsättningen.

När det gäller fonden för inre säkerhet instämmer Finland i kommissionens syn på målen för fonden. Med hjälp av fonden stöds en hög säkerhetsnivå i unionen särskilt genom bekämpning av terrorism och radikaliserings, grov och organiserad brottslighet och cyberbrottslighet samt genom skydd för brottsoffer. Finland har lyft fram stödet för motverkande av hybridhot med beaktande av fondens tillämpningsområde.

Finland har ansett att ett separat instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik är en bra lösning för att de yttre gränsernas särdrag (inkl. viseringsfrågor) ska beaktas på behörigt sätt. Ett separat instrument för ekonomiskt stöd möjliggör en övergripande och enhetlig utveckling av den gemensamma övervakningen av de yttre gränserna. Finland har ansett det vara viktigt att den börda som Europeiska unionens gemensamma övervakning av de yttre gränserna medför för medlemsstaterna understöds så övergripande som möjligt med ett

uropeiskt finansieringsinstrument. Så tryggas även funktionsdugligheten hos Schengensystemets centrala element som är viktigt för Finland. I diskussionen om kriterierna för fördelningen av pengarna har Finland lyft fram längden på den gemensamma yttre gräns som en medlemsstat ansvarar för samt potentiella hotfaktorer och beredskap.

https://ec.europa.eu/commission/future-europe/eu-budget-future_sv

https://www.riksdagen.fi/SV/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sidor/U_81+2018.aspx

1.2.2 Beredningen av propositionen

Riksdagen tillsatte den 3 juni 2019 ett lagstiftningsprojekt för beredning av lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor för det nationella genomförandet av programperioden 2021–2027. Arbetsgruppens mandatperiod var 3.6.2019–31.12.2020 och uppdraget var att i form av en regeringsproposition bereda ett förslag till lag om fonderna inom området för inrikes frågor före utgången av augusti 2020 samt ett förslag till statsrådets förordning före utgången av oktober 2020. Arbetsgruppen skulle också ta ställning till övergångsbestämmelser som gäller den nuvarande programperioden. Arbetsgruppens mandatperiod förlängdes i december 2020 eftersom beredningen av Europeiska unionens förordningar fortfarande pågick och lagstiftningsprojektet inte kunde slutföras inom den planerade tidtabellen. Mandatperioden förlängdes till och med den 30 juni 2021. På grund av att beredningen av förordningarna om Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor fördröjdes förlängdes arbetsgruppens mandatperiod ytterligare en gång till den 31 december 2021.

I arbetsgruppen ingick representanter för utrikesministeriet, justitieministeriet och polisavdelningen, räddningsavdelningen, migrationsavdelningen, gränsbevakningsavdelningen, förvaltnings- och utvecklingsavdelningen och enheten för intern revision vid inrikesministeriet samt finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, Tullen, Polisstyrelsen, Migrationsverket och Delegationen för etniska relationer.

Utgångspunkten för arbetet var de ovan nämnda förslagen till förordningar och den nationella lagstiftning som gäller den nuvarande programperioden. Under projektets gång skulle det göras utredningar och på basis av utredningarna läggas fram motiverade förslag som gäller framför allt följande ärendekategorier: definition och ansvarsfördelning när det gäller de nationella myndigheter som svarar för fonderna, behörigheten för och sammansättningen av övervakningskommittéerna för fonderna, villkoren för fondfinansiering av stödberättigande kostnader, den nationella förvaltningen och genomförandet av fondernas program samt användningen och administreringen av tekniskt bistånd till förvaltningen av fonderna.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den antagits av riksdagen. Med stöd av lagen utfärdas närmare bestämmelser genom en förordning av statsrådet som avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att lagen har trätt i kraft. I lagen föreslås bestämmelser om att på stöd som beviljats före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde när stödet beviljades. I lagen föreslås också att på stöd som beviljats eller ännu kommer att beviljas från de nationella programmen för fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2014–2020 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Detta innebär att på förvaltningen av fonderna och på de stöd som beviljats och eventuellt ännu beviljas ur fonderna under programperioden 2014–2020 tillämpas även i fortsättningen Europeiska unionens bestämmelser och de nationella bestämmelserna för programperioden 2014–2020.

Beredningsunderlaget till regeringens proposition finns i den offentliga tjänsten på adressen:

<https://intermin.fi/sv/projekt-och-lagberedning/projektsida?tunnus=SM021:00/2019>

Enligt 14 § 4 mom. i grundlagen ska det allmänna främja den enskildes möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslut som gäller honom eller henne själv. Under arbetsgång har denna skyldighet fullgjorts genom att intressentgrupper har bjudits in att delta i beredningen. Intressentgruppernas deltagande i beredningen av ärendet genomfördes så att det under beredningens gång ordnades en enkät för intressentgrupperna (september 2019) samt två workshoppar (oktober 2019). Inrikesministeriet informerade regelbundet om projektet och på webbplatsen för EU:s fonder för inrikes frågor publicerades nyheter och blogginlägg om hur projektet framskrider. Även Twitter användes som informationskanal. Den arbetsgrupp som bereder projektet hörde experter under arbetets gång och en remissbehandling ordnades 18.6–17.8.2020.

Bedömningen av alternativa handlingsvägar och konsekvenser gjordes som tjänsteuppdrag i samband med beredningen av regeringspropositionen.

Inrikesministeriet har i samband med beredningen av den föreslagna lagen hört landskapet Åland och frågat Ålands landskapsregering om landskapsregeringens ståndpunkt i fråga om skötseln av ärenden och administrativa arrangemang som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet under den nya programperioden. Inrikesministeriet har föreslagit att arrangemang som motsvarar arrangemangen under programperioden 2014–2020 ska fortsätta också under den kommande programperioden. Ålands landskapsregering har meddelat att den förhåller sig positiv till inrikesministeriets förslag. Vid tidpunkten för utarbetandet av regeringspropositionen pågår beredningen av det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor för landskapets del.

2 EU-rättsakternas målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Regleringen för den nya programperioden

2.1.1 Allmänna förordningen

Under programperioden 2014–2020 fanns allmänna bestämmelser om fonderna inom området för inrikes frågor i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 514/2014 om allmänna bestämmelser för asyl-, migrations- och integrationsfonden och om ett instrument för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering (nedan den horisontella förordningen). Vid halvtidsutvärderingen av programperioden för fonderna inom området för inrikes frågor konstaterades det att det behövs mer flexibla mekanismer för fördelning av finansieringen och att användningen av förenklade kostnadsmodeller behöver ökas för att förenkla förvaltningen av fonderna. Under programperioden 2021–2027 har man strävat efter att förenhetliga mekanismerna för genomförandet av fonderna så, att de allmänna bestämmelserna om fonder som genomförs genom delad förvaltning mellan medlemsstater och Europeiska kommissionen har samlats i ett enda förordningsförslag. I och med att de allmänna principerna för förvaltningen av fonderna fastställs i den allmänna förordningen kan också det totala antalet rättsakter minskas. Den allmänna förordningen tillämpas på fonderna inom området för inrikes frågor när det gäller de finansiella bestämmelserna. Övriga bestämmelser om fonderna inom området för inrikes frågor, såsom de politiska målen, ingår i de fonspecifika förordningsförslagen.

Bestämmelser om beredning, förvaltning, uppföljning, övervakning och utvärdering av program som gäller programperioden 2021–2027 samt om den ekonomiska förvaltningen, lämnandet av redovisning, granskningen och finansiella korrigeringar finns i den allmänna förordningen. I

den allmänna förordningen föreskrivs det också om principerna för understödet från fonderna, strategin för fonderna, kommunikationen och synligheten. Den allmänna förordningen med gemensamma bestämmelser omfattar åtta Europeiska unionens fonder i fråga om vilka delad förvaltning tillämpas. Medlemsstaterna och kommissionen ska genomföra den unionsbudget som reserverats för fonderna inom ramen för delad förvaltning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning 2018/1046 om finansiella regler för unionens allmänna budget (nedan budgetförordningen).

I den allmänna förordningen finns bestämmelser om partnerskap. Partnerskapet är en central princip som styr genomförandet av Europeiska unionens fondprogram och som i enlighet med principen om flernivåstyre förpliktar parterna att delta i beredningen och genomförandet av programmen. I den allmänna förordningen stärks partnerskapet ytterligare jämfört med programperioden 2014–2020. Partnerskapet genomförs i synnerhet via övervakningskommittén, vars uppgifter och roll stärks.

Som en ny fråga när det gäller fonderna inom området för inrikes frågor föreskrivs det i den allmänna förordningen om övergripande nödvändiga villkor, med vilka avses förutsättningar som måste föreligga för att de specifika målen för programmen ska kunna genomföras resultatgivande och effektivt. Medlemsstaten ska säkerställa att de nödvändiga villkoren uppfylls i samband med programberedning och ändring av program under hela programperioden i fråga om alla specifika mål. Det föreslås att ansvaret för skötseln av denna uppgift ska anförtros den förvaltande myndigheten.

De övergripande nödvändiga villkoren för fonderna inom området för inrikes frågor och kriterierna för bedömning av dem fastställs i bilaga III till den allmänna förordningen. Dessa övergripande nödvändiga villkor hänför sig till effektiva mekanismer för övervakning av marknaden för offentlig upphandling, till effektiv tillämpning och genomförande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt till genomförande av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Dessa har för sin del samband med bestämmelserna om iakttagandet av rättsstatsprincipen.

Enligt den allmänna förordningen ska medlemsstaterna upprätta en prestationsram som gör det möjligt att övervaka, utvärdera och rapportera om programmets resultat under genomförandet. I fråga om fonderna inom området för inrikes frågor föreslås det att ansvaret för utarbetandet av ramen ska anförtros den förvaltande myndigheten.

I den allmänna förordningen föreskrivs det om beredning, innehåll, godkännande och ändring av program. Enligt förordningen ska medlemsstaterna bereda programmen. På nationell nivå föreslås det att inrikesministeriet ska svara för beredningen av program. Det föreslås att statsrådet godkänner programförslagen innan de sänds till Europeiska kommissionen för slutligt godkännande. I den nationella lagen föreslås också närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas vid beredningen, godkännandet och ändringen av program. I synnerhet övervakningskommitténs deltagande i beslutsfattandet om ändring av program förutsätter bestämmelser i den nationella lagstiftningen.

I den allmänna förordningen finns det bestämmelser om övervakningskommittén, dess sammansättning och uppgifter. Medlemsstaten ska inrätta en kommitté som övervakar genomförandet av programmet. Medlemsstaten ska fastställa övervakningskommitténs sammansättning och tillämpningen av partnerskapsprincipen i detta sammanhang. Genomförandet av de uppgifter som ålagts övervakningskommittén förutsätter också nationell lagstiftning för att beslutsförfarandena och ansvarsfördelningen ska vara klara. Övervakningskommitténs huvudsakliga upp-

gift är att följa upp hur genomförandet av programmets mål framskrider. Övervakningskommittén kommer att ha en viktigare roll än tidigare särskilt vid ändringar av programmet. Enligt den allmänna förordningen godkänner övervakningskommittén i vissa situationer ändringar i programmet. Dessutom godkänner övervakningskommittén de metoder och kriterier som används vid val av projekt och verksamhet samt programmens prestationsrapporter och utvärderingsplaner. Övervakningskommitténs uppgift kommer också att ändras i den meningen att kommittén i fortsättningen inte deltar i valet av enskilda åtgärder som ska understödjas. Den förvaltande myndigheten svarar för valet av åtgärder i enlighet med den allmänna förordningen.

I den allmänna förordningen föreskrivs det om understödsformerna och det finns också närmare bestämmelser om dem. Medlemsstaterna har getts prövningsrätt i fråga om vilka understödsformer som tas i bruk nationellt. Bestämmelser om de understödsformer som ska tillämpas finns i den nationella lagen.

I den allmänna förordningen föreskrivs det att understödsberättigande utgifter fastställs utifrån nationella bestämmelser, om inte något annat föreskrivs i den allmänna förordningen eller i de fondspecifika förordningarna. Bestämmelser om understödsberättigande och godtagbara kostnader behöver regleras i den nationella lagen.

I den allmänna förordningen föreskrivs det om de myndigheter som ansvarar för programmet. I den föreslagna lagen föreskrivs det att inrikesministeriet ska vara den förvaltande myndighet för program för fonderna inom området för inrikes frågor som avses i artikel 71 i den allmänna förordningen. Finansministeriet föreslås vara revisionsmyndighet för fonderna. I fråga om fonderna inom området för inrikes frågor svarar den förvaltande myndigheten för redovisningsfunktionen.

I den allmänna förordningen föreskrivs det om förfaranden för tillämpning av förbättrade proportionella åtgärder. Med förbättrade proportionella åtgärder avses utnyttjande av en förvaltningsmodell som grundar sig på det nationella förvaltningssystemet och den nationella lagstiftningen i situationer där kommissionen i sina verksamhetsrapporter för de två föregående åren har fastställt att medlemsstatens förvaltnings- och kontrollsystem har fungerat effektivt och att den totala felprocenten är under 2 %.

I den allmänna förordningen föreskrivs det dessutom om allmänna redovisningsregler som ska tillämpas vid genomförandet av programmen, om reglerna för betalningar till medlemsstaterna och om avbrott i deras betalningsfrist, om lämnande av räkenskaper för varje räkenskapsår, om granskning av räkenskaperna, om finansiella korrigeringar samt om regler för tillbakadragande av belopp i ett program.

I artiklarna 113 och 114 i den allmänna förordningen föreskrivs det om delegering av befogenhet till kommissionen. Kommissionen får anta delegerade akter för att ändra vissa bilagor till den allmänna förordningen i syfte att anpassa dem till förändringar som sker under programperioden. Man har strävat efter att ta in största delen av bestämmelserna i den allmänna förordningen och i de fondspecifika förordningarna, och man har försökt minska antalet bemyndiganden jämfört med bestämmelserna för programperioden 2014–2020, så att inledandet av programperioden inte fördröjs på grund av eventuella dröjsmål med godkännandet av sekundärlagstiftningen. Genom detta förfarande har man dessutom strävat efter att säkerställa att bestämmelserna är konsekventa och förutsägbara.

Kommissionen får anta en delegerad akt i enlighet med artikel 79 i den allmänna förordningen genom att fastställa regler om standardiserade och allmänt tillgängliga urvalsmetoder och villkor för insatsrevisioner som omfattar en eller flera programperioder.

Kommissionen har befogenhet att anta en delegerad akt med avseende på att komplettera artikel 94 för att på unionsnivå fastställa enhetskostnaderna, enhetsbeloppen, schablonsatserna, beloppen för dem och metoderna för att justera dem.

Kommissionen har också befogenhet att anta en delegerad akt, med avseende på att komplettera artikel 95, som fastställer beloppen för finansiering på unionsnivå som inte är kopplad till kostnaderna per typ av insats, metoderna för justering av beloppen och de villkor som ska uppfyllas eller de resultat som ska uppnås. I artikel 117 föreskrivs dessutom att den befogenhet som enligt artikel 5.3 i förordning (EU) nr 1303/2013 ges kommissionen att anta en delegerad akt för att föreskriva en europeisk uppförandekod för partnerskap ska fortsätta att gälla för programperioden 2021–2027. Delegeringen av befogenhet ska utövas i enlighet med artikel 114 i den allmänna förordningen.

Kommissionen beslutar i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor om godkännande av program och om finansiella korrigeringar genom att anta genomförandeakter i enlighet med artiklarna 23 och 104 i den allmänna förordningen.

2.1.2 Fondspecifika förordningar

I de fondspecifika förordningarna föreskrivs det i fråga om respektive fond om fondens mål och tillämpningsområde. De innehåller också bestämmelser om gemensamma regler för finansierings- och genomföranderamen.

2.1.2.1 Förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden

För programperioden 2021–2027 uppgår finansieringen enligt Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) till 9,88 miljarder euro. Finlands andel i fonden är enligt kommissionens preliminära uppskattning ca 67,9 miljoner euro.

Syftet med Asyl-, migrations- och integrationsfonden är att bidra till en effektiv hantering av migrationsströmmar och till genomförande, stärkande och utveckling av den gemensamma asylpolitiken och den gemensamma invandringspolitiken, i enlighet med unionens regelverk och med respekt för unionens och medlemsstaternas internationella åtaganden som härrör från de internationella instrument som de är part i. Fonden främjar förverkligandet av medlemsstaternas solidariska ansvar inom migrationsförvaltningen. Syftet med de gemensamma åtgärderna är att säkerställa att migrationsförvaltningen fungerar effektivt, inbegripet utveckling av politiken och metoderna för laglig migration och integrering av personer som lagligen vistas inom unionen samt att minska olaglig inresa till unionen och att utveckla fungerande system för återvändande. Inom ramen för fonden eftersträvas målen genom fyra specifika mål, och i anslutning till dessa kan de genomförandeåtgärder som anges i förordningen vidtas. Det gemensamma europeiska asylsystemet stärks och utvecklas genom tillämpning av det gemensamma asylregelverket med beaktande av dess yttre dimensioner. Medlemsstaternas asylsystem stöds i fråga om infrastruktur och tjänster.

Den lagliga invandringen till medlemsstaterna stöds genom utveckling av den lagliga migrationen, inbegripet den politik som gäller unionens regelverk för laglig migration och genomförandet av den, genom att underlätta laglig invandring till och vistelse i unionen samt genom att stärka samarbetet och partnerskapet med tredjeländer för migrationshantering. När det gäller integration främjas åtgärder för att stödja tredjelandsmedborgares sociala och ekonomiska delaktighet, med särskild inriktning på utsatta personer, samt underlätta familjeåterförening och delaktighet genom medverkan av nationella och särskilt regionala eller lokala myndigheter och civilsamhällesorganisationer.

För att förebygga olaglig invandring och säkerställa effektiva arrangemang när det gäller återresor och återintegration ska tillämpningen av unionens gemensamma regelverk och politiska prioriteringar i fråga om infrastruktur, förfaranden och tjänster stödjas, enhetliga förfaranden för återresa på unionsnivå och medlemsstatsnivå för att utveckla en effektiv och hållbar återresa och för att minska pullfaktorerna för olaglig invandring främjas, assisterad frivillig återresa och återintegration stödjas samt samarbetet med tredjeländer stärkas.

Solidariteten och en rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna förbättras genom att vidarebosättning och överföring av personer som ansöker om eller åtnjuter internationellt skydd från en medlemsstat till en annan stöds och genom att samarbetet med de tredjeländer som är föremål för migrationsströmmar utvecklas.

Av fondens medel anvisas ca 63 % till medlemsstaternas nationella program och ca 37 % till en särskild tematisk del för att riktas separat av kommissionen. Från den tematiska delen stöds åtgärder som tillför unionen ett särskilt mervärde samt riktas det medel till medlemsstaternas program på basis av antalet vidarebosatta kvotflyktingar och den ansvarsfördelning som stöder genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013. En medlemsstat får i enlighet med den nuvarande nivån för Asyl-, migrations- och integrationsfonden 10 000 euro för varje vidarebosatt person. Beslut om användningen av finansiering som anvisats för fondens program på grund av vidarebosättning fattas nationellt.

I förordningen finns bestämmelser om att kommissionen, för att reagera på oförutsedda eller nya omständigheter eller för att säkerställa ett effektivt genomförande av finansieringen, ska ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra förteckningen i bilaga IV över de åtgärder som är berättigade till högre medfinansieringsgrader (artikel 16) och ändra förteckningen över stödberättigande åtgärder i bilaga VII (artikel 21). I artiklarna 19 och 20 ges kommissionen befogenhet att anta en delegerad förordning för att anpassa anslagen enligt dessa artiklar i enlighet med tillgängliga medel, om detta anses nödvändigt. Enligt artikel 33 ska kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga V i syfte att göra nödvändiga anpassningar av de centrala prestationsindikatorerna. Kommissionen ska också ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga VIII så att indikatorerna vid behov kan ses över och kompletteras. Enligt artikel 36 ska kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga VI för att hantera oförutsedda eller nya omständigheter och för att säkerställa ett ändamålsenligt genomförande av finansieringen.

2.1.2.2 Förordningen om Fonden för inre säkerhet

För programperioden 2021–2027 uppgår finansieringen enligt Fonden för inre säkerhet (ISF) till 1,93 miljarder euro. Finlands andel i fonden är enligt kommissionens preliminära uppskattning ca 36,6 miljoner euro.

Syftet med fonden är att säkerställa en hög säkerhetsnivå i unionen särskilt genom att bekämpa terrorism och radikaliserings, allvarlig och organiserad brottslighet och cyberbrottslighet, hjälpa och skydda brottsoffer samt förbereda sig på säkerhetsrelaterade incidenter, risker och kriser genom att skydda sig mot och effektivt hantera dem inom ramen för förordningens tillämpningsområde.

Fonden ska bidra till att öka utbytet av information mellan de behöriga myndigheterna och de berörda unionsorganen och -byråerna, förbättra och intensifiera det gränsöverskridande samarbetet mellan behöriga myndigheter och stärka medlemsstaternas förmåga att förebygga och bekämpa brottslighet, terrorism och radikaliserings samt hantera säkerhetsrelaterade incidenter, ris-

ker och kriser. Finansieringen bör inriktas på åtgärder där unionens verksamhet kan tillföra mer värde jämfört med åtgärder som medlemsstaterna vidtar på egen hand. Fondens medel får inte användas till åtgärder som anknyter till medlemsstaternas väsentliga uppgifter avseende upprätthållandet av den allmänna ordningen eller skyddet av den inre och nationella säkerheten på det sätt som avses i artikel 72 i FEUF. De åtgärder som stöds ur fonden kan t.ex. gälla stöd för informationsutbyte i enlighet med Prümfördraget eller via passagerarinformationssystemet (Passenger Name Records, PNR) och Schengens informationssystem (Schengen Information System, SIS). Utvecklingen, upprätthållandet och säkerställandet av informationssystemens interoperabilitet hör likaså till fondens ansvarsområde. Man strävar efter att förbättra kvaliteten på informationen i informationssystemen.

Syftet med fonden är att öka medlemsstaternas gemensamma insatser, särskilt att underlätta och stödja användningen av gemensamma utredningsgrupper och andra former av samarbete. Även utbildningsåtgärder kan stödjas. Fonden kan främja åtgärder och bästa praxis för tidig identifiering och skydd av samt stöd till vittnen, uppgiftslämnare och brottsoffer.

Fonden ska också stödja kapacitetsuppbyggnad på nationell nivå, särskilt genom att stärka samarbetet mellan myndigheter, det civila samhället och privata partner. Anskaffning av utrustning som hänför sig till allmän ordning och säkerhet har lämnats utanför fonden, men under vissa förutsättningar kan utrustning för särskilda åtgärder anskaffas med stöd från fonden. Fonden kan också stödja skyddet av kritisk infrastruktur mot situationer som hotar säkerheten.

Fondens innehåll förblir i stort sett detsamma som under den nuvarande perioden, även om fondens mål har antecknats något annorlunda än tidigare. I förordningen kan man se en större betoning än tidigare på bekämpning av terrorism och radikaliserings samt på samarbetet mellan medlemsstaterna - dessa element har dock funnits med redan tidigare. Åtgärder som hänför sig till allmän ordning och säkerhet har tydligare än tidigare avgränsats utanför fonden.

Enligt förordningen ska kommissionen, för att hantera oförutsedda eller nya omständigheter och för att säkerställa ett effektivt genomförande av finansieringen, ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga IV (artikel 13) samt ändra bilaga VII med avseende på utgifter som berättigar till driftstöd (artikel 16). Enligt artikel 27 ska kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga V i syfte att göra nödvändiga anpassningar av de centrala prestationsindikatorerna. Kommissionen ska också ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga VIII så att indikatorerna vid behov kan ses över och kompletteras. Enligt artikel 31 ska kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga VI för att hantera oförutsedda eller nya omständigheter och för att säkerställa ett ändamålsenligt genomförande av finansieringen.

2.1.2.3 Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning

För programperioden 2021–2027 är finansieringen enligt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik 6,38 miljarder euro. Finlands andel i fonden är enligt kommissionens preliminära uppskattning ca 75,4 miljoner euro.

Fonden för integrerad gränsförvaltning är uppdelad i instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI) och instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning (CCEI).

Den mest betydande förändringen med tanke på finansieringen är den betydande ökningen av finansieringen för gränssäkerheten.

Målen för BMVI-instrumentet motsvarar i stort sett målen för den nuvarande programperiodens instrument för yttre gränser och visering (ISF-B), som är underställt fonden för inre säkerhet (ISF). I förordningen syns utvecklingen av den europeiska gräns- och kustbevakningen så att det för Europeiska gräns- och kustbevakningen, som samordnar bevakningen, ges möjligheter att påverka också genomförandet av instrumentet för ekonomiskt stöd.

Genom BMVI-instrumentet stöds utvecklingen av det integrerade gränsförvaltningssystemet för att underlätta laglig gränspassage, förebygga olaglig invandring, bekämpa gränsöverskridande brottslighet och hantera migrationsströmmar. Med finansieringsinstrumentet stöds den gemensamma viseringspolitiken för att säkerställa ett enhetligt tillvägagångssätt vid beviljandet av visum och för att underlätta lagligt resande och förhindra migrations- och säkerhetsrisker. Till dessa hör bl.a. förbättrande av övervaknings- och kontrollkapaciteten vid unionens yttre gränser, tillhandahållande av effektiva och kundvänliga tjänster för viseringssökande, främjande av samarbetet såväl nationellt som internationellt, stödande av en enhetlig tillämpning av unionens gräns- och viseringsbestämmelser bl.a. genom utnyttjande av olika mekanismer för kvalitetskontroll och utvärdering samt inrättande, användning och upprätthållande av omfattande informationssystem och främjande av systemens interoperabilitet.

CCEI-instrumentet ska stödja anskaffning av tullkontrollutrustning för kontroll av godstransporter över unionens yttre gränser. Finansieringsinstrumentet är nytt. Medan BMVI-instrumentet gäller kontroll av personer, gäller instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning kontroll av varor.

Enligt förordningen ska kommissionen, för att hantera oförutsedda eller nya omständigheter eller för att säkerställa ett effektivt genomförande av finansieringen, ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga III (artikel 5), bilaga IV (artikel 13) samt bilaga VII med avseende på utgifter som berättigar till driftstöd (artikel 16). Enligt artikel 27 ska kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga V i syfte att göra nödvändiga anpassningar av de centrala prestationsindikatorerna. Kommissionen ska också ha befogenhet att anta delegerade akter för att ändra bilaga VIII så att indikatorerna vid behov kan ses över och kompletteras. Enligt artikel 30 ska kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 31 i förordningen för att ändra bilaga VI för att hantera oförutsedda eller nya omständigheter och för att säkerställa ett effektivt genomförande av finansieringen.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

Under programperioden 2014–2020 för Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor genomfördes två fonder: Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och Fonden för inre säkerhet (ISF). Asyl-, migrations- och integrationsfonden inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014. Fonden för inre säkerhet indelas i ett instrument för ekonomiskt stöd för yttre gränser och visering (ISF-B) och ett instrument för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering (ISF-P). Fonden för inre säkerhet inrättades i fråga om instrumentet för ekonomiskt stöd för yttre gränser och visering genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 515/2014 och i fråga om instrumentet för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 513/2014. De allmänna bestämmelserna om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2014–2020 fanns i den horisontella förordningen.

Under programperioden 2014–2020 stiftades det nationellt en lag om fonderna inom området för inrikes frågor (903/2014), eftersom det i samband med beredningen av programperioden

konstaterades att de allmänna förvaltningslagarna och statsunderstödslagen inte längre var tillräckliga för att säkerställa det nationella genomförandet av fonderna. Genom lagen uppfylldes de krav som Europeiska unionens lagstiftning ställde på förvaltningen av de nationella programmen. Syftet med de nationella programmen var att förverkliga syftet med fonderna inom området för inrikes frågor på ett sätt som beaktar medlemsstaternas behov. Lagen innehöll bestämmelser om beredning, godkännande, förvaltning och samordning av de nationella programmen och de nationella genomförandeprogram som preciserar dem. Med stöd av lagen utfärdades statsrådets förordning om fonderna inom området för inrikes frågor (351/2015). Särskilt utfärdades genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om stödberättigande kostnader för åtgärder som stöds av fonderna.

Lagen har visat sig fungera huvudsakligen bra. Den nationella lagen har skapat en enhetlig grund för genomförandet av fondernas nationella program, för den ansvariga myndighetens och revisionsmyndighetens verksamhet samt för reglerna om stödberättigande. Lagen bedöms ha förtydligat fondernas verksamhet ur stödmottagarnas synvinkel och för sin del säkerställt en jämlik behandling av stödmottagarna.

Under programperioden 2014–2020 var inrikesministeriet ansvarig myndighet för de nationella programmen i enlighet med den horisontella förordningen. Den ansvariga myndigheten svarade för genomförandet och förvaltningen av de nationella programmen och de nationella genomförandeprogrammen. Inrikesministeriet var också revisionsmyndighet för de nationella programmen i enlighet med den horisontella förordningen. I lagen om fonderna inom området för inrikes frågor föreskrevs det att uppgiften som revisionsmyndighet skulle särskiljas från uppgiften som ansvarig myndighet så att oberoendet i dessa myndigheters verksamhet kunde säkerställas.

Inom fonderna inom området för inrikes frågor övergick man under programperioden 2014–2020 till flerårig programplanering och föregående programdialog mellan kommissionen och medlemsstaten. Detta syftade till att förenkla förvaltningen av fonderna och säkerställa att de åtgärder som finansieras ur Europeiska unionens budget svarar mot medlemsstaternas behov och Europeiska unionens mål inom området för inrikes frågor. I lagen om fonderna inom området för inrikes frågor fanns det dessutom bestämmelser om nationella genomförandeprogram som togs i bruk för att genomföra de nationella programmen. Genom genomförandeprogrammen preciserades innehållet i de nationella programmen och fastställdes omständigheter som hänför sig till det praktiska genomförandet av programmen. Vid beredning och ändring av genomförandeprogram iaktogs i regel samma förfaranden som vid beredning och ändring av de nationella programmen. De förfaranden på EU-nivå och nationell nivå som gäller ändring av fleråriga nationella program har visat sig vara administrativt tunga, eftersom det på grund av förändringar i förhållandena inom fondernas verksamhetsområde har varit nödvändigt att ändra målen för och fördelningen av finansieringen inom de nationella programmen oftare än vad som ursprungligen var tänkt. Sådana förändringar i förhållandena var i synnerhet händelserna inom migrationssektorn 2015–2016. På grund av förändrade förhållanden har även tilläggsfinansiering anvisats från EU-nivå till de nationella programmen. På motsvarande sätt har det funnits behov att ändra de nationella genomförandeprogrammen och också i fråga om dem har det nationella förfarandet visat sig vara administrativt sett långsamt och relativt tungt. Detta har för sin del fördröjt möjligheten att med hjälp av fonderna reagera på snabba förändringar inom fondernas verksamhetsområde. Det nationella genomförandeprogrammet har dock i sig visat sig vara ett fungerande verktyg för att styra det praktiska genomförandet av de nationella programmen.

Den centrala metoden för målet att lätta upp förvaltningen av fonderna på EU-nivå under programperioden 2014–2020 var förenklade kostnadsmodeller. Av dem infördes nationellt en engångsansättning, modeller för schablonfinansiering (kostnader som ersätts enligt ett procenttal)

samt standardiserade skalor av enhetskostnader. Användningen av modellen med engångersättning har under programperioden varit mycket liten delvis på grund av att vid användning av modellen kunde projektbudgeten fram till 2017 vara högst 10 000 euro. Därefter har budgeten kunnat uppgå till högst 100 000 euro. Den ringa användningen av modellen torde också förklaras av att modellen innebär en större risk ur understödstagarens synvinkel, eftersom de mål som uppställts för projektet ska nås helt och hållet för att understödet ska betalas till projektet. Dessutom sker utbetalningen av understödet i en post efter att projektet avslutats. Modeller för schablonfinansiering har använts mycket i projekten. Modellerna för schablonfinansiering fastställs genom tillämpning av en viss procentandel på ett eller flera specificerade kostnadsslag. Modellerna för schablonfinansiering för fonderna inom området för inrikes frågor baserade sig på den modell som användes i Finland inom strukturfonderna, där projektets indirekta kostnader (15 %-modellen) eller indirekta kostnader och resekostnader (17 %-modellen) ersattes som en procentandel av projektets lönekostnader. Modellen gjorde det enklare att budgetera, följa upp och rapportera om projektkostnaderna. Standardiserade skalor av enhetskostnader har använts för vissa kostnader för placering i kommunen av personer som tagits emot i Finland inom ramen för flyktkvoten eller som fått uppehållstillstånd med stöd av utlänningslagen och sedan 2017 också för kostnader för understöd för frivillig återresa. År 2020 infördes dessutom en modell med standardiserade enhetskostnader för lönekostnaderna. Syftet med modellen för lönekostnader var att förenkla rapporteringen och granskningen av lönekostnaderna för projekten. Erfarenheterna av användningen av modellen är på grund av det sena införandet av modellen fortfarande begränsade. Trots de förenklade kostnadsmodellerna har en betydande del av kostnaderna för projekten och verksamheten under programperioden 2014–2020 fortfarande ersatts på basis av de faktiska kostnaderna.

Under programperioden 2014–2020 togs det i fonderna inom området för inrikes frågor i bruk ett nationellt informationssystem, och därför har ordnandet av ansökningsomgångar, beslutsfattandet och uppföljningen av projekten i huvudsak kunnat genomföras i elektronisk form. Systemet har använts uteslutande i fonderna inom området för inrikes frågor, även om den tekniska lösningen på den plattform för elektronisk kommunikation som kunderna använder baserar sig på den lösning för elektronisk kommunikation som polisen har använt och som utnyttjas bl.a. i passansökningarna. Det hanteringssystem som fondens ansvariga myndighet använder baserar sig på inrikesministeriets ärendehanteringssystem. En central observation i de nationella programperiodernas halvtidsutvärderingsrapporter var att stödmottagarna anser att de funktioner som gäller ansökningar och rapportering i det elektroniska systemet till många delar är opraktiska och tidskrävande. I rapporterna rekommenderades fortsatt utveckling av systemet, särskilt när det gäller rapporteringen. Under programperiodens andra hälft har man strävat efter att utveckla det elektroniska systemet så att det fungerar bättre. Systemets tekniska lösningar kommer att nå slutet av sin livscykel vid programperiodens slut, och därför är det inte ändamålsenligt med en betydande vidareutveckling av det gamla systemet med tanke på programperioden 2021–2027. Avsikten var att fonderna inom området för inrikes frågor skulle delta i finansministeriets projekt för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten och under programperioden 2021–2027 utnyttja det gemensamma understöds- och hanteringssystem som utvecklas inom projektet. Fonderna inom området för inrikes frågor hade valts till ett pilotprojekt inom statsunderstödsprojektet. I mars 2021 framgick det dock att projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten kommer att fördröjas avsevärt jämfört med den ursprungliga tidtabellen, varför fonderna inom området för inrikes frågor måste börja utveckla ett eget nytt informationssystem.

I Asyl-, migrations- och integrationsfonden för programperioden 2014–2020 har ingått ett anslag för Europeiska unionens program för vidarebosättning och ett anslag för överföring av personer som åtnjuter internationellt skydd, vilka utgör ersättning till medlemsstaten för mottagande av personer som ska vidarebosättas och av personer som åtnjuter internationellt skydd. I

EU-bestämmelserna föreskrivs det inte om användningen av anslagen på nationell nivå. Anslagen har förvaltats nationellt på samma sätt som andra anslag för de nationella programmen inom fonderna inom området för inrikes frågor. Vid beviljande av stöd ur anslaget har på beviljandet nationellt tillämpats samma bestämmelser som i fråga om övriga stöd som beviljas med medel från fonderna inom området för inrikes frågor. Målen för användningen av anslaget har fastställts i det nationella genomförandeprogrammet. På detta sätt har man säkerställt ett enhetligt förfarande vid förvaltningen av fondens olika anslag. Tillämpningen av samma bestämmelser har dock visat sig vara administrativt tung och delvis oändamålsenlig med beaktande av anslagens natur och användningsändamål. Eftersom det är fråga om ersättning till en medlemsstat för genomförande av vissa åtgärder, har en betydande del av anslaget riktats till dessa myndighetsåtgärder, varvid projekt- eller driftsstöd inte är det mest ändamålsenliga sättet för genomförande. Eftersom EU-bestämmelserna inte ställer några villkor för den nationella användningen av dessa anslag, har tillämpningen av samma bestämmelser i förvaltningen av dem ansetts vara administrativt tung ur såväl fondmyndigheternas som stödmottagarnas synvinkel.

Förvaltnings- och kontrollsystemet för fonderna inom området för inrikes frågor fungerade i huvudsak väl under programperioden. År 2017 genomförde Europeiska kommissionen en granskning av förvaltnings- och kontrollsystemet för fonderna inom området för inrikes frågor. Kommissionen uppmärksammade revisionsmyndigheten bl.a. på brister i dokumentationen, i styrningen av den externa revisorn, i iakttagandet av internationella revisionsstandarder och på avsaknaden av revisionsmanual. På basis av kommissionens observationer har dokumentationen av revisionen och kvaliteten på rapporteringen utvecklats utifrån yrkesstandarderna för intern revision. Revisionsmyndigheternas arbete har också fått mera resurser. Revisionsmyndigheten har efter kommissionens granskning gjort omedelbara uppdateringar och preciseringar av sin revisionsstrategi med anledning av de synpunkter som framförts vid kommissionens revision och har förbättrat dokumenteringen av sitt revisionsarbete bl.a. genom att upprätta checklistor till stöd för sitt arbete samt beskrivit revisionsprocessen.

Vid Helsingfors förvaltningsdomstol har behandlats ett besvär som gällde kostnader som i utbetalningsbeslutet för ett projekt som fått stöd från asyl-, migrations- och integrationsfonden hade ansetts vara icke stödberättigande. Fallet gällde de regler och förfaranden för budgetering per kalenderår som var i bruk i början av programperioden 2014–2020. Sedermera har budgeteringen per kalenderår slopats, och det är inte heller meningen att den ska tas i bruk under programperioden 2021–2027. Besvären gällde särskilt kalenderårskostnader 2018 för kändens projekt som hade avslagits i inrikesministeriets beslut med anledning av begäran om omprövning. Kändens ansåg att inrikesministeriet under behandlingen av begäran om omprövning hade fastställt nya regler för redovisningen av projektkostnader. Kändens konstaterade vidare att inrikesministeriets beslut att förlänga projektperioden med två månader hade orsakat kändens ekonomisk skada. Inrikesministeriet hade i sitt bemötande konstaterat att det för projektet inte kan betalas mer stöd än vad som i stödbeslutet har beviljats projektet per kalenderår, även om man i utbetalningsansökan har ansökt om fler godtagbara kostnader för projektet. Förvaltningsdomstolen förkastade kändens besvär i november 2020 och konstaterade att inrikesministeriet i egenskap av ansvarig myndighet för fonderna inom området för inrikes frågor har fattat de beslut som gäller kändens projekt på behörigt sätt och handlat i enlighet med fondernas bestämmelser och praxis.

År 2019 utförde Europeiska revisionsrätten en revision (särskild rapport nr 20/2019) som gällde fem medlemsstater, varav en var Finland. Vid revisionen undersöktes det om Europeiska unionens viktigaste informationssystem för inre säkerhet stöder gränskontroller på ett effektivt sätt. I rekommendationerna i den särskilda rapporten lyftes fram behovet att påskynda korrigeringen av brister som upptäckts under Schengenutvärderingarna. I detta sammanhang konstaterades det i rapporten att medlemsstaterna använder tillgänglig EU-finansiering (särskilt Fonden

för inre säkerhet) endast i begränsad omfattning för att förbättra informationssystemen för gränskontroller. Det konstaterades att den andel av finansieringen från Fonden för inre säkerhet som anslags till informationssystemprojekt i Finland var 16 % av fondens finansiering. I rapporten fästes uppmärksamhet vid att medlemsstaterna använt fondernas medel långsamt. I rapporten konstaterades det att enligt kommissionen var det främsta skälet till detta de tunga upphandlingsförfarandena. De medlemsstater som omfattades av revisionen hade noterat den ökade administrativa bördan. Exempelvis kräver en ökning av det belopp som anslås till ett program en revidering av det programmet. Genom att förenkla förfarandena för ändring av program under programperioden 2021–2027 strävar man efter att svara på de brister som upptäckts vid granskningen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027. Europeiska unionens allmänna förordning och de fondspecifika förordningarna begränsar de nationella lagstiftningsbefogenheterna i fråga om understödstagarna, de projekt och verksamheter som understöds, understödsbeloppen och understödsformerna. I lagförslaget har det tagits in bestämmelser om grunderna för systemet för beviljande av understöd ur Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor. I lagförslaget finns bestämmelser som behövs för förvaltningen av programmen för fonderna inom området för inrikes frågor och för genomförandet av understödssystemet. Lagen innehåller bestämmelser om hur den nationella förvaltningen ordnas i fråga om understöd som beviljas ur fonderna inom området för inrikes frågor samt nationella bestämmelser om grunderna för understödsberättigande kostnader på det sätt som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter. I den nationella lagen finns också övergångsbestämmelser för programperioden 2014–2020.

I 1 kap. i lagförslaget finns det allmänna bestämmelser såsom bestämmelser om tillämpningsområdet, definitioner och allmänna principer om partnerskap.

I 2 kap. i lagförslaget finns det bestämmelser om program och genomförandeplaner för dem. Av Europeiska unionens lagstiftning följer skyldigheter i fråga om medlemsstaternas program och förvaltningen när det gäller användningen av Europeiska unionens medel. Det föreslås att statsrådet ska godkänna förslaget till program innan det skickas till kommissionen. Man strävar efter att förenkla förvaltningen av fonderna genom att förtydliga den nationella behandlingen av programförslagen. Jämfört med den föregående programperioden medför propositionen ändringar i beslutsfattandet i fråga om ändring av programmet särskilt till den delen, att inrikesministeriet kan godkänna förslag till ändring av programmet som lämnas till kommissionen i situationer där ändringen av programmet inte är förenad med nationell prövningsrätt. Det kan bl.a. handla om ökning av den finansiering som anvisas via den tematiska delen till programmet. En ändring jämfört med den föregående programperioden är att den förvaltande myndigheten i enlighet med den allmänna förordningen ska få övervakningskommitténs godkännande för förslag till ändring av program. Programmet kompletteras och preciseras av en genomförandeplan. Inrikesministeriet godkänner genomförandeplanen. Den allmänna förordningen förutsätter ingen genomförandeplan, men den anses vara nödvändig nationellt för att underlätta genomförandet av programmen. Efter att ha hört övervakningskommittén bereder inrikesministeriet utifrån programmet ett förslag till en genomförandeplan för programmet. Genomförandeplanen är ett mer flexibelt verktyg vid genomförandet av programmet jämfört med det genomförandeprogram som var i bruk under programperioden 2014–2020. Eftersom genomförandeplanen i sin helhet baserar sig på fondprogrammet, godkänner inrikesministeriet genomförandeplanen. Vid

beslutsfattandet iakttas statsrådets föreskrift om handläggningen av ärenden i statsrådets finansutskott. Således ska genomförandeplanen vid behov föras till finansutskottet för behandling och om finansutskottet förordar inrikesministeriets förslag, kan ministeriet fatta beslut i ärendet. Om utskottet inte förordar förslaget, överförs ärendet till statsrådets allmänna sammanträde för avgörande.

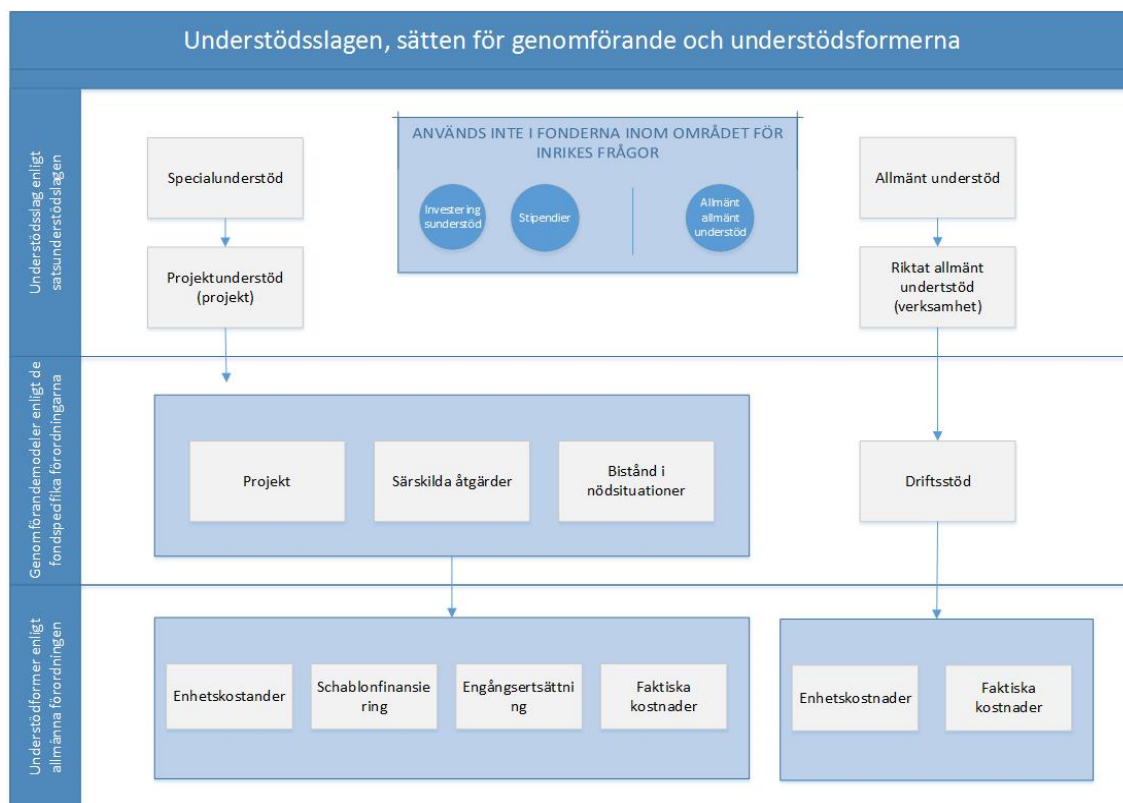
I 3 kap. i lagförslaget finns det bestämmelser om de myndigheter som ansvarar för förvaltningen av program för fonderna inom området för inrikes frågor och om övervakningskommittén. Inrikesministeriet är den förvaltande myndigheten för programmen. Finansministeriet är revisionsmyndighet. Det är finansministeriets finanscontrollerfunktion som svarar för uppgiften. I den nationella lagen föreskrivs det om de uppgifter som den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten ansvarar för. Ett viktigt förslag är dessutom att uppgifterna för den övervakningskommitté som deltar i genomförandet av ett program för fonderna inom området för inrikes frågor fastställs på lagnivå.

I lagförslagets 4 kap. föreskrivs det om understödsförfarandet. Kapitlet innehåller bestämmelser om understödstagare, typer av understöd, förutsättningar för beviljande av understöd, överföring av understöd, godtagbara kostnader, understödsbelopp och understödsformer. Liksom under programperioden 2014–2020 ska de sätt för genomförande av programmen och de understödsformer som baserar sig på de fondspecifika förordningarna för fonderna inom området för inrikes frågor och den allmänna förordningen i denna lag placeras inom den nationella ramen för de understödsformer som avses i statsunderstödslagen, så att beviljandet av understöd ska vara så enhetligt som möjligt med de nationella understöden. Avsikten är således att förtydliga understödets karaktär för dem som ansöker om understöd. Enligt indelningen i statsunderstödslagen är understödsformerna specialunderstöd för projekt och riktat allmänt understöd för verksamhet som finansieras med driftsstöd.

De sätt på vilka programmen genomförs enligt de fondspecifika förordningarna förblir i huvudsak desamma som under programperioden 2014–2020. Den största förändringen är att driftsstödet kommer att tas i bruk i alla tre fonderna. Driftsstödet avser programmets anslag, som kan användas för att stödja de myndigheter som ansvarar för genomförandet av offentliga uppgifter och tjänster till förmån för Europeiska unionen. Genom programmen är det således möjligt att med riktat allmänt understöd bistå myndigheterna inom fondernas verksamhetsområde vid verkställandet av Europeiska unionens förpliktelser och på så sätt säkerställa att förpliktelserna fullgörs på behörigt sätt. Den utvidgade användningen av driftsstödet torde öka beviljandet av understöd som verksamhetsunderstöd i fonderna inom området för inrikes frågor. Av sätten för genomförande av programmen ingår särskilda åtgärder och bistånd i nödsituationer i den tematiska delen, inom ramen för vilken finansieringen av programmen på ett flexibelt sätt ska inriktas på prioriteringar med stort mervärde för unionen eller där det finns ett trängande behov av att använda dem. Som en ändring jämfört med programperioden 2014–2020 överförs bistånd i nödsituationer till medlemsstaternas program. På detta sätt strävar man efter att göra användningen av bistånd i nödsituationer smidigare.

Med understödsformer avses de understödsformer som definieras i artikel 53 i den allmänna förordningen och som också kan kallas kostnadsmodeller. Understödsformerna är faktiska kostnader, enhetskostnader, schablonfinansiering och engångsersättning. De tre sistnämnda är så kallade förenklade kostnadsmodeller vars användning ska ökas betydligt under programperioden 2021–2027 i syfte att förenkla förvaltningen av fonderna. Till artikel 53 i den allmänna förordningen fogades under beredningen också en möjlighet att använda finansiering som inte är kopplad till kostnader. Europeiska kommissionen konstaterade i sitt förslag till allmän förordning att behovet att minska fondernas administrativa bördor var en central och återkommande iakttagelse i utvärderingarna av samtliga fonder som omfattats av den allmänna förordningen

under programperioden 2014–2020. I halvtidsutvärderingen på EU-nivå av fonderna inom området för inrikes frågor rekommenderades det att förenklade kostnadsmodeller ska användas för att förenkla förvaltningen. En central tanke med de förenklade kostnadsmodellerna är att avgifterna betalas på basis av att de uppställda villkoren uppfyllts i stället för på basis av de faktiska kostnaderna. Understödsformen som enbart baserar sig på faktiska kostnader ska i fortsättningen användas i projekt och verksamhet endast om ingen förenklad kostnadsmodell lämpar sig för att användas. Olika understödsformer kan kombineras i samma projekt eller verksamhet.

Figur 1: I figuren specificeras understödslagen enligt statsunderstödslagen som används i fonderna inom området för inrikes frågor, det hur programmen genomförs enligt de fondspecifika förordningarna och understödsformerna enligt den allmänna förordningen samt beskrivs kopplingarna mellan dem.

I 4 kap. i lagförslaget finns det också bestämmelser om ansökan om understöd, beviljande av understöd och innehållet i beslutet om beviljande, användning och redovisning av understöd, ansökan om utbetalning samt rapportering, utbetalning av understöd och understödsbelopp som betalas ut. Under programperioden 2014–2020 har det varit möjligt att betala den första stödposten i förskott på vissa villkor, men i praktiken har inget förskott betalats till stödmottagarna. Därför föreslås det att villkoren för utbetalning av förskott ändras för programperioden 2021–2027 så att den första posten av understödet kan betalas i förskott, om det är motiverat med

tanke på genomförandet av projektet eller verksamheten. På grund av de villkor som ställs på utbetalningen av förskott beräknas beloppet av de förskott som betalas dock bli rätt litet trots ändringen.

I lagförslaget 5 kap. föreskrivs det om tillsyn. Kapitlet innehåller bestämmelser om den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens granskningsrätt, granskning av gemensamma särskilda åtgärder i andra stater och granskning av delgenomförare för gemensamma särskilda åtgärder.

I 6 kap. i lagförslaget föreskrivs det om rätten att få och lämna ut information samt om behandling och förvaring av de uppgifter som behövs för skötseln av fondernas nationella genomförandeuppgifter. I lagen föreskrivs det inte om sekretessbelagda eller offentliga uppgifter, utan i fråga om sådana uppgifter ska lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas. Genom lagen utfärdas också bestämmelser om tekniskt bistånd, anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, arrangemang för genomförande av gemensamma särskilda åtgärder, ändringssökande och lagens ikraftträdande samt övergångsbestämmelser. Ersättning för tekniskt bistånd som en fast procentuell andel av de stödberättigande kostnader som ingår i ansökan om utbetalning är ett nytt förfarande jämfört med programperioden 2014–2020.

I Asyl-, migrations- och integrationsfonden för programperioden 2014–2020 har ingått ett motsvarande anslag för Europeiska unionens program för vidarebosättning samt ett anslag för överföring av personer som åtnjuter internationellt skydd. Under programperioden 2014–2020 har anslaget förvaltats nationellt, på samma sätt som de övriga anslagen från fonderna inom området för inrikes frågor. Vid beviljande av stöd ur anslaget har på beviljandet nationellt tillämpats samma bestämmelser som i fråga om övriga stöd som beviljas med medel från fonderna inom området för inrikes frågor. Från anslaget har stöd beviljats för utveckling av förfarandet för vidarebosättning av flyktingar, i enlighet med målsättningarna i det nationella genomförandeprogrammet. Tillämpning av samma bestämmelser har emellertid visat sig vara tungt och delvis oändamålsenligt med beaktande av anslagets karaktär. Europeiska unionens lagstiftning innehåller inga bestämmelser om den nationella användningen av anslagen, så det förfarande som ska iakttas vid användningen av anslagen får fastställas nationellt. Under programperioden 2021–2027 tillämpas bestämmelserna om understödsförfarande i lagens 4 kap. inte på anslagen, utan de anslag som Finland får från Europeiska unionen i enlighet med artiklarna 19 och 20 i Asyl-, migrations- och integrationsfonden fördelas inom ramen för de anslag som årligen anvisas i statsbudgeten till de myndigheter som ansvarar för vidarebosättningsförfarandet, för humanitärt mottagande, för placering av flyktingar i kommunerna och för de kostnader som i mottagningsskedet uppkommer för asylförfarandet och mottagningstjänster. Avsikten med det nya förfarandet är att förenkla förvaltningen av anslagen i fråga nationellt.

I lagförslaget ingår flera bemyndiganden med stöd av vilka det får utfärdas närmare bestämmelser om detaljer i systemet, närmare bestämmelser särskilt om understödsberättigande kostnader och sådana bestämmelser om den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens förfaranden som behövs för genomförandet av understöden.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Finansieringen från fonderna inom området för inrikes frågor till Finland ökar under programperioden 2021–2027 jämfört med den föregående programperioden.

	Anslag för Finlands program under programperioden
Asyl-, migrations- och integrationsfonden	67 926 000 *
Fonden för inre säkerhet	36 602 000*
Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik	75 474 000*

TABELL: Uppskattning av anslaget för Finlands program under programperioden 2021–2027

*Utöver vad som anges i tabellen är det möjligt att i samband med halvtidsöversynen få tilläggsfinansiering på ca 10 procent för programmen samt via den tematiska delen anslag som inbegriper bl.a. anslag för vidarebosättning.

Avsikten är att understöden enligt lagförslaget ska finansieras med medel som fås från fonderna inom området för inrikes frågor. Understöd som beviljas av medel ur fonderna inom området för inrikes frågor är i huvudsak medfinansiering, varvid det projekt som understöds kan genomföras delvis med understöd som beviljas av fondernas medel och delvis med annan finansiering utanför fonden eller understödstagarens och överföringsmottagarens självfinansiering. Den övriga finansieringen kan vara annan offentlig eller privat finansiering. Dessutom ska i projektet i regel ingå självfinansiering av understödstagaren och en eventuell överföringsmottagare.

Beloppet av det understöd som beviljas ur programmen för fonderna inom området för inrikes frågor bestäms som en procentandel av projektets totala kostnader, som fastställs i de fondspecifika förordningarna. Det driftsstöd som beviljas i form av riktat allmänt understöd samt bistånd i nödsituationer, finansiering enligt artikel 12.5 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik och eventuellt annat understöd som kan beviljas till fullt belopp ur Europeiska unionens budget kan dock täcka projektets godtagbara kostnader i sin helhet. Då finns det ingen skyldighet att använda annan finansiering eller understödstagarens eller överföringsmottagarens självfinansiering i projektet eller verksamheten.

Den självfinansiering eller annan offentlig eller privat finansiering som behövs för projekten kommer att minska procentuellt från föregående programperiod. Den finansiering som beviljas av fondernas program utgör i regel 75 procent av projektets totala kostnader, men det är möjligt att höja finansieringens andel under programperioden 2021–2027 till 90 procent av projektets kostnader i flera fall än tidigare, varvid den övriga finansieringens andel kan sjunka till 10 procent. Dessutom kommer 10–33 procent av programanslagen att delas ut som driftsstöd (procentandelen varierar från fond till fond), vilket minskar behovet av annan finansiering, eftersom driftsstödet till fullo täcker de godtagbara kostnaderna. Behovet av annan finansiering torde dock i och med att fondernas anslag ökar förbli nästan lika stort i euro som under den föregående programperioden.

När det gäller övrig finansiering behandlas anslagsbehoven i anslutning till den nationella budgeten, och det tas ställning till dem, i den nationella planen för de offentliga finanserna och i budgetprocessen. Den eventuella självfinansiering eller övriga offentliga finansiering som krävs av myndighetsaktörer för åtgärder som genomförs med hjälp av fonderna ska i princip genomföras inom ramarna för statsfinanserna, vid behov genom omfördelning av anslag. Om de åtgärder som vidtas med hjälp av fonderna beror på nya skyldigheter som EU-lagstiftningen medför för myndigheterna, tas det ställning till genomförandet av myndighetsaktörernas självfinansiering eller övriga offentlig finansiering i konsekvensbedömningen i den aktuella regeringspropositionen samt i den nationella planen för de offentliga finanserna och i budgetprocessen.

Propositionen hänför sig till den fjärde tilläggsbudgetpropositionen för 2021. Inkomsterna från fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027 budgeteras under moment 12.26.98. Det är fråga om ett anslag utanför statsbudgeten. Europeiska unionen betalar till medlemsstaten en andel av EU-finansieringen som motsvarar de faktiska utgifterna på basis av programmets ansökningar om utbetalning och redovisningar. De första finansieringsandelarna som Europeiska kommissionen betalat i förskott kommer sannolikt att intäktsföras under momentet år 2021. De utgifter som betalas från fonderna budgeteras under moment 26.01.26. Det är fråga om ett treårigt reservationsanslag utanför ramen för statsbudgeten. Kostnaderna för förvaltningen av programmen för fonderna inom området för inrikes frågor betalas i regel från moment 26.01.26.

Under moment 12.26.98 budgeteras inkomsterna och från moment 26.01.26 betalas endast andelen understöd från fonderna inom området för inrikes frågor och den andel som behövs för förvaltningskostnader samt anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Annan finansiering som myndigheterna anvisar för projekt eller verksamheter kan vara budgeterad under andra moment i statsbudgeten.

Utbetalningarna från Europeiska unionen till medlemsstaterna sker i huvudsak retroaktivt. Huvudvikten ligger alltså vid finansiering av de nationella programmen i förskott ur nationella källor och vid Europeiska unionens compensation på basis av ansökningar om utbetalning och årliga redovisningar. Europeiska unionen betalar därtill från och med 2021 till medlemsstaterna ett årligt förskott, som uppgår till en i de fondspecifika förordningarna (AMIF art. 14, ISF art. 11, BMVI art. 11) fastställd procentandel av det totala understödet från fonderna som fastställts i beslutet om godkännande av programmet. Inkomsterna och utgifterna balanseras före utgången av programperioden.

Kostnaderna för skötseln av uppgifterna som förvaltande myndighet och revisionsmyndighet för fonderna kommer huvudsakligen att täckas med tekniskt bistånd från fonderna. Utbetalningen av tekniskt bistånd till medlemsstaterna binds under programperioden 2021–2027 till framskridandet av genomförandet av programmet så, att tekniskt bistånd betalas som en procentuell andel av de utbetalningar som ansökts hos kommissionen. Således kommer kostnaderna för tekniskt bistånd åtminstone delvis att ersättas retroaktivt till medlemsstaterna. Risken är att om de åtgärder som understöds genom programmet inte medför fulla kostnader eller om det konstateras att kostnaderna inte är understödsberättigande, minskar detta de utbetalningar som söks hos kommissionen och samtidigt beloppet av det tekniska biståndet. Erfarenheterna från tidigare programperioder visar dock att programmen har genomförts nästan fullt ut och att felprocenten har varit låg, vilket innebär att risken är liten. Den viktigaste kostnadsposten för tekniskt bistånd kommer liksom under tidigare programperioder att bestå av den förvaltande myndighetens personalkostnader. Också i fråga om revisionsmyndigheten kommer personalkostnaderna att vara den viktigaste kostnadsposten för tekniskt bistånd. Övriga kostnader är utbildnings- och resekostnader, kostnader för informationssystem som används för förvaltningen av

fonderna, kommunikationskostnader samt övriga konsumtionsutgifter som föranleds av verksamheten. Under programperioden 2021–2027 kommer det att skapas ett eget elektroniskt informationssystem för fonderna inom området för inrikes frågor. Kostnaderna för detta system kan vara betydande. Avsikten är dock att kostnaderna helt och hållet ska täckas med det tekniska biståndet. Informationssystemet kommer att utvecklas under 2021 och 2022, och kostnaderna för detta har ännu inte uppskattats i samband med denna regeringsproposition. En separat regeringsproposition om informationssystemet lämnas under 2022. Under programperioden 2021–2027 ska också eventuella kostnader som orsakas av användning av handräckning täckas med tekniskt bistånd. Detta bedöms dock ha endast ringa ekonomiska konsekvenser för användningen av tekniskt bistånd. Under programperioden 2014–2020 har handräckning inte behövts en enda gång för att trygga genomförandet av programmet.

Anslagen enligt artiklarna 19 och 20 i Asyl-, migrations- och integrationsfonden, som allokeras till medlemsstaterna för vidarebosättning och överföring av personer som ansöker om eller åtnjuter internationellt skydd, styrs i statsbudgeten till de myndigheter som svarar för vidarebosättningsförfarandet, det humanitära mottagandet, placeringen av flyktingar i kommunerna och mottagningsverksamheten i fråga om de personer på basis av vilka anslaget fås. I samband med behandlingen av statsbudgeten fattas årligen beslut om den närmare fördelningen av anslagen till ovan nämnda myndigheter. Om Finlands årliga flyktingkvot kvarstår på 2021 års nivå, beräknas anslagen för kompensation till Finland för vidarebosättning under programperioden uppgå till ca 73,5 miljoner euro.

Kommissionen frigör alla sådana anslag för ett program, som inte har använts för förskottsbetalningar eller för vilka kommissionen inte har tillställts en begäran om utbetalning senast vid utgången av det tredje kalenderåret efter det år då Europeiska unionens budgetåtaganden gjordes för åren 2021–2026. Med beaktande av rytmen för frigörande av budgetåtaganden är det väsentligt att genomförandet av fondprogrammen kan inledas snabbt i början av programperioden och att understödstagarna genomför sina projekt och verksamheter raskt genast när det fått understödet, så att anslagen för programmen hinner bli använda under den tid som de budgetåtaganden som gäller dem är i kraft.

Utbetalningen av understöd till projekt och verksamheter uppskattas börja under 2022.

Under ramperioden 2022–2025 beräknas inkomster inflyta och utgifter uppkomma enligt följande:

Moment	2022 mn €	2023 mn €	2024 mn €	2025 mn €
12.26.98	33,8	33,8	33,8	33,8
26.01.26	35,150	33,8	33,8	33,8

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Europeiska unionens förordningar om fonderna innebär att den programbaserade finansieringen som grundar sig på medlemsstaternas och kommissionens gemensamma förvaltning fortsätter inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027. Utifrån kommissionens

utvärderingar och offentliga samråd har förenkling av fondernas förvaltning fastställts som ett centralt mål för den nya programperioden. Erfarenheterna från programperioden 2014–2020 visar att förvaltningen av och reglerna för fonderna är alltför komplicerade och splittrade, vilket medför en onödig börda för både de myndigheter som svarar för förvaltningen av programmen och understödstagarna.

Jämfört med programperioden 2014–2020 kommer det på basis av EU-rättsakter att göras vissa ändringar i fondernas myndighetsuppgifter. Utgångspunkten är dock att de EU-bestämmelser som gäller fondernas myndigheter syftar till att främja bevarandet av befintliga och fungerande förvaltnings- och kontrollsystem, så att genomförandet av fonderna kan inledas smidigt utan dröjsmål på grund av beredningen av förvaltnings- och kontrollsystemet. Ett ytterligare mål är att utnyttja befintliga nationella arrangemang, särskilt när det gäller granskningar, i vissa situationer. Det förfarande för utnämning av den ansvariga myndigheten som tillämpades under programperioden 2014–2020 och den revisionsberättelse som hänför sig till förfarandet förut-sätts inte längre.

Det föreslås att den förvaltande myndighetens uppgifter ska skötas av inrikesministeriet. Det föreslås att ministeriets enhet för internationella frågor samt förvaltnings- och utvecklingsavdelning ska sköta den förvaltande myndighetens uppgifter i enlighet med vad som närmare föreskrivs i ministeriets arbetsordning. Inrikesministeriet har skött motsvarande uppgifter som ansvarig myndighet under programperioden 2014–2020. En betydande förändring jämfört med den föregående programperioden i fråga om den förvaltande myndighetens uppgifter är redovisningsfunktionen, som enligt EU-bestämmelserna sköts av den förvaltande myndigheten eller på den förvaltande myndighetens ansvar. I Finland sköts uppgiften av den förvaltande myndigheten. Redovisningsfunktionen bedöms inte medföra någon betydande ökning av den förvaltande myndighetens arbetsuppgifter jämfört med programperioden 2014–2020, men den förutsätter att uppgifterna organiseras på ett nytt sätt och skiljs åt inom den förvaltande myndigheten, vilket kan ha konsekvenser för antalet årsverken. Redovisningsfunktionen har till uppgift att utarbeta och lämna in utbetalningsansökningar och redovisningar till kommissionen samt att förvara uppgifterna om redovisningen i det elektroniska systemet. Redovisningsfunktionen omfattar inte kontroller på understödstagarnivå. Under programperioden 2014–2020 har uppgifter som hör till redovisningsfunktionen delvis kunnat skötas av samma tjänstemän som också har utfört granskningar av och utbetalningar till projekt och verksamheter.

Det föreslås att revisionsmyndighetens uppgifter överförs från inrikesministeriet till finansministeriet. Revisionsmyndighet är finansministeriets finanscontrollerfunktion, som också ska ansvara för uppgifterna som revisionsmyndighet för programmen inom Europeiska unionens regional- och strukturfonder under programperioden 2021–2027. Eftersom de allmänna finansiella bestämmelserna utfärdas genom samma allmänna förordning för fonderna inom området för inrikes frågor och för fonderna inom regional- och strukturpolitiken, har det ansetts vara ändamålsenligt att överföra uppgifterna som revisionsmyndighet för fonderna inom området för inrikes frågor till finansministeriet. Genom att koncentrera revisionsmyndighetens uppgifter till samma organ kan synergieffekter uppnås och säkerställs en enhetlig nationell tillämpning av den allmänna förordningen i fråga om olika EU-fonder. Genom att överföra revisionsmyndighetens uppgifter till finansministeriet säkerställs också en tillräcklig åtskillnad mellan den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens uppgifter.

Ökningen av fondernas storlek i euro leder till att antalet projekt och verksamheter som får understöd kommer att öka trots att också projektens storlek väntas öka något. Detta beräknas öka myndigheternas arbetsbörda jämfört med den föregående programperioden. Samtidigt beräknas en ökad användning av förenklade kostnadsmodeller minska den tid som myndigheten använder för granskningsuppgifter, vilket för sin del jämnar ut arbetsmängden. Till följd av

användningen av förenklade kostnadsmodeller kommer tyngdpunkten i arbetet att ändras från granskning av understöd till beviljande av understöd, eftersom det vid beredningen av understödsbesluten ska säkerställas att de presenterade kostnaderna motsvarar de faktiska kostnaderna och att målen fastställs så detaljerat att utbetalningen av understödet kan genomföras på basis av att det visas att de har genomförts. Omfattningen av den nytta som kan uppnås beror i väsentlig grad på i vilken utsträckning de nya kostnadsmodellerna tas i bruk i projekten.

Den ändring som genomförs i förvaltningen av anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden uppskattas minska den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens arbetsbörda, eftersom anslag inte längre beviljas som projekt- eller verksamhetsunderstöd utan de riktas inom ramen för de anslag som årligen anvisas i statsbudgeten till de myndigheter som ansvarar för de åtgärder som är föremål för finansieringen.

Ursprungligen var avsikten att fondernas elektroniska ärendehantering under programperioden skulle ordnas inom det gemensamma understöds- och hanteringssystem som utvecklas inom projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten. På grund av att projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten har fördröjts måste inrikesministeriet emellertid börja utveckla ett nytt eget system. Utvecklingen av systemet kommer att öka den förvaltande myndighetens kostnader. Avsikten är att kostnaderna för utvecklandet av systemet ska täckas med tekniskt bistånd från programmen för fonderna inom området för inrikes frågor. Innan det nya elektroniska systemet kan tas i bruk har den förvaltande myndigheten förberett sig på en ökning av arbetsmängden genom omorganisering av arbetsuppgifterna. Skapandet av ett informationssystem kommer att medföra administrativ börda. I början av programperioden ordnar den förvaltande myndigheten ansökningar som en separat elektronisk blankettansökan utanför fondernas eget informationssystem. Vid behandlingen och lagringen av uppgifter i anslutning till ansökan använder den förvaltande myndigheten ministeriets ärendehanteringssystem. Behandlingen av ansökningar utan ett informationssystem som utvecklats för fondernas behov medför extra arbete för den förvaltande myndigheten.

Antalet årsverken vid den förvaltande myndigheten beräknas öka något jämfört med programperioden 2014–2020. År 2020 var antalet årsverken vid den ansvariga myndigheten 15. Under den nya programperioden 2021–2027 bedöms det att fullgörandet av de skyldigheter som följer av den allmänna förordningen ökar den förvaltande myndighetens behov av resurser inte bara till följd av inrättandet av redovisningsfunktionen utan också till följd av utvecklandet av informationssystemet under de första åren av programperioden. Dessutom ska man under några år sörja både för att genomförandet av fonderna under programperioden 2014–2020 slutförs och för inledandet av den nya programperioden 2021–2027. Detta påverkar för sin del antalet årsverken. Den förvaltande myndigheten bereder sig sammantaget på ett tilläggsbehov av sammanlagt tre årsverken för att sköta uppgifterna under den nya programperioden och överlappningar mellan programperioderna. För revisionsmyndighetens del uppskattas personalbehovet vara två årsverken. I och med propositionen överförs från inrikesministeriets omkostnader från moment 26.01.01 till finansministeriet till moment 28.01.01 finansiering som motsvarar lönen för ett årsverke. Finansiering motsvarande lönen för det andra årsverksåret ställs till finansministeriets förfogande av fondernas tekniska bistånd från moment 26.01.26 på det sätt som avtals senare. Det har förhandlats om förslagets personakonsekvenser genom ett förfarande enligt lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988).

En central understödstagargrupp i fonderna inom området för inrikes frågor är de myndigheter som svarar för de uppgifter som hör till fondernas ansvarsområden. Med den finansiering som beviljas ur fonderna kan myndigheterna utveckla sin verksamhet och få tilläggsresurser t.ex. för utveckling av informationssystem och anskaffning av utrustning. Propositionen bedöms på längre sikt minska den administrativa börda som orsakas av Europeiska unionens fonder inom

området för inrikes frågor, eftersom förvaltningen och reglerna om understödsberättigande för-
enklats jämfört med programperioden 2014–2020. Med tanke på myndigheternas resurser är det
beaktansvärt att medlemsstaterna utöver projektfinansieringen under den nya programperioden
kan använda en del av medlen från varje fondprogram för driftsstöd. Möjligheten att använda
medel för driftsstöd varierar från fond till fond. Driftsstödet kan täcka bl.a. personalkostnader
och kostnader för ibruktagande, underhåll och reparation av utrustning eller infrastruktur i sam-
band med myndighetsuppgifter till förmån för unionen. Användningsändamålen och andelarna
för driftsstödet fastställs i de fondspecifika förordningarna och i respektive fondprogram.

Den ändring som genomförs i förvaltningen av anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen
om Asyl-, migrations- och integrationsfonden uppskattas påverka uppgifterna för dem som får
finansiering. Eventuella nya uppgifter i anslutning till förvaltningen av anslagen och den admi-
nistrativa bördan i samband därmed beror dock i stor utsträckning på vilka lösningar myndig-
heterna går in för när det gäller användningen av finansieringen och den eventuella vidareför-
delningen av den. Under programperioden 2014–2020 har de myndigheter som utnyttjar mot-
svarande anslag varit tvungna att ansöka om finansiering i fondens ansökningsomgångar och
genomföra projekt för att utnyttja anslagen. Också detta förfarande har bundit myndigheternas
resurser.

Propositionen bedöms ha endast ringa konsekvenser för myndigheternas resurser i fråga om den
avgiftsbelagda handräckning som krävs av myndigheterna. Under programperioden 2014–2020
har handräckning inte behövts en enda gång för att trygga genomförandet av programmen.

4.2.3 Det elektroniska informationssystemet

Den allmänna förordningen förutsätter att ett elektroniskt system för datautbyte används mellan
understödstagarna och de myndigheter som ansvarar för förvaltningen av fonderna. Enligt den
allmänna förordningen ska kravet på ett elektroniskt system för datautbyte tillämpas i fråga om
program som får understöd från fonderna inom området för inrikes frågor från och med den 1
januari 2023.

På grund av att projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten för-
dröjts blir inrikesministeriet tvunget att bereda ett nytt elektroniskt system via vilket ansökan
om understöd och utbetalning kommer att ordnas. Det nya systemet tas i bruk senast den 1
januari 2023. Inrikesministeriet bereder under 2022 en separat regeringsproposition om det nya
elektroniska informationssystemet för Europeiska unionens fonder inom området för inrikes
frågor. Innan det nya elektroniska informationssystemet tas i bruk ordnas behandlingen av an-
sökningar om understöd och utbetalning i form av elektronisk blankettansökan. Vid behand-
lingen och lagringen av uppgifter i anslutning till ansökan använder den förvaltande myndig-
heten ministeriets ärendehanteringssystem. Det försenade ibruktagandet av det elektroniska sy-
stemet medför extra arbete för dem som ansöker om understöd, understödstagarna och den för-
valtande myndigheten.

4.2.4 Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna

Propositionen har indirekta konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna och de
mänskliga rättigheterna eftersom flera av fondernas mål, om de förverkligas, har positiva effek-
ter på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.
I alla fonder har det betonats att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rät-
tigheterna ska beaktas i de projekt och åtgärder som finansieras med medel ur fonderna. Till
exempel en förbättring av säkerheten och bekämpning av människohandeln har en positiv in-
verkan på människors frihet, integritet och rättssäkerhet. Också integrationsprojekt påverkar

bl.a. likabehandlingen av invandrare. I målen för fonderna har dessutom betonats en effektiv efterlevnad av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

Iakttagandet av unionens åtaganden i fråga om de grundläggande rättigheterna följs noggrant under genomförandet av programmen. Den allmänna förordningen förpliktar medlemsstaterna att se till att de grundläggande och mänskliga rättigheterna beaktas i programmen och i de åtgärder som stöds av dem. Medlemsstaterna ska säkerställa att jämställdhet mellan könen, jämställdhetsintegrering och integreringen av ett jämställdhetsperspektiv genomgående beaktas och främjas vid utformning, genomförande, övervakning, rapportering och utvärdering av program. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra varje form av diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med utformning, genomförande, övervakning, rapportering och utvärdering av program. I synnerhet tillgängligheten ska beaktas i alla skeden av utformningen och genomförandet av programmen. Enligt den allmänna förordningen ska man vid genomförandet av varje specifikt mål i programmet beakta övergripande nödvändiga villkor, av vilka ett gäller effektiv tillämpning och genomförande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Till denna del bör man se till att det finns effektiva arrangemang för att säkerställa att stadgan om de grundläggande rättigheterna följs och för att säkerställa att de åtgärder som stöds av fonderna överensstämmer med stadgan. Ett övergripande nödvändigt villkor är också att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning genomförs och tillämpas i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG. Det förutsätts att det för att säkerställa genomförandet av konventionen finns en nationell ram som fastställer målen för genomförandet av konventionen samt arrangemang för att säkerställa att politik, lagstiftning och standarder avseende tillgänglighet verkligen kommer till uttryck i förberedelserna och genomförandet av programmen. Enligt förslaget ska den förvaltande myndigheten ha till uppgift att sörja för bedömningen av de övergripande nödvändiga villkoren i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor. Till övervakningskommitténs uppgifter hör dessutom att i enlighet med den allmänna förordningen granska uppfyllandet av de nödvändiga villkoren och tillämpningen av dem under hela programperioden.

Enligt artikel 73 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten för urvalet av insatser säkerställa att kriterierna och förfarandena är icke-diskriminerande och transparenta, säkerställer tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och jämställdhet samt beaktar Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

I de fondspecifika förordningarna konstateras det att fonden bör genomföras i överensstämmelse med de rättigheter och principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och med unionens internationella åtaganden avseende grundläggande rättigheter. Asyl-, migrations- och integrationsfondens politiska mål ska vara att bidra till en effektiv hantering av migrationsströmmar i överensstämmelse med unionens relevanta regelverk och med fullständig respekt för unionens och medlemsstaternas internationella åtaganden som härrör från de internationella instrument som de är part i. Respekten för de grundläggande fri- och rättigheterna och människovärdet aktualiseras bl.a. i projekt där återsändande av personer genomförs. När det gäller målen för fonden för inre säkerhet konstateras det att finansierade åtgärder ska genomföras i fullständig överensstämmelse med de grundläggande fri- och rättigheterna och respekten för människovärdet. Därtill ska medlemsstaterna när de vidtar åtgärder med medel av fonderna i mån av möjlighet fästa särskild uppmärksamhet vid att hjälpa och skydda utsatta personer, särskilt barn och ensamkommande minderåriga. I målen för instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik konstateras det att den fria rörligheten för personer inom unionen skyddas vid genomförandet av målen i överensstämmelse med unionens åtagan-

den om grundläggande rättigheter. Vidare konstateras i förordningen att åtgärder som finansieras inom ramen för instrumentet ska genomföras i fullständig överensstämmelse med de rättigheter och principer som fastställs i unionens regelverk, stadgan och med unionens internationella åtaganden vad gäller grundläggande rättigheter, särskilt genom att säkerställa överensstämmelse med principen om icke-diskriminering och principen om non-refoulement.

Vid beredningen och genomförandet av programmen beaktas de krav på främjande av jämställdheten mellan könen som ställs i den nationella lagstiftningen och i Europeiska unionens lagstiftning. I artikel 6 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden förpliktas medlemsstaterna att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv integreras och att jämställdhet och jämställdhetsintegrering beaktas och främjas vid utformning, genomförande, övervakning, rapportering och utvärdering av program och projekt som stöds inom ramen för fonden. Lagförslaget bedöms inte ha några direkta konsekvenser för jämställdheten mellan könen, men indirekta positiva konsekvenser i synnerhet för invandrare på det sätt som anges ovan.

4.2.5 Övriga samhälleliga konsekvenser

Propositionen har indirekta samhälleliga konsekvenser genom genomförandet av fondprogrammen. Fondernas mål är att åstadkomma olika positiva effekter inom fondernas verksamhetsområden. Det centrala vid genomförandet av programmen är resultatnriktning och ett strategiskt förhållningssätt. Särskild uppmärksamhet kommer således att fästas vid de resultat som uppnås genom programmen. Genom ett effektivt genomförande av fonderna kan man för sin del bidra till att de mål som uppställts i programmen uppnås. Avsikten är att beredningen och genomförandet av programmen ska kopplas till nationella utvecklingsbehov och strategier för att fonderna ska kunna utnyttjas fullt ut på nationell nivå.

Enligt kommissionens konsekvensbedömning visade migrationstrycket 2015 på unionen betydelsen av medlemsstaternas gemensamma åtgärder för hanteringen av migrationsströmmarna. Europeiska unionens finansieringsinstrument har en viktig roll i säkerställandet av att de gemensamma åtgärderna är effektiva. Enligt kommissionens konsekvensbedömning har det konstaterats att finansieringsinstrumenten för programperioden 2014–2020 har fungerat, men det finns dock behov av att utveckla dem. Det föreslås att i fråga om fonderna ökas flexibiliteten, förenklas förvaltningen, förbättras kompatibiliteten med andra EU-fonder och ökas den resultatorienterade uppföljningen och utvärderingen. I kommissionens konsekvensbedömning lyftes också fram betydelsen av samordning av EU-fondernas program och av synergieffekter mellan programmen.

Särskilt Asyl-, migrations- och integrationsfonden syftar till att stödja det civila samhällets verksamhet, särskilt när det gäller integrationsfrämjande åtgärder, och på så sätt bidra till att stärka utnyttjandet av kompetensen hos aktörerna inom det civila samhället när det gäller integrationsfrämjande åtgärder för tredjelandsmedborgare. Genom fonden för inre säkerhet är det möjligt att stödja aktörer inom det civila samhället som särskilt arbetar för att hjälpa brottsoffer och förebygga radikaliserings och som stöder personer att lämna grupper som har samband med brottslighet eller terrorism. De grupper som får understöd från fonderna beräknas förbli förhållandevis likadana som under programperioden 2014–2020.

I enlighet med partnerskapsprincipen och principen om flernivåstyre bör man i utarbetandet och genomförandet av fondprogrammen ta med relevanta partner från fondens verksamhetsområde som företrädar den regionala och lokala förvaltningen, arbetsmarknadsparter samt det civila samhället. Företrädarna för dessa olika instanser är således inte bara understödstagare, utan de har också möjlighet att delta i uppställandet av målen för programmen och i uppföljningen och

styrningen av genomförandet av programmen. Deltagandet möjliggörs i synnerhet genom remissförfaranden, samråd, workshoppar och seminarier. Dessutom kommer övervakningskommittén för varje fond att ha representanter för olika parter.

Genom förenklingarna av förvaltningen och reglerna för stödberättigande bedöms det att genomförandet av projekt och verksamheter underlättas och att de resurser som behövs för förvaltningen av dem minskar så att understödstagarna i högre grad kan koncentrera sig på att uppnå de innehållsmässiga målen för projekten och verksamheterna. I synnerhet den utvidgade användningen av förenklade kostnadsmodeller bedöms förenkla i synnerhet projektens ekonomiförvaltning. På detta sätt förväntas det också att målen för programmens resultat ska kunna nås bättre.

Förslaget påverkar inte direkt enskilda medborgares ställning eller verksamhet i samhället. Propositionen syftar till att förbättra möjligheterna för aktörer inom det civila samhället att delta i planeringen av programmen för fonderna inom området för inrikes frågor och till att den vägen upprätthålla medborgarnas möjligheter att delta i och påverka angelägenheter som berör dem.

4.2.6 Konsekvenser för miljön

Propositionen bedöms inte ha några direkta miljökonsekvenser, eftersom den gäller förvaltningen av fonderna. Propositionen bedöms dock ha indirekta miljökonsekvenser, eftersom man vid genomförandet av fondernas program ska beakta miljökonsekvenserna av de projekt och åtgärder som fått understöd särskilt med tanke på klimateffekterna när understöd beviljas och resultaten bedöms. I den fleråriga budgetramen för 2021–2027 fastställs som mål att minst 30 procent av alla utgifter inom den fleråriga budgetramen ska användas för integrering av klimatmålen och 7,5 procent av budgeten år 2024 ska användas för utgifter som hänför sig till biologisk mångfald samt på motsvarande sätt 10 procent åren 2026 och 2027, samtidigt som nuvarande överlappningar mellan klimatmålen och målen för biologisk mångfald beaktas. Fonderna bör stödja verksamhet som respekterar unionens normer och prioriteringar för klimatet och miljön och inte orsakar någon betydande skada för miljömålen i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852. Betydelsen av att motverka klimatförändringar ska beaktas i enlighet med unionens åtaganden att genomföra Parisavtalet som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

Enligt artikel 73 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten säkerställa att de kriterier och förfaranden som fastställs för urvalet av insatser beaktar principerna för hållbar utveckling och unionens miljöpolitik i enlighet med artiklarna 11 och 191.1 i FEUF. Enligt artikel 73 ska den förvaltande myndigheten säkerställa att utvalda insatser som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU är föremål för en miljökonsekvensbedömning eller ett screeningförfarande och att bedömningen av alternativa lösningar vederbörligen har beaktats på grundval av kraven i det direktivet. Därtill ska den förvaltande myndigheten säkerställa klimatsäkring av investeringar i infrastruktur med en förväntad livslängd på minst fem år.

Genom instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik understöds bl.a. övervakningen av sjögränserna, och till de myndigheter som sköter dessa uppgifter hör ofta också andra uppgifter, såsom miljöskyddsuppgifter. Också i Finland svarar Gränsbevakningsväsendet för ledningen av bekämpningen av miljöskador i havsområden i vissa situationer. Dessa uppgifter hör inte i sig till fondens ansvarsområde, men i kommissionens förslag till finansieringsinstrument betonas synergieffekter inom olika politikområden inom unionen för att de resultat som nås ska bli effektivare och verkkningsfullare.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

I samband med beredningen av programperioden 2014–2020 dryftades genomförandet av de nationella programmen för fonderna inom området för inrikes frågor ur den synvinkeln att Europeiska unionens lagstiftning om fonderna (den horisontella förordningen och de fondspecifika förordningarna), de allmänna förvaltningslagarna och statsunderstödslagen skulle tillämpas på genomförandet av de nationella programmen. I samband med beredningen av det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor dryftades då om de allmänna förvaltningslagarna och bestämmelserna i statsunderstödslagen räckte till som bestämmelser om understödsförfarandet och stödberättigande utgifter. I Europeiska unionens lagstiftning finns bestämmelser om dessa frågor endast beträffande vissa allmänna principer. I statsunderstödslagen finns bestämmelser om förfarandet för ansökan om och beviljande av statsunderstöd och om utbetalning, användning, övervakning, återbetalning och återkrav av statsunderstöd samt om påföljder och ändringssökande. Genom lagen ingriper man inte i de detaljerade materiella grunderna för beviljande av understöd. I synnerhet när det gäller beviljande och utbetalning samt förutsättningarna för att kostnader ska berättiga till understöd konstaterades det att det finns ett behov av sådana bestämmelser på lagnivå som preciserar statsunderstödslagen. Dessutom konstaterades att det är skäl att i lagen ta in grundläggande bestämmelser om de omständigheter som ska regleras på en lägre hierarkisk nivå.

Liksom under programperioden 2014–2020 behöver det också under programperioden 2021–2027 utfärdas närmare bestämmelser genom lag och förordning av statsrådet i synnerhet om stödberättigande kostnader, eftersom de allmänna förvaltningslagarna och statsunderstödslagen inte är tillräckliga till dessa delar. I samband med beredningen av det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor stannade man sålunda för att det också för programperioden 2021–2027 behöver stiftas en nationell speciallag. I samband med beredningen av det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor dryftades det till vilka delar den nationella speciallagen för programperioden 2014–2020 kan tas som grund för den nationella regleringen för programperioden 2021–2027 och till vilka delar den behöver ändras dels på grund av ändringar i Europeiska unionens lagstiftning, dels på grund av de behov av ändringar som upptäckts vid den nationella tillämpningen av bestämmelserna under programperioden 2014–2020. Dessutom har det bedömts vilka behov att ändra de tidigare bestämmelserna som föranleds av den målsättning att lätta upp förvaltningen som uppställts i Europeiska unionens lagstiftning. I samband med beredningen kom man fram till att de nationella bestämmelserna för programperioden 2021–2027 till många delar kan grunda sig på bestämmelserna för programperioden 2014–2020. Ändringarna i Europeiska unionens lagstiftning för programperioden 2021–2027 föranleder dock vissa ändringsbehov jämfört med förfarandet under den föregående perioden, särskilt i fråga om bestämmelserna om stödberättigande. Dessutom har målsättningen att lätta upp förvaltningen föranlett vissa behov av ändringar i den nationella lagstiftningen.

Om det inte stiftas någon nationell speciallag, sker genomförandet av fonderna på basis av EU-rättsakter. Även om Europarådets och parlamentets förordningar om fonderna är direkt tillämplig lagstiftning, förpliktar de dock samtidigt till att fastställa vissa regler nationellt. I detta avseende är det särskilt viktigt att fastställa reglerna för stödberättigande och fondernas nationella förvaltningsstruktur. Den lag om fonderna inom området för inrikes frågor som stiftades för programperioden 2014–2020 lämpar sig inte som sådan direkt för den nya programperioden, eftersom lagen grundar sig på EU-rättsakter som gäller programperioden i fråga. Som ett alternativ kunde man då ha övervägt att fastställa de regler som förutsätts i EU-förordningarna ge-

nom en statsrådsförordning eller en ministerieförordning som utfärdats med stöd av statsunderstödslagen samt i ministeriets arbetsordning. Detta skulle dock ha gjort regleringen splittrad och alla de särdrag som fonderna förutsätter skulle inte nödvändigtvis ha kunnat beaktas i tillräcklig grad i regleringen.

Ett alternativ hade också varit att i stället för att stifta en ny lag ändra lagen om fonderna inom området för inrikes frågor så att den motsvarar kraven under den nya programperioden. Genomförandet av programperioden 2014–2020 fortsätter dock på nationell nivå fram till den 31 december 2022 i fråga om tiden för stödberättigande, fram till den 30 juni 2023 i fråga om utbetalningarna samt fram till den 31 december 2023 i fråga om räkenskaperna, genomföranderapporterna och utvärderingen. Beaktande i lagen av att programperioderna överlappar varandra skulle ha medfört en risk för att lagen skulle ha blivit komplicerad och svårtolkad. För att lagstiftningen ska vara tydlig stannade man således för alternativet att det för programperioden 2021–2027 stiftas en ny lag som gäller förvaltningen och genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden i fråga. På motsvarande sätt kommer man att handla också i fråga om den nationella lagstiftningen om andra fonder som omfattas av den allmänna förordningen.

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

Programmen för fonderna inom området för inrikes frågor och förvaltningen av dem baserar sig på EU-rättsakter, vilket innebär att de grundläggande strukturerna för det nationella genomförandet av fonderna är desamma i alla medlemsstater. Det förekommer dock skillnader i förvaltningen och genomförandet av fondernas program framför allt i fråga om vilka myndigheter som är ansvariga myndigheter för fonderna samt i fråga om hur och på vilken nivå det föreskrivs nationellt om förvaltningen och genomförandet av fonderna. Under programperioden 2021–2027 ska det nationellt fastställas regler i synnerhet om stödberättigande när det gäller fonderna, vilket innebär att medlemsstaterna ska avgöra hur detta ska genomföras nationellt. Medlemsstaternas lösningar när det gäller nationella arrangemang skiljer sig något från varandra. Till exempel i Tyskland stiftas det inte någon nationell lag för genomförande av fonden inom området för inrikes frågor. I många andra medlemsstater stiftas dock nationella författningar. Nedan behandlas fyra medlemsstaters planer för det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor under den kommande programperioden. De nämnda medlemsstaterna har valts på den grunden att de allmänt sett med tanke på förvaltningen och målen för fonderna har likheter med Finland.

Nederländerna

I Nederländerna har under programperioden 2014–2020 säkerhets- och justitieministeriet (Ministerie van Justitie en Veiligheid) varit ansvarig myndighet för fonderna inom området för inrikes frågor och ett ämbetsverk som lyder under social- och arbetsministeriet (Agentschap SZW, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) varit delegerad myndighet. Den nationella revisionsmyndigheten som lyder under finansministeriet (Auditdienst Rijk, Ministerie van Financiën) har varit revisionsmyndighet. För programperioden 2021–2027 planeras inga ändringar i myndigheternas ansvar. För ordnande av redovisningsfunktionen planeras i Nederländerna en modell där alla fonder som omfattas av den allmänna förordningen har en gemensam redovisningsmyndighet.

Lagstiftningsramen för den nationella förvaltningen av fonderna kommer att vara likartad som under programperioden 2014–2020. På förvaltningen av fonderna tillämpas allmänna lagar, såsom den allmänna förvaltningslagen (Algemene wet bestuursrecht). Dessutom omfattas fonderna inom området för inrikes frågor av en specialförfattning (Subsidieregeling AMIF en ISF

2014–2020), där det föreskrivs om omständigheter i anslutning till förvaltningen och genomförandet av fondernas program och om stödberättigande kostnader.

Österrike

I Österrike har förbundsstatens inrikesministerium (Bundesministerium für Inneres) varit ansvarig myndighet och revisionsmyndighet för fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2014–2020, och det berörda ministeriet kommer att vara förvaltande myndighet och revisionsmyndighet också under programperioden 2021–2027. Det ministerium som ansvarar för integrationsfrågor (Bundesministerium für Europa, Integration und Äußeres) har dessutom varit utsedd myndighet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden.

Lagstiftningsmässigt baserar sig genomförandet av fonderna på en lag om beviljande av understöd av förbundsstatens medel (Allgemeine Rahmenrichtlinie für die Gewährung von Förderungen aus Bundesmitteln – ARR, BGBl. Nr. 208/2014). Därtill har det stiftats en specialförfattning om genomförandet av Asyl- och migrationsfonden (Sonderrichtlinie des Bundesministeriums für Inneres und des Bundesministeriums für Europa, Integration und Äußeres zur Abwicklung des Asyl-, Migrations- und Integrationsfonds (AMIF) 2014–2020 und Vergabe von Kofinanzierungsmitteln in diesem Rahmen, GZ: BMI-BH1600/0094-I/3/a/2015), som kommer att uppdateras för den nya programperioden med tanke på genomförandet av det nya programmet. Den fondspecifika specialförfattningen innehåller målen och åtgärderna för fondens program samt reglerna för stödberättigande. När det gäller reglerna om stödberättigande uppdateras författningen särskilt beträffande de förenklade kostnadsmodellerna. Vid beredningen av de förenklade kostnadsmodellerna samarbetar man för Asyl-, migrations- och integrationsfondens del särskilt med Europeiska socialfonden. Beroende på de anvisningar som utfärdas på EU-nivå kommer det i författningen att vid behov också föreskrivas om regler för situationer när internationella organisationer är understödstagare.

Sverige

I Sverige har uppgifterna som ansvarig myndighet för fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2014–2020 genom beslut av regeringen ålagts Migrationsverket i fråga om Asyl-, migrations- och integrationsfonden och Polismyndigheten i fråga om fonden för inre säkerhet. I Sverige har Ekonomistyrningsverket, som är ett nationellt ämbetsverk som lyder under finansdepartementet och som är revisionsmyndighet för samtliga EU-fonder, fungerat som revisionsmyndighet för fonderna.

Det har utfärdats en nationell förordning om genomförande av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (Förordning om förvaltning av asyl-, migrations- och integrationsfonden, 2014:1538). Dessutom har Migrationsverket utfärdat föreskrifter om genomförande av fonden. På motsvarande sätt har det utfärdats en förordning om genomförande av fonden för inre säkerhet (Förordning om förvaltning av fonden för inre säkerhet; 2016: 10) samt föreskrifter av Polismyndigheten.

Avsikten är att det för den nya programperioden utarbetas motsvarande nationella författningar för genomförande av fonderna inom området för inrikes frågor. I författningen kommer det att föreskrivas bl.a. om de myndigheter som ansvarar för den nationella förvaltningen av fonderna, om reglerna för stödberättigande, om övervakningskommitténs roll och om överklagande.

Estland

I Estland har ansvars- och revisionsmyndighetsfunktionerna för fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2014–2020 varit placerade vid inrikesministeriet (Siseministerium). Fonderna inom området för inrikes frågor har omfattats av en förordning av regeringen, där principerna för beviljande av stöd och reglerna om stödberättigande har fastställts.

Under programperioden 2021–2027 kommer fonderna inom området för inrikes frågor att integreras i den nationella förvaltningsstrukturen för strukturfonderna, eftersom fonderna omfattas av en gemensam allmän förordning på EU-nivå. Bestämmelser om det nationella genomförandet av den allmänna förordningen finns under programperioden 2014–2020 i en lag om strukturstöd (Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus). Med stöd av den har dessutom utfärdats flera delegerade bestämmelser på statsrådsnivå och ministerienivå samt ministeriernas genomförandeakter, där detaljerna för förvaltningen och genomförandet av fonderna preciseras. Författningarna på statsrådsnivå gäller alla fonder, medan författningarna på ministerienivå i allmänhet är fondspecifika. Avsikten är att det för programperioden 2021–2027 stiftas en motsvarande lag, i vilken det också tas in bestämmelser om fonderna inom området för inrikes frågor. Dessutom bereds reglering på lägre nivå på samma sätt som under den föregående programperioden. När det gäller förvaltningen av fonderna inom området för inrikes frågor är avsikten dock att skapa ett så flexibelt regelverk som möjligt. Avsikten är att förvaltningen av programmen ska genomföras i enlighet med den nuvarande modellen för strukturfonderna så att varje fonds funktioner inkluderas i ett nationellt genomförandeprogram. Estland planerar att ordna redovisningsfunktionen som en del av den förvaltande myndighetens verksamhet.

6 Remissvar

Inrikesministeriet begärde genom ett brev av den 17 juni 2020 utlåtande om utkastet till lag, dess specialmotivering, de viktigaste förslagen och stommen för den statsrådsförordning som utfärdas med stöd av lagen. Utlåtande begärdes av sammanlagt 122 myndigheter, organisationer och civilsamhällesorganisationer. Utlåtandena skulle lämnas senast den 17 augusti 2020. Inrikesministeriet fick sammanlagt 33 utlåtanden i ärendet. Utlåtandena finns i Statsrådets projektportal under projektnumret SM021:00/2019 samt i tjänsten utlåtande.fi. I projektportalen finns också ett sammandrag av utlåtandena.

Utlåtande lämnades av Ålands landskapsregering, kommunikationsministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, förvaltnings- och utvecklingsavdelningen, migrationsavdelningen, polisavdelningen och gränsbevakningsavdelningen vid inrikesministeriet samt av arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, justitiekanslern i statsrådet, Dataombudsmannens byrå, Migrationsverket, Polisstyrelsen, skyddspolisen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland, Tullen, Skatteförvaltningen, Statens revisionsverk, Strålsäkerhetscentralen, Statistikcentralen, Kommunförbundet, Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, Räddningsbranschens centralorganisation i Finland, Birkalands räddningsverk, Kyrkans Utlandshjälp, Internationella migrationsorganisationen (IOM), Helsingfors stad, Björneborgs stad, Företagarna i Finland rf och STTK rf.

I utlåtandena ansågs förslaget allmänt taget vara värt att understödja och klart. Remissinstanserna fäste uppmärksamhet bl.a. vid beredningen av och godkännandeförfarandet för programmet och genomförandeplanen, behovet av att utarbeta en handlingsplan samt övervakningskommitténs arbete. Remissinstanserna fäste särskild uppmärksamhet vid aspekter som gäller datasekretess och det elektroniska systemets funktion och skyddsnivå. Vidare fästes uppmärksamhet vid utkasten till paragrafer om handräckning, internationella avtal och internationella organisationers möjligheter att ansöka om understöd ur fonden inom området för inrikes frågor. Flera remissinstanser konstaterade att endast specialmotiveringen till lagutkastet var på remiss, och

att remissinstanserna därför ännu inte kunde ta ställning till bl.a. lagförslagets konsekvenser och lagstiftningsordning.

Inrikesministeriet har strävat efter att beakta de förslag som framförts i utlåtandena vid den fortsatta beredningen. Vid den fortsatta beredningen preciserades bl.a. detaljer i anslutning till genomförandeplanen, förutsättningarna för beviljande av understöd samt understödsbeslutet. Vidare har paragrafen om användningen av understödet preciserats utifrån responsen.

Bestämmelserna om dataskydd har preciserats i fråga om granskningsrätten både i utkastet till paragrafer och i motiveringen till dem. Likaså har paragraferna om rätten att få och lämna ut information och motiveringarna till dem preciserats. Paragrafen om rätten att få information preciserades genom att innehåll och användningsändamål för de behövliga uppgifterna specificerades samt genom att kontexten i fråga om de behövliga uppgifterna i större utsträckning öppnades upp i motiveringen. De punkter som gäller handräckning har också preciserats, liksom också den terminologi som används.

Efter remissbehandlingen har förslaget till reglering om det elektroniska informationssystemet ändrats eftersom det i mars 2021 framgick att fonderna inom området för inrikes frågor måste lösgöra sig från det informationssystem som skapas inom projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten. Avsnittet om det elektroniska informationssystemet har ändrats så att det gäller behandling av uppgifter. Paragrafen om tekniskt bistånd har preciserats.

Även paragrafen om ändringssökande har preciserats.

Motiveringen till propositionen har också utökats och preciserats utifrån den respons som lämnats.

7 Specialmotivering

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Enligt 1 mom. innehåller lagen bestämmelser om den nationella beredningen, samordningen, förvaltningen och övervakningen av programmen för Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027. Lagen tillämpas på tre fonder inom området för inrikes frågor som inrättas för Europeiska unionens programperiod 2021–2027: Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som är en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning. Syftet med tillämpningen av lagen är att möjliggöra ett effektivt genomförande av EU:s policy för inrikes frågor i Finland.

Beredningen och förvaltningen på nationell nivå av programmen för de fonder inom området för inrikes frågor som inrättats genom Europeiska unionens förordningar organiseras genom lagen. Till den nationella beredningen av programmen hör att upprätta programmen, samordna dem med Europeiska unionens övriga finansieringsprogram, samarbeta med de aktörer som deltar i programberedningen, godkänna programmen och att eventuellt i ett senare skede göra ändringar i dem. I förvaltningen ingår uppgifter i anslutning till förvaltningen, uppföljningen och värderingen av, rapporteringen och informationen om samt behandlingen av information i fråga om de medel som hör till programmen. Förvaltningen omfattar vidare uppgifter i anslutning till ansökningar om understöd och beviljande, utbetalning, kontroll och återkrav av understöd.

Lagen ska tillämpas på alla projekt och verksamheter som finansieras med medel från fonderna inom området för inrikes frågor, oberoende av till vilket ministeriums ansvarsområde projekten eller verksamheterna hör. Vid beredningen och förvaltningen av de program som avses i lagen ska det säkerställas att de utvecklingsåtgärder som vidtas inom olika förvaltningsområden kompletterar varandra och att det inte sker överlappningar mellan dem.

Enligt 2 mom. ska lagen tillämpas på understöd som beviljas av medel i fonderna inom området för inrikes frågor, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. I fråga om fonderna för inrikes frågor är avsikten inte att tillämpa ett system enligt vilket den förvaltande myndigheten utöver Europeiska unionens finansiering via fonderna inom området för inrikes frågor skulle bevilja nationell motfinansiering. Genom lagen beviljas Finland således medel från Europeiska unionens budget endast genom fonderna inom området för inrikes frågor för programperioden 2021–2027. Lagen innehåller bestämmelser om beviljande, utbetalning och övervakning av understöd. I den allmänna förordningen föreskrivs det om programmen för programperioden 2021–2027 samt om förvaltningen och övervakningen av programmen och om den ekonomiska förvaltningen. I de särskilda fondspecifika förordningarna finns särskilda bestämmelser om respektive fond. I den allmänna förordningen finns allmänna bestämmelser om fonderna och bestämmelser om principerna för understödet, synlighet för understödet, budgetramen för understödsformer och tekniskt stöd, partnerskap, information, kommunikation, övervakning, utvärdering och rapportering. I Europeiska unionens budgetförordning finns allmänna bestämmelser om förvaltningen, kontrollen och uppföljningen av EU-programmens medel. Kommissionen kommer också att anta delegerade rättsakter och genomförandeakter om programmen för fonderna inom området för inrikes frågor, om insatsrevisioner, ersättning för stödberättigande utgifter och om finansiering som inte är kostnadsbaserad. På förvaltningen av fonderna för programperioden 2014–2020 och på de stöd som beviljats och eventuellt fortfarande beviljas från fonderna för programperioden 2014–2020 tillämpas även i fortsättningen Europeiska unionens bestämmelser och nationella bestämmelser för programperioden 2014–2020.

I 3 mom. föreslås en hänvisning till statsunderstödslagen. I sådana fall där det i den föreslagna lagen finns en specialbestämmelse som gäller en viss omständighet, ska denna tillämpas i stället för statsunderstödslagen. Specialbestämmelserna är huvudsakligen baserade på Europeiska unionens lagstiftning. I lagförslaget föreskrivs det närmare än i statsunderstödslagen bl.a. om de behöriga myndigheternas granskningsrätt och om rätten att få och lämna ut information. I samband med understödsförvaltningen blir det aktuellt att tillämpa också de allmänna lagarna om förvaltningsförfarande och myndigheternas verksamhet.

2 §. Definitioner. I 1 punkten definieras begreppet fonderna inom området för inrikes frågor. Med fonderna inom området för inrikes frågor avses Asyl-, migrations- och integrationsfonden som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147 om inrättande av Asyl-, migrations- och integrationsfonden, nedan förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1149 om inrättande av Fonden för inre säkerhet, nedan förordningen om Fonden för inre säkerhet, och det instrument för gränsförvaltning och visering som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148 om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, nedan förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Enligt 2 punkten avses med fondernas medel de medel som Europeiska kommissionen i enlighet med Europeiska unionens budget har beviljat Finland ur fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027.

Enligt 3 punkten avses med den allmänna förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Enligt 4 punkten avses med program det i artikel 21 i den allmänna förordningen avsedda programmet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden som baserar sig på förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, programmet för fonden för inre säkerhet enligt förordningen om Fonden för inre säkerhet samt programmet för instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik som baserar sig på förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Med specifikt mål avses enligt 5 punkten ett mål som avses i artikel 3 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 3 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 3 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Med driftsstöd avses enligt 6 punkten ett mål som avses i artikel 21 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 16 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 16 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Med tematisk del avses enligt 7 punkten anslag som avses i artikel 11 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 8 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 8 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Med bistånd i nödsituationer avses enligt 8 punkten stöd som avses i artikel 31 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 25 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 25 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Men självfinansiering avses enligt 9 punkten understödssökandens eller överföringsmottagarens andel av finansieringen av ett projekt eller en verksamhet som denne själv svarar för. Självfinansieringsandelen är således den andel av projektfinansieringen eller finansieringen av verksamheten som understödssökandens eller överföringsmottagarens egen organisation svarar för.

Med annan offentlig finansiering avses enligt 10 punkten extern finansiering som staten, en kommun eller något annat offentligt samfund utan att få någon direkt motprestation anvisar ett understödsberättigande projekt eller en understödsberättigande verksamhet och som betalas ut i pengar till understödssökanden. I annan offentlig finansiering ingår enligt denna definition inte eventuella bidrag som beviljats ur Europeiska unionens budget.

Med annan privat finansiering avses enligt 11 punkten extern finansiering som en privaträttslig sammanslutning eller en fysisk person utan att få någon direkt motprestation anvisar ett understödsberättigande projekt eller en understödsberättigande verksamhet och som betalas ut i pengar till understödssökanden.

Med intäkter avses enligt 12 punkten sådana inkomster av försäljning, uthyrning, tjänster, avgifter och andra motsvarande källor som hänför sig till och direkt föranleds av ett projekt eller

en verksamhet. Med intäkter avses inte t.ex. olika ersättningar, kompensationer, återbäringar eller kostnadskorrigeringar som dras av från de enskilda kostnaderna för projektet.

Med nödvändiga villkor avses enligt 13 punkten de villkor som avses i artikel 15 i den allmänna förordningen.

Med prestationsram avses enligt 14 punkten den ram som avses i artikel 16 i den allmänna förordningen.

Med särskilda åtgärder avses enligt 15 punkten åtgärder som avses i artikel 18 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 15 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 15 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Med gemensamma särskilda åtgärder avses enligt 16 punkten ett projekt som genomförs av flera stater och för vilket en eller flera medlemsstater för sitt program kan få finansiering avsedd för en särskild åtgärd.

Med ledande stat avses enligt 17 punkten den stat i vars program ansvaret för genomförande av gemensamma särskilda åtgärder har skrivits in och som i unionens budget har anvisats anslag för programmet för genomförande av särskilda åtgärder.

Enligt 18 punkten avses med deltagande stat den stat i vars program deltagande i gemensamma särskilda åtgärder har skrivits in.

Med huvudgenomförare avses enligt 19 punkten ett offentligt samfund eller en privaträttslig juridisk person som svarar för att gemensamma särskilda åtgärder inleds och genomförs.

Med delgenomförare avses enligt 20 punkten ett offentligt samfund eller en privaträttslig juridisk person som deltar i genomförandet av gemensamma särskilda åtgärder.

Med redovisningsfunktion avses enligt 21 punkten en funktion som avses i artikel 76 i den allmänna förordningen.

Med överföringsmottagare avses enligt 22 punkten en aktör till vilken understödstagaren överför en del av understödet för ett projekt eller en verksamhet.

3 §. Partnerskap. Enligt 1 mom. innebär partnerskap enligt artikel 8 i den allmänna förordningen i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor nationellt att programmet och genomförandeplanen ska beredas, genomföras och följas upp samt utvärderas i samarbete med de ministerier och sådana andra myndigheter, föreningar, organisationer och sådana andra motsvarande aktörer som är viktiga med tanke på målsättningarna för varje fond inom området för inrikes frågor. Syftet med bestämmelsen är att på det nationella planet genomföra de krav på efterlevnad av partnerskapsprincipen som avses i artikel 8 i den allmänna förordningen. Enligt den allmänna förordningen är det medlemsstaternas uppgift att organisera partnerskapet. Enligt principen om flernivåstyre ska medlemsstaterna höra parterna vid utformningen och genomförandet av programmen. I partnerskap ska representanter för de centrala aktörerna när det gäller samtliga målsättningar för fonderna inom området för inrikes frågor delta. I programmet och genomförandeplanen för programmet ingår särskilda målsättningar som hänför sig till flera ministeriers ansvarsområden. Programmet och genomförandeplanen ska utarbetas i nära samarbete med berörda ministerier och deras underlydande förvaltning samt med andra relevanta partner. Som en dimension av samarbetet ska det om möjligt säkerställas att de olika programmen och

den finansiering som beviljas genom dem kompletterar varandra. En central ställning vid beredningen och genomförandet av programmet och genomförandeplanen i fråga om Asyl-, migrations- och integrationsfonden intar utöver inrikesministeriet dessutom arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet, de regionala och lokala förvaltningsmyndigheterna samt andra relevanta myndigheter inom fondens verksamhetsområde, de föreningar och organisationer som tillhandahåller olika former av tjänster och stöd till invandrare och arbetsmarknadens parter. Centrala aktörer i fråga om Fonden för inre säkerhet är utöver inrikesministeriet även justitieministeriet och finansministeriet samt andra relevanta myndigheter, föreningar och organisationer. Justitieministeriet svarar för brottsbekämpning i allmänhet, inklusive bl.a. bekämpning av korruption, och för uppgifter som hänför sig till brottsoffers ställning och förebyggande av våld mot kvinnor. Till finansministeriets ansvarsområde hör tullärenden. Centrala aktörer i fråga om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik är utöver inrikesministeriet också utrikesministeriet som behandlar visumärenden samt finansministeriet vars ansvarsområde omfattar tullärendena.

Enligt 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om de aktörer som omfattas av partnerskapet och om partnerskap vid skötseln av olika uppgifter.

2 kap. **Program och genomförandeplaner**

4 §. *Program.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att inrikesministeriet svarar för beredningen av program. Vid beredningen av program iakttas bestämmelserna i den allmänna förordningen. I artikel 21 i den allmänna förordningen föreskrivs det att medlemsstaterna ska i samarbete med de partner som avses i artikel 8.1 utarbeta program för genomförande av fonderna för perioden 1 januari 2021–31 december 2027. När det gäller Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor ska medlemsstaterna utarbeta program som följer mallen för program i bilaga V till den allmänna förordningen. I artikel 22 i den allmänna förordningen beskrivs programmens detaljerade innehåll. I programmen beskrivs det hur medlemsstaten på det nationella planet strävar efter att uppnå fondens syften. Programmet ska innehålla en strategi för hur programmet ska bidra till de politiska målen och hur man ska informera om resultaten. Beredningen av programmet sköts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet och i olika arbetsgrupper.

De program som får stöd från Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor ska bestå av specifika mål. Varje program ska innehålla en sammanfattning av medlemsstatens viktigaste utmaningar, en beskrivning av de specifika målen inklusive tekniskt bistånd samt en finansieringsplan. Vidare ska programmet innehålla de åtgärder som ska vidtas för att säkerställa att de parter som avses i artikel 8 i den allmänna förordningen involveras i utformningen av programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet. I enlighet med artikel 15 i den allmänna förordningen och bilaga III till den förordningen ska programmet också innehålla en bedömning av huruvida de övergripande nödvändiga villkoren är uppfyllda den dag då programmet lämnas in, det tillvägagångssätt som planeras för att informera om och göra programmet synligt samt information om den förvaltande myndigheten, revisionsmyndigheten och det organ som tar emot betalningar från kommissionen. När det gäller de specifika målen för programmen innehåller den allmänna förordningen ännu särskilda krav. Kraven på innehållet i programmet och i de specifika målen ingår i de fondspecifika förordningarna. Inrikesministeriet svarar för samordningen av programmet. Vid samordningen sörjer ministeriet för att programmen och de med tanke på fondernas målsättningar relevanta åtgärder som ska genomföras i enlighet med Europeiska unionens övriga program kompletterar varandra och inte leder till överlappningar.

Enligt 67 § 1 mom. i grundlagen avgör statsrådets allmänna sammanträde vittsyftande och principiellt viktiga ärenden samt sådana andra ärenden vars betydelse kräver det. Ett program som avses i 4 § i den föreslagna lagen är ett sådant vittsyftande och principiellt viktigt ärende som avses i 67 § i grundlagen och som ska behandlas vid statsrådets allmänna sammanträde. Programmen är ett viktigt nationellt instrument för planeringen och styrningen av utvecklingen inom området för frihet, säkerhet och rättvisa och ett viktigt instrument för det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor. Därför föreslås i 2 mom. en bestämmelse om att statsrådet godkänner programförslagen innan de sänds till kommissionen. Inrikesministeriet föredrar ärendet i statsrådet.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om det nationella förfarandet i fråga om ändring av program. Enligt det momentet ska om ett program ändras, den i 8 § avsedda övervakningskommittén godkänna den förvaltande myndighetens förslag till ändring av programmet. Förfarandet motsvarar artikel 40.2 led d i den allmänna förordningen. I momentet föreskrivs det vidare att i övrigt iakttas vid ändring av program bestämmelserna om beredningen av programmet. Programmet ändras i praktiken så att den förvaltande myndigheten bereder ett förslag till ändring av programmet med iakttagande av partnerskapsprincipen och föredrar det för övervakningskommittén. Övervakningskommittén kan lämna anmärkningar till förslaget till ändring, varvid det återgår till beredning hos den förvaltande myndigheten. Efter att ha fått övervakningskommitténs godkännande ska den förvaltande myndigheten lämna förslaget till ändring av programmet till statsrådets allmänna sammanträde för godkännande, varefter förslaget till ändring av programmet ska lämnas vidare till kommissionen för godkännande.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om att trots det som föreskrivs i 2 och 3 mom. godkänner inrikesministeriet ett förslag om ändring av ett program efter den i 8 § avsedda övervakningskommitténs godkännande, om ändringen av programmet föranleds av sådan tilläggsfinansiering som Europeiska kommissionen direkt tilldelat för specifika mål, av en ökning av programmets finansiering med finansiering som anvisas genom en tematisk del eller av en ändring av mindre betydelse. Inrikesministeriet godkänner alltså i detta fall det förslag till ändring av programmet som lämnas till kommissionen. Sådan tilläggsfinansiering som kommissionen direkt tilldelar till programmet och ökning av finansieringen genom en tematisk del är ändringar i fråga om vilka det inte behövs någon behandling vid statsrådets allmänna sammanträde för ändring av programmet. Finansiering som anvisas genom en tematisk del omfattar särskilda åtgärder och bistånd i nödsituationer enligt de fondspecifika förordningarna, samt när det gäller Asyl- och migrationsfonden, anslag enligt artikel 19 och 20 i den förordningen. Finansiering som anvisas för en särskild åtgärd och för bistånd i nödsituationer ansöks i förhand hos kommissionen. Den förvaltande myndigheten svarar för att ansökan görs. Vid ansökan iakttas statsrådets föreskrift om handläggningen av ärenden i statsrådets finansutskott. Det är fråga om i punkt 2.8.2 i den föreskriften avsedda ansökningar om finansieringsstöd eller annat stöd som Finland gör hos Europeiska unionen. När det gäller anslag enligt artikel 19 i Asyl-, migrations- och integrationsfonden baserar sig ansökan om anslag från Europeiska kommissionen på det beslut om storleken på flyktingkvoten som riksdagen årligen fattar i samband med statsbudgeten. Med tilläggsfinansiering som kommissionen direkt tilldelat till programmet avses situationer där kommissionen ökar tilläggsfinansieringen till ett program för vissa specifika mål, direkt utan nationell prövningsrätt i fråga om riktandet av finansieringen inom programmet. I de fall som anges i momentet är det fråga om situationer där det inte finns någon nationell prövningsrätt när det gäller att göra en framställning om ändring. Motsvarande förfarande finns redan i den lag som gäller för programperioden 2014–2020 i fråga om tilläggsfinansiering som kommissionen direkt tilldelar till programmet och i fråga om anslag som motsvarar anslaget enligt artikel 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Övervakningskommittén ska också tas med i beredningen av en sådan ändring i enlighet med artikel 40.2 led d i allmänna

förordningen. Övervakningskommittén kan lämna anmärkningar till förslaget till ändring, varvid det återgår till beredning hos den förvaltande myndigheten. I momentet föreskrivs det också om inrikesministeriets möjlighet att godkänna en ändring av mindre betydelse. En ändring av mindre betydelse är en ändring som inte är samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande enligt 12 § i lagen om statsrådet (175/2003) och 4 § i reglementet för statsrådet (262/2003). När det gäller sådana ändringar bereder den förvaltande myndigheten ärendet och föredrar det för övervakningskommittén, och efter att övervakningskommittén har godkänt ändringen godkänner inrikesministeriet det förslag till ändring av programmet som lämnas till kommissionen.

Enligt artikel 24.5 i den allmänna förordningen får medlemsstaten under programperioden föra över anslag mellan olika typer av åtgärder inom samma prioritering och dessutom ett belopp på upp till 15 % av det ursprungliga anslaget för en prioritering till en annan prioritering inom samma fond. Sådana överföringar ska inte påverka föregående år. Dessa överföringar ska enligt den allmänna förordningen anses vara av mindre betydelse och de kräver inte kommissionens beslut om ändring av programmet. Överföringarna ska uppfylla alla rättsliga krav. Övervakningskommittén ska involveras också i detta arbete. Den förvaltande myndigheten bereder ett förslag till överföring till övervakningskommittén. Den förvaltande myndigheten kan fatta det slutliga beslutet om överföringar som hänför sig till programmet i enlighet med artikel 24.5 i den allmänna förordningen efter att ha fått övervakningskommitténs godkännande i ärendet. Den allmänna förordningen kräver inte kommissionens godkännande för överföringen. Kommissionen ska endast underrättas om överföringen.

Kommissionens godkännande ska inte heller krävas för rättelser som gäller rena skrivfel eller som är redaktionella och som inte påverkar genomförandet av programmet. Kommissionen ska dock underrättas om sådana rättelser i enlighet med artikel 24.6 i den allmänna förordningen. När det gäller sådana rättelser behöver övervakningskommittén inte inkluderas i beredningsarbetet. Den förvaltande myndigheten godkänner rättelser av skrivfel och redaktionella rättelser i programmet.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse om att närmare bestämmelser om beredningen av program och ändringar i dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §. Genomförandeplan för ett program. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att efter att ha hört den i 8 § avsedda övervakningskommittén bereder inrikesministeriet på basis av programmet förslaget till en genomförandeplan för programmet. Behovet att ändra genomförandeplanen granskas årligen. Inrikesministeriet ska svara för samordningen av genomförandeplanen med Europeiska unionens övriga finansieringsinstrument och program som är betydelsefulla med tanke på målsättningarna för den relevanta fonden inom området för inrikes frågor. EU-lagstiftningen om fonderna inom området för inrikes frågor kräver ingen genomförandeplan för programmet. Genomförandeplanens syfte är att på det praktiska planet precisera programmet för att genomförandet av det ska vara så effektivt som möjligt. Genomförandeplanen följer noggrant de riktlinjer som dragits upp i programmet och koncentrerar sig endast på programmets genomförandeåtgärder.

Syftet med den samordning som nämns i momentet är att säkerställa att åtgärderna inom de olika fondernas program samordnas sinsemellan och att de projekt och verksamheter som understöds genom de olika programmen kompletterar varandra. På samma sätt som vid beredningen av de program som nämns i 4 § ska partnerskapsprincipen enligt artikel 8 i den allmänna förordningen iakttas också vid beredningen av genomförandeplanerna. De med tanke på målsättningarna för fonderna inom området för inrikes frågor centrala ministerierna, deras underlydande förvaltning och övriga myndigheter, föreningar, organisationer och andra motsvarande aktörer deltar således också i beredningen av genomförandeplaner.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att inrikesministeriet godkänner genomförandeplanen. Genomförandeplanen är enligt 2.2.9. i statsrådets föreskrift om handläggningen av ärenden i statsrådets finansutskott ett sådant ärende i vilket ministeriet har beslutanderätt och som ska handläggas i finansutskottet under de förutsättningar som anges i den punkten. I genomförandeplanen preciseras genomförandet av programmet på årsnivå. Om finansutskottet inte understöder inrikesministeriets förslag, iakttas förfarandet enligt 8 § i reglementet för statsrådet (262/2003) vid godkännandet av genomförandeplanen. Om det nämnda förfarandet enligt reglementet för statsrådet föreskrivs det, att statsrådets allmänna sammanträde avgör sådana ärenden som gäller samarbete mellan myndigheter där statsrådets finansutskott inte förordar det avgörande som ett ministerium föreslagit och ministern inte avstår från det.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att genomförandeplanen ska innehålla åtminstone en beskrivning av de åtgärder som ska genomföras i enlighet med programmets specifika mål, om hur genomförandet ska framskrida och en exaktare allokering av den finansiering som ingår i programmet. I genomförandeplanen följs också användningen av finansieringen och förverkligandet av programmets mål.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om att vid ändring av genomförandeplanen iakttas bestämmelserna om beredning och godkännande av planen. Inrikesministeriet bereder ändringen av genomförandeplanen efter att ha hört övervakningskommittén.

I 5 mom. föreslås ett bemyndigande för statsrådet att vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om beredningsförfarandet när det gäller genomförandeplaner, om genomförandeplaners innehåll och om ändring av planer.

3 kap. Förvaltning av program

6 §. Förvaltande myndighet. I 1 mom. föreskrivs det att inrikesministeriet är den förvaltande myndighet för program för fonderna inom området för inrikes frågor som avses i artikel 71 i den allmänna förordningen. Bestämmelser om skötseln av den förvaltande myndighetens uppgifter finns i ministeriets arbetsordning. Ministeriets enhet för internationella frågor samt förvaltnings- och utvecklingsavdelning ska sköta den förvaltande myndighetens uppgifter. Närmare bestämmelser om den interna arbetsfördelningen inom den förvaltande myndigheten för fonden finns i den förvaltande myndighetens arbetsordning.

I 2 mom. finns närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens uppgifter. Den förvaltande myndigheten ansvarar för ändringar, genomförandet, förvaltningen och utvärderingen av programmet och genomförandeplanen samt för redovisningsfunktionen, utvärderingen av de nödvändiga villkoren, utarbetandet av en prestationsram och för metoderna för att fastställa ramen samt för årlig prestationsöversyn av programmet. Därtill svarar den förvaltande myndigheten för offentliggörandet av den förteckning över medlemmarna i övervakningskommittén som avses i artikel 39 i den allmänna förordningen och av information enligt artikel 69.5 i den allmänna förordningen. Den förvaltande myndigheten svarar vidare för rapporteringen av oriktigheter enligt artikel 69.12 i den allmänna förordningen samt för följande uppgifter som tilldelats medlemsstaten i artikel 69 i den allmänna förordningen: lämnandet av bedömningar enligt bilaga VIII till den allmänna förordningen, uppfyllandet för egen del av de nyckelkrav som förtecknas i bilaga XI till den allmänna förordningen, säkerställande av att det i artikel 69 i den allmänna förordningen avsedda övervakningssystemet och uppgifterna om indikatorerna är tillförlitliga, exakta och av god kvalitet, bevarandet av handlingar om delar i verifieringskedjan enligt bilaga XIII till den allmänna förordningen, informationsutbytet med kommissionen i enlighet med bilaga XV till den allmänna förordningen samt uppgörande och uppdatering av en

beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemet enligt bilaga XVI till den allmänna förordningen. Dessutom ansvarar den förvaltande myndigheten för andra sådana uppgifter som myndigheten ålagts och som det föreskrivs om i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och i den föreslagna lagen.

Enligt artikel 71 i den allmänna förordningen ska medlemsstaten för tillämpningen av Europeiska unionens budgetförordning för varje program ange en förvaltande myndighet och en revisionsmyndighet. Enligt artikel 72 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten ansvara för förvaltningen av programmet, med syftet att programmets mål ska uppnås. I artikeln räknas den förvaltande myndighetens uppgifter närmare upp. Myndigheten ska bland annat välja ut de insatser som ska understödjas i enlighet med artikel 73, utföra arbetsuppgifter inom programförvaltningen i enlighet med artikel 74, stödja arbetet i övervakningskommittén i enlighet med artikel 75 samt i ett elektroniskt system registrera och lagra de uppgifter som behövs för övervakning, utvärdering, ekonomisk förvaltning, kontroller och revisioner. I artikel 72 i den allmänna förordningen föreskrivs det i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor, att för program som får stöd ska redovisningsfunktionen utföras av den förvaltande myndigheten eller på dess ansvar. I paragrafen föreslås det att den förvaltande myndigheten ska ansvara för skötseln av redovisningsfunktionen. Organiseringen av redovisningsfunktionen är en ny funktion. Redovisningsfunktionen omfattar bl.a. utarbetande och inlämning av betalningsansökningar till kommissionen i enlighet med artiklarna 91 och 92 i den allmänna förordningen samt upprättande av räkenskaperna i enlighet med artikel 98 och registrering av alla delar av räkenskaperna i ett elektroniskt system för datautbyte. Redovisningsfunktionen ska inte omfatta kontroller på understödstagarnivå.

Enligt artikel 15 i den allmänna förordningen ska medlemsstaten när den utarbetar ett program bedöma om de nödvändiga villkoren som är kopplade till det specifika målet är uppfyllda. Det är fråga om förhandsvillkor som tillämpas på medlemsstatsnivå och som måste förverkligas. Medlemsstaten ska i varje program eller ändring av program ange vilka nödvändiga villkor som är uppfyllda och vilka som inte är det, och motivera varför ett nödvändigt villkor är uppfyllt. I bilaga III till den allmänna förordningen fastställs övergripande nödvändiga villkor och kriterier som ska användas för att bedöma om de är uppfyllda. De övergripande nödvändiga villkoren tillämpas på alla specifika mål. I den föreslagna lagen föreskrivs det att den förvaltande myndigheten svarar för utvärderingen av de nödvändiga villkoren i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor.

Enligt artikel 16 i den allmänna förordningen ska medlemsstaten fastställa en prestationsram som gör det möjligt att övervaka, rapportera om och utvärdera programprestationerna under genomförandet och bidra till att mäta fondernas övergripande prestation. Enligt den artikeln ska prestationsramen bestå av de output- och resultatindikatorer som är kopplade till specifika mål som fastställs i de fondspecifika förordningarna, delmål som ska uppnås till slutet av 2024 för outputindikatorerna och mål som ska uppnås till slutet av 2029 för output- och resultatindikatorerna. I den föreslagna lagen föreskrivs det att den förvaltande myndigheten svarar för utarbetandet av en prestationsram i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor. Enligt artikel 17 i den allmänna förordningen ska medlemsstaterna ansvara för metoderna för att fastställa prestationsramen. I den föreslagna lagen föreskrivs det att den förvaltande myndigheten ansvarar för metoderna för att fastställa prestationsramen.

I artikel 41 i den allmänna förordningen nämns kommissionens och medlemsstatens årliga prestationsöversyn. I den föreslagna lagen föreskrivs det att den förvaltande myndigheten ansvarar för den årliga prestationsöversynen i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor.

I den allmänna förordningen åläggs den förvaltande myndigheten dessutom uppgifter som hänför sig till bl.a. överföring av uppgifter (artikel 42), utvärderingar av programmen (artikel 44), synlighets- och kommunikationsinsatser (artiklarna 47 och 48) samt den förvaltande myndighetens ansvar i fråga om öppenhet i genomförandet av fonderna och kommunikation om programmen (artikel 49). Enligt artikel 73 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten för urvalet av insatser fastställa och tillämpa icke-diskriminerande och tydliga kriterier och förfaranden som säkerställer de krav som ställs i artikel 73. Artikel 74 i den allmänna förordningen innehåller närmare bestämmelser om programförvaltning vid den förvaltande myndigheten.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande att närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens uppgifter vid behov får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §. Revisionsmyndighet. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs det att finansministeriet är den revisionsmyndighet för program för fonderna inom området för inrikes frågor som avses i artikel 71 i den allmänna förordningen. Finansministeriets finanscontrollerfunktion svarar för uppgiften som revisionsmyndighet.

I 2 mom. föreskrivs det att revisionsmyndigheten ansvarar för uppfyllandet för egen del av de centrala krav som förtecknas i bilaga XI till den allmänna förordningen. Enligt bilaga XI ska revisionsmyndigheten bland annat ansvara för lämpliga systemrevisioner, lämpliga revisioner av insatser, vilket innebär granskning av insatser som stöds och deras utgifter på basis av urval, lämpliga revisioner av räkenskaper samt lämpliga förfaranden för upprättande av ett tillförlitligt revisionsuttalande och för utarbetande av den årliga kontrollrapporten. Revisionsmyndigheten utvärderar effektiviteten hos förvaltnings- och kontrollsystemens funktion utifrån klassificeringen i tabell 2 i bilaga XI. Enligt momentet ansvarar revisionsmyndigheten också för informationsutbytet med kommissionen i enlighet med bilaga XV i den allmänna förordningen. Dessutom föreskrivs det i momentet att revisionsmyndigheten ansvarar för de uppgifter som det föreskrivs om i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och i den föreslagna lagen. I artikel 71.2 i den allmänna förordningen föreskrivs det att revisionsmyndigheten ska vara en offentlig myndighet som är funktionellt oberoende av revisionsobjekten. I artikel 77 i den allmänna förordningen föreskrivs det att revisionsmyndigheten ska ha ansvaret att genomföra systemrevisioner och insatsrevisioner, dvs. granskning av insatser som stöds och deras utgifter, samt räkenskapsrevisioner i syfte att ge kommissionen en oberoende försäkran om att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar effektivt och att utgifterna i de räkenskaper som lämnas till kommissionen är lagliga och korrekta. Systemrevisioner innebär granskning av fondens förvaltningssystem, dvs. i första hand den förvaltande myndighetens och dess redovisningsfunktions förvaltnings- och kontrollsystem. Revisionsarbetet ska utföras i enlighet med internationellt vedertagna revisionsstandarder. Revisionsmyndigheten ska utarbeta och överlämna till kommissionen ett årligt revisionsuttalande samt en årlig kontrollrapport som uppfyller kraven i Europeiska unionens budgetförordning.

I artikel 78 i den allmänna förordningen föreskrivs det att revisionsmyndigheten ska efter samråd med den förvaltande myndigheten, utarbeta en revisionsstrategi som bygger på en riskbedömning, med beaktande av den beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystem som föreskrivs i artikel 69.11, och som omfattar systemrevisioner och insatsrevisioner. Revisionsstrategin ska omfatta systemrevisioner av nyligen utsedda förvaltande myndigheter och myndigheter som sköter redovisningsfunktionen. Sådana revisioner ska genomföras inom 21 månader efter beslutet att godkänna det program eller den ändring av programmet som utser en sådan myndighet. Revisionsstrategin ska utarbetas i enlighet med mallen i bilaga XXII och den ska uppdateras årligen, efter den första årliga kontrollrapporten och revisionsuttalandet som lämnats till kommissionen. Den kan omfatta ett eller flera program.

Artikel 79 i den allmänna förordningen innehåller närmare bestämmelser om insatsrevisioner. I artikel 80 i den allmänna förordningen föreskrivs det om principerna om en enda revision och om proportionalitet, när kommissionen och revisionsmyndigheten fastställer risknivån i unionens budget. Det innebär att kommissionen och revisionsmyndigheten vid revisionen först borde använda den information som nämns i artikel 72.1 led e i den allmänna förordningen, inklusive resultat av förvaltningskontroller och först därefter begära ytterligare information av understödstagarna om det anses nödvändigt. I fråga om fonderna inom området för inrikes frågor föreskrivs det i artikel 80.3 att insatser för vilka de totala stödberättigande utgifterna inte överstiger 200 000 euro inte ska omfattas av mer än en revision, av antingen revisionsmyndigheten eller kommissionen, före inlämningen av räkenskaper för det räkenskapsår då insatsen slutförs. Dessutom föreskrivs det i den allmänna förordningen att övriga insatser inte ska omfattas av mer än en revision per räkenskapsår, av antingen revisionsmyndigheten eller kommissionen, före inlämningen av räkenskaper för det räkenskapsår då insatsen slutförs. Insatser ska inte omfattas av revision av kommissionen eller revisionsmyndigheten under ett visst år om Europeiska revisionsrätten redan genomfört en revision det året, förutsatt att resultaten av revisionsrättens revision av insatserna kan användas av revisionsmyndigheten eller av kommissionen för fullgörandet av deras respektive uppgifter. Trots principen om en enda revision får en insats omfattas av mer än en revision, om revisionsmyndigheten gör den yrkesmässiga bedömningen att det inte är möjligt att göra ett giltigt revisionsuttalande.

Den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens uppgifter ska åtskiljas i enlighet med artikel 71.4 i den allmänna förordningen. Enligt artikel 71.4 ska medlemsstaterna säkerställa att principen om åtskillnad av funktioner mellan och inom programmyndigheterna respekteras. Funktionen som förvaltande myndighet föreslås bli placerad vid inrikesministeriet och revisionsmyndighetsfunktionen vid finansministeriet.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande att närmare bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter och organiseringen av dem vid behov får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §. Övervakningskommittén. Enligt det föreslagna 1 mom. tillsätter statsrådet en övervakningskommitté för programmet och beslutar om dess sammansättning. Det föreslagna förfarandet motsvarar förfarandet enligt 6 § 1 mom. 3 punkten i reglementet för statsrådet. För varje program för en fond inom området för inrikes frågor tillsätts en egen övervakningskommitté för programperioden. I övervakningskommittén ska de i 3 § 1 mom. avsedda aktörer vara representerade som har en central betydelse med tanke på målsättningarna för fonderna inom området för inrikes frågor. I fråga om övervakningskommitténs sammansättning ska kraven om partnerskap i artikel 8 i den allmänna förordningen iakttas. Inrikesministeriet beslutar om förändringar bland övervakningskommitténs medlemmar. Inrikesministeriets behörighet grundar sig på behörigheten enligt 9 § i reglementet för statsrådet.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter. Övervakningskommittén ska fullgöra de uppgifter som den har enligt artikel 40 i den allmänna förordningen. Vidare föreslås det att övervakningskommittén ska delta i beredningen, ändring, genomförandet, uppföljningen och utvärderingen av den genomförandeplan som avses i 5 §. Enligt artikel 40 i den allmänna förordningen ska övervakningskommittén granska 1) framstegen med att genomföra programmet och att uppnå delmålen och målen, 2) eventuella problem som påverkar programmets prestation och de åtgärder som vidtagits för att lösa dem, 3) programmets bidrag till hanteringen av de utmaningar som identifieras i relevanta landsspecifika rekommendationer som är kopplade till programmets genomförande, 4) framstegen med att genomföra utvärderingar, sammanfatta utvärderingarna och följa upp resultaten, 5) genomförandet av kommunikations- och synlighetsåtgärder, 6) framstegen med att genomföra insatser av strategisk betydelse.

delse, 7) uppfyllandet av nödvändiga villkor och tillämpningen av dem under hela programperioden samt 8) framstegen med att bygga upp administrativ kapacitet hos offentliga institutioner, partner och stödmottagare, om det är relevant. Övervakningskommittén har vidare till uppgift att godkänna de metoder och kriterier som tillämpas för urvalet av insatser, inklusive alla ändringar av dessa, de årliga prestationsrapporterna för program, utvärderingsplanen och alla ändringar i den samt alla förslag från den förvaltande myndigheten om ändring av programmet, inklusive om överföringar i enlighet med artikel 24.5 och artikel 26 i den allmänna förordningen. Övervakningskommittén kommer att ha en viktigare roll än tidigare vid ändringar av programmet. I enlighet med den allmänna förordningen godkänner övervakningskommittén i vissa situationer ändringar i programmet. Övervakningskommittén ska i fortsättningen inte delta i valet av enskilda insatser som ska understödjas. Den förvaltande myndigheten svarar för valet av insatser i enlighet med artikel 73 i allmänna förordningen. I enlighet med artikel 40 i den allmänna förordningen får övervakningskommittén ge den förvaltande myndigheten rekommendationer, inbegripet om åtgärder för att minska den administrativa bördan för stödmottagarna.

Enligt 3 mom. tillämpas på övervakningskommitténs medlemmar bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de arbetar med sådana uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

I 4 mom. föreslås bestämmelser om att övervakningskommittén själv antar sin arbetsordning. I artikel 38.2 i den allmänna förordningen föreskrivs det att varje övervakningskommitté ska själv anta sin arbetsordning. I arbetsordningen ska jävsbestämmelser och tillämpningen av principen om öppenhet beaktas. I övervakningskommitténs arbetsordning finns det föreskrifter om kommitténs sammanträden, om behandlingen av ärenden i kommittén samt om kommitténs beslutsfattande och möjlighet att höra sakkunniga. I arbetsordningen kan övervakningskommittén t.ex. besluta att ett skriftligt förfarande ska användas i samband med beslutsförfarandet. Enligt momentet fattas övervakningskommitténs beslut enligt den mening som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat.

Enligt 5 mom. börjar övervakningskommitténs mandatperiod senast tre månader efter det att kommissionen har godkänt ett program som avses i 4 §. Enligt artikel 38.1 i den allmänna förordningen ska medlemsstaten inrätta en kommitté som ska övervaka genomförandet av programmet inom tre månader efter det att medlemsstaten underrättades om beslutet om godkännande av programmet. Övervakningskommitténs mandatperiod föreslås upphöra när Europeiska kommissionen har godkänt den sista årliga prestationsrapporten som avses i artikel 35 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, i artikel 30 i förordningen om Fonden för inre säkerhet och i artikel 29 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Vidare föreskrivs det i momentet att mandatperioden kan förlängas om skötseln av övervakningskommitténs uppgifter kräver det.

I 6 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet. När det gäller sammansättningen utfärdas det i förordningen närmare bestämmelser bl.a. om hur man ska förfara i fråga om de medlemmar som byts ut i övervakningskommittén.

4 kap. **Understödsförfarande**

9 §. Understödsdagare. Enligt det föreslagna 1 mom. kan understöd beviljas offentliga samfund eller privaträttsliga juridiska personer. Understöd kan inte beviljas fysiska personer eller firma. I de fondspecifika förordningarna föreskrivs det i fråga om fonderas direkta och indirekta förvaltning, att fysiska personer inte är berättigade till stöd som finansieras med medel ur fonderna,

och motsvarande regel utsträcks till att gälla finansieringen av programmen. Privaträttsliga juridiska personer är handelsrättsliga sammanslutningar, såsom aktiebolag och andelslag, liksom också civilrättsliga sammanslutningar, såsom föreningar och stiftelser. Understöd för genomförande av ett projekt eller en verksamhet ska beviljas en enda understödstagare.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska stödmottagaren ha tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar att genomföra projektet eller verksamheten. Detta krav innebär för den förvaltande myndigheten rätt och skyldighet att kontrollera sökandens ekonomiska ställning så att den förvaltande myndigheten kan förvissa sig om att sökanden under hela den period för vilken understöd beviljas har ekonomiska förutsättningar att genomföra projektet eller verksamheten. Med andra förutsättningar avses t.ex. sökandens administrativa eller kunskapsmässiga förutsättningar att genomföra ett projekt eller en verksamhet. Understödstagaren ska dessutom ha förutsättningar att, efter att understödet upphört, svara för kontinuiteten i den verksamhet som inletts genom projektet eller som understötts, om detta inte är onödigt med beaktande av projektets eller verksamhetens karaktär. Avsikten är att skapa garantier för de projektrelaterade funktionernas och resultatens samt den understödda verksamhetens långsiktighet. Kontinuitet krävs inte om projektet är av engångsnatur, såsom en utredning eller ett försök på basis av vilket en fortsatt verksamhet ska bedömas separat från fall till fall eller om projektets eller verksamhetens natur i övrigt är sådan att det inte är ändamålsenligt att fortsätta verksamheten.

Enligt det föreslagna 3 mom. kan understöd för gemensamma särskilda åtgärder beviljas en huvudgenomförare.

Enligt bemyndigandet i det föreslagna 4 mom. får närmare bestämmelser om understödstagare utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §. Typer av understöd. Enligt 1 mom. kan understöd beviljas som specialunderstöd eller som riktat allmänt understöd. I fråga om fonderna inom området för inrikes frågor ska understödstyperna allmänt understöd och specialunderstöd enligt statsunderstödslagen tillämpas. Specialunderstöd kan enligt förslaget beviljas som projektunderstöd genom fonderna inom området för inrikes frågor. Det föreslås att allmänt understöd kan beviljas som riktat allmänt understöd, som riktas till en viss del av understödstagarens verksamhet, eftersom användningsändamålen i dessa fonder för driftsstöd, dvs. understöd av typen allmänt understöd, bestäms i de fondspecifika förordningarna. Allmänt understöd kan sålunda inte beviljas allmänt för en understödstagares verksamhet.

Enligt 2 mom. kan specialunderstöd beviljas som projektunderstöd för försöks-, start-, forsknings- eller utvecklingsprojekt eller som understöd för anskaffning av materiella och immateriella nyttigheter. Specialunderstöd kan också beviljas för något annat projekt med begränsat syfte. Under programperioden 2021–2027 kommer understöd fortsättningsvis att huvudsakligen beviljas som specialunderstöd för projekt. Projektunderstöd beviljas för projekt enligt artikel 15.1 och 15.3, särskilda åtgärder enligt artikel 15.2 och bistånd i nödsituationer enligt artikel 15.5 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, för projekt enligt artikel 12.1 och 12.3, särskilda åtgärder enligt artikel 12.2 och bistånd i nödsituationer enligt artikel 12.5 i förordningen om Fonden för inre säkerhet, samt för projekt enligt artikel 12.1, 12.3 och 12.5, särskilda åtgärder enligt artikel 12.2 och bistånd i nödsituationer enligt artikel 12.6 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Enligt 3 mom. kan riktat allmänt understöd beviljas för en viss del av understödstagarens verksamhet. Som riktat allmänt understöd kan endast driftsstöd beviljas. Driftsstödet har karaktären av ett allmänt understöd som riktats till en viss del av understödstagarens verksamhet. Under

programperioden 2021–2027 är driftsstödet en understödsform inom Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Anslag för driftsstöd inom ramen för ett program kan användas som stöd till de myndigheter som är ansvariga för att utföra de uppgifter och tillhandahålla de tjänster som utgör offentliga tjänster för unionen så som det föreskrivs i artikel 21 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 16 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt artikel 16 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. I enlighet med artikel 15.4 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 12.4 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt artikel 12.4 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik får driftsstöd till fullt belopp täcka understödsberättigande utgifter och kostnader som utförandet av dessa uppgifter och tjänster föranleder. Sådana är t.ex. personalkostnader som hänför sig till uppgifterna eller tjänsterna i fråga eller kostnader för underhåll eller reparation av utrustning.

11 §. Förutsättningar för beviljande av understöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av understöd. I 1 mom. föreskrivs det att en förutsättning för beviljande av understöd är att det projekt eller den verksamhet som understöds stämmer överens med programmet och genomförandeplanen samt att projektet eller verksamheten främjar de målsättningar som anges i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor, programmet och genomförandeplanen. Vidare föreskrivs det i momentet att syftet med det projekt eller den verksamhet som understöds ska vara något annat än att ge understödstagaren ekonomisk vinst. Enligt artikel 192 i Europeiska unionens budgetförordning får bidrag inte syfta eller leda till att det inom ramen för den berörda åtgärden eller arbetsprogrammet uppkommer en vinst för bidragsmottagaren (principen om icke-vinst). Principen i budgetförordningen tillämpas på unionens finansiering i fråga om direkt och indirekt förvaltning. Samma princip tillämpas i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor. En förutsättning för beviljande av understöd är också att det projekt eller den verksamhet som understöds uppfyller de av övervakningskommittén fastställda urvalskriterierna som används vid urvalet.

I 2 mom. föreskrivs det att understöd inte beviljas om den som ansöker om understöd på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte det av särskilda skäl anses vara ändamålsenligt att bevilja understöd. Utgångspunkten vid beviljandet av behovsprövat understöd är att understödstagaren har skött sina offentlig- och privaträttsliga åtaganden på behörigt sätt. Understöd kan dock beviljas om åtagandena har försummats bara i ringa grad. Bedömningen av om försummelsen är ringa ska göras från fall till fall, men i bedömningen ska man stödja sig på en bedömning av försummelsens karaktär som gjorts av den myndighet som konstaterat försummelsen. Då kan det bedömas t.ex. i euro om försummelsen är ringa, dock med beaktande av om försummelsen upprepats eller om försummelsen uppenbart har varit medveten. Därtill kan understödstagarens initiativtagande när det gäller att rätta till försummelsen vara av betydelse. Understöd kan av särskilda skäl beviljas också när försummelsen av åtagandena är betydande, men det t.ex. har upprättats en bindande betalningsplan för skötseln av åtagandena och planen redan en tid har följts. Dessutom kan understöd av särskilda skäl beviljas också när försummelsen av åtagandena på grund av exceptionella omständigheter är betydande och sökanden har lagt fram en tillräcklig utredning om en aktuell betalningsplan. Med exceptionella omständigheter avses bl.a. oförutsedda och plötsliga förändringar i förhållandena som man inte har kunnat förbereda sig på. Det är dock mycket ovanligt att understöd beviljas när försummelsen av åtagandena är betydande och beviljandet ska då alltid grunda sig på en motiverad och dokumenterad bedömning från fall till fall.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av understöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. Överföring av understöd för genomförande av projekt eller verksamhet. I 1 mom. föreskrivs det att den förvaltande myndigheten kan besluta att understödstagaren får överföra en del av ett understöd som beviljats för genomförande av ett projekt eller en verksamhet till ett sådan offentligt samfund eller en sådan privaträttslig juridisk person som uppfyller de krav enligt denna lag som ställs på understödstagaren. En anteckning om överföring av understödet görs i understödsbeslutet. Med överföring av understöd avses att ett visst belopp av understödet överförs. Avsikten är inte att överföra understödstagarens skyldigheter eller rättigheter. Med överföring avses inte varu- eller tjänsteleveranser som görs i syfte att genomföra understödda projekt eller verksamheter som hör till området för lagstiftningen om offentlig upphandling. Detta innebär att man inte får kringgå lagstiftningen om offentlig upphandling genom att överföra understöd. Överföringsmottagaren ska vara ett sådant offentligt samfund eller en sådan privaträttslig juridisk person som uppfyller de krav som i lagen ställs på understödstagare.

Enligt 2 mom. är en förutsättning för överföringen att en betydande del av understödet förblir i understödstagarens användning. Vad som är en betydande del bestäms särskilt för respektive projekt eller verksamhet, i synnerhet beroende på hur omfattande verksamhetsdelar överföringsmottagaren ansvarar för i projektet eller verksamheten. Man har inte i lagen velat närmare definiera vad som är en betydande del, eftersom den kan variera mycket beroende på projektet eller verksamheten. Understödet får sålunda inte överföras i sin helhet. En annan förutsättning för överföringen är att överföringsmottagaren själv deltar med självfinansiering i de projektrelaterade kostnaderna, om inte understödet har beviljats som driftsstöd, bistånd i nödsituationer eller något annat understöd som beviljas till fullt belopp med medel ur Europeiska unionens budget eller det finns något annat motiverat skäl till undantag på grund av projektets karaktär. Driftsstöd och bistånd i nödsituationer beviljas så att det täcker det totala beloppet av de godtagbara kostnaderna för projektet eller verksamheten. Därför behöver man inte föreskriva om förutsättningar i fråga om överföringsmottagarens egen finansiering. Undantag utgörs likaså av annat understöd som beviljas till fullt belopp ur Europeiska unionens budget. Då är det fråga om tilläggsfinansiering som ur Europeiska unionens budget beviljas en medlemsstat för ett fondprogram och som med stöd av någon EU-rättsakt har öronmärkts för ett visst ändamål och i fråga om vilken det i bestämmelsen i fråga konstateras att finansieringen kan täcka de godtagbara kostnaderna till fullt belopp. Sådan finansiering är bl.a. finansiering enligt artikel 12.5 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Överföringsmottagaren ska i regel delta med egen finansiering i de kostnader som föranleds av projektet, om det inte finns något motiverat skäl till undantag på grund av projektets karaktär. Självfinansieringsandelen förbinder överföringsmottagaren till projektet. Kravet är dock förenat med viss flexibilitet, t.ex. om det på grund av fördelningen av uppgifterna eller ansvaret är ändamålsenligt att det inte krävs en självfinansieringsandel av överföringsmottagaren eller i en situation där det för en mindre aktör inte är ändamålsenligt att bidra till projektet med egen finansiering men aktörens sakkunnighet är viktig för genomförandet av projektet. En tredje förutsättning för överföringen är enligt momentet att det med tanke på genomförandet av projektet eller verksamheten är ändamålsenligt att överföra en del av understödet.

Enligt 3 mom. ska understödstagaren före överföringen genom avtal med överföringsmottagaren försäkra sig om att denna uppfyller förutsättningarna för beviljande, utbetalning och övervakning av understödet och att överföringsmottagaren förbinder sig att iaktta villkoren för användningen av understödet. Av avtalet ska utöver grundläggande uppgifter om parterna dessutom framgå åtminstone parternas uppgifter, ansvar och roller när det gäller genomförandet av projektet eller verksamheten. Dessutom ska utnyttjandet av projektets eller verksamhetens resultat samt det hur finansieringen är ordnad och det eurobelopp som överförs framgå av avtalet. Avtalet ska ingås med samtliga överföringsmottagare. Om understödet återkrävs svarar understödstagaren trots överföringen för återbetalningen av understödet jämte ränta till den förval-

tande myndigheten. Trots att en del av understödet har överförs är understödstagaren fortfarande ansvarig för att projektet eller verksamheten genomförs på tillbörligt sätt och att villkoren iaktas i förhållande till den förvaltande myndigheten. Den förvaltande myndigheten, revisionsmyndigheten och Europeiska unionens institutioner har också rätt att granska överföringsmottagarens verksamhet på motsvarande sätt som understödstagarens.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om förutsättningarna och förfarandet för överföring av understöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §. Godtagbara kostnader. Enligt det föreslagna 1 mom. kan understöd beviljas för godtagbara kostnader enligt en sådan kostnadskalkyl och finansieringsplan för det projekt eller den verksamhet som understöds som den förvaltande myndigheten godkännt samt enligt projekt- eller verksamhetsplanen, om kostnaderna orsakas av det projektet eller den verksamheten och kostnaderna uppfyller förutsättningarna enligt artikel 63 i den allmänna förordningen och enligt den föreslagna lagen. Enligt artikel 63 i den allmänna förordningen ska utgifternas stödberättigande fastställas utifrån nationella bestämmelser, utom när särskilda bestämmelser har fastställts i eller på grundval av den allmänna förordningen eller de fondspecifika förordningarna. När de godtagbara kostnaderna fastställs beaktas de icke-stödberättigande kostnader som nämns i artikel 64 i den allmänna förordningen. Till ansökan om understöd ska fogas en kostnadskalkyl och en finansieringsplan för projektet eller verksamheten, i vilka projektets eller verksamhetens alla kostnader och all finansiering ska anges. Den förvaltande myndigheten godkänner i sitt understödsbeslut kostnadskalkylen och finansieringsplanen för projektet eller verksamheten, vilka understödstagaren ska iaktta. Den förvaltande myndighetens godkännande har betydelse vid bedömningen av om understödstagaren har iakttagit villkoren i understödsbeslutet. Trots att kostnaderna och finansieringen, deras fördelning och utfallstider i ansökningsskedet baserar sig på uppskattningar, ska kostnadskalkylen och finansieringsplanen för projektet eller verksamheten upprättas så exakt som möjligt utifrån de fakta som står till buds vid den aktuella tidpunkten. Utöver kostnadskalkylen och finansieringsplanen ska i ansökan om understöd ingå en plan för det projekt eller den verksamhet som understöds. Av planen ska framgå bl.a. målsättningen för projektet eller verksamheten, de åtgärder som krävs för uppnående av målen samt en uppskattning av genomförandetiden. Av planen ska också framgå vilket samband projektet eller verksamheten har med det program och den genomförandeplan som finansieringsansökan hänför sig till, projektets eller verksamhetens väntade resultat och konsekvenser samt övriga omständigheter som är relevanta för avgörande av ansökan. Av planen ska vidare framgå hur man har för avsikt att fortsätta med den verksamhet som den understödda verksamheten eller projektet resulterar i efter att understödet upphört, om inte detta på grund av verksamhetens karaktär är onödigt. Vidare föreslås en bestämmelse i 1 mom. om att naturabidrag som avses i artikel 67.1 i den allmänna förordningen inte kan användas i projekt eller verksamheter som finansieras med medel ur fonderna. I momentet föreskrivs det också att som godtagbara kostnader anses faktiska och till beloppet skäligen kostnader enligt understödsbeslutet som är nödvändiga för genomförandet. Kravet på skälighet är en allmän princip i samband med EU-finansiering. Kostnadernas skälighet är ett grundläggande krav i all projektverksamhet inom alla förvaltningsområden. Definitionen av de godtagbara kostnaderna grundar sig på de villkor som principen om sund ekonomisk förvaltning ställer.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det att de godtagbara kostnader som antecknas i kostnadskalkylen för projektet eller verksamheten ska vara lika stora som finansieringen av det projekt eller den verksamhet som understöds, sådan den antecknats i finansieringsplanen.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det att understöd inte beviljas för kostnader som uppstått innan beslutet om understöd fattats, om inte något annat följer av grundad anledning. En situation där genomförandeåtgärder eller andra åtgärder måste vidtas till exempel på grund av en snäv

extern tidtabell för att uppfylla de krav som ställs på en myndighet eller för att undvika skador kan utgöra en grundad anledning. Understöd beviljas dock inte, med undantag för bistånd i nödsituationer, för kostnader som uppstått innan ansökan blivit anhängig. I övergångsbestämmelserna i lagförslaget föreslås det en bestämmelse om att understöd kan beviljas för kostnader som har uppstått innan understödsbeslutet fattats, om kostnaderna har uppstått den 1 januari 2021 eller därefter och den ansökan som avser kostnaderna i fråga blir anhängig senast den 31 mars 2022. Denna regel iakttas i fråga om första ansökan från respektive fond.

Enligt det föreslagna 4 mom. får närmare bestämmelser om när kostnader är stödberättigande och godtagbara samt om de fall då understöd av grundad anledning kan beviljas för kostnader som uppstått innan understödsbeslutet fattats utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §. *Understödet belopp och understödsformer.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att understöd beviljas, på det sätt som avses i artikel 53 i den allmänna förordningen, artikel 15 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 12 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt artikel 12 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för det projekt eller den verksamhet som understöds, på grundval av faktiska kostnader som betalats, enhetskostnader eller finansiering till schablonsatser eller som engångsersättning. Understödet kan också beviljas som en kombination av de nämnda understödsformerna. Understödet kan också beviljas som finansiering som inte är kopplad till kostnaderna enligt artikel 53.1 led f i den allmänna förordningen. Finansiering som inte är kopplad till kostnaderna kan användas om sådan finansiering har inkluderats i medlemsstatens program i enlighet med artikel 95.

Understödet beviljas som en procentuell andel på det sätt som avses i artikel 53 i den allmänna förordningen, i artikel 15.1–15.5 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, i artikel 12.1–12.3b i förordningen om Fonden för inre säkerhet och i artikel 12.1–12.6 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Understödet från unionens budget får inte överstiga 75 procent av de totala stödberättigande utgifterna för ett projekt. Understödet från unionens budget av de totala stödberättigande kostnaderna för projekt får höjas till 90 procent för vissa särskilda åtgärder som anges i de fondspecifika förordningarna. Dessutom får understödet höjas till 90 procent för de åtgärder som anges i bilaga IV till förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, i bilaga IV till förordningen om Fonden för inre säkerhet och i bilaga IV till förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

När understöd beviljas som en procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för det projekt eller den verksamhet som understöds, kan understöd beviljas i enlighet med artikel 53.1 i den allmänna förordningen för faktiska och betalda godtagbara kostnader, enhetskostnader, som engångsersättning eller som schablonfinansiering. Enligt artikel 53.1 led a i den allmänna förordningen kan understöd ges stödmottagaren i form av ersättning av stödberättigande kostnader som faktiskt ådragits av en stödmottagare och som betalats i samband med genomförandet av insatser, inklusive naturabidrag och avskrivningar. I fonderna inom området för inrikes frågor kan naturaprestationer dock inte inkluderas i de stödberättigande kostnaderna i enlighet med 13 § 1 mom. I enlighet med artikel 53.1 led b kan understödet dessutom beviljas stödmottagaren i form av enhetskostnader, i form av enhetsbelopp enligt artikel 53 led c eller i form av finansiering till en schablonsats enligt artikel 53 led d. I fråga om dessa understödsformer beräknas understödsbeloppet på basis av projektets eller verksamhetens godtagbara kostnader. När understöd beviljas som schablonfinansiering tillämpas en viss procentuell andel på ett eller flera kostnadsslag. Schablonfinansiering kan beviljas t.ex. för indirekta kostnader för ett projekt eller en verksamhet. När understöd beviljas som enhetsbelopp beräknas understödets belopp som en

procentuell andel av kostnaderna för åtgärderna enligt understödsbeslutet för projektet eller verksamheten.

Enligt artikel 53.1 led e i den allmänna förordningen får understödsformer kombineras under förutsättning att varje form omfattar olika kostnads kategorier eller att de används för olika projekt som ingår i en insats eller för på varandra följande etapper i en insats. Den förvaltande myndigheten kan fastställa sådan i artikel 53.1 led f och artikel 95 i den allmänna förordningen avsedd finansiering som inte är kopplad till kostnaderna och som tas i bruk separat och de belopp som tillämpas på den. Enligt artikel 53.2 ska, om den totala kostnaden för en insats inte överstiger 200 000 euro, unionens bidrag till stödmottagaren ges i form av enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonfinansiering. När schablonfinansiering då används ska endast de kostnads kategorier för vilka schablonsatserna gäller ersättas i enlighet artikel 53.1 led a. Dessutom får ersättningar och löner till deltagarna ersättas i enlighet med artikel 53.1 led a. Denna möjlighet tas dock inte i bruk nationellt. Beloppen för de former av bidrag som avses i artikel 53.1 led b, c och d i den allmänna förordningen fastställs på något av de sätt som avses i artikel 53.3.

Enligt 2 mom. förutsätts det i de fall som följer huvudregeln och där understöd som beviljats i form av en procentuell andel inte får täcka det fulla beloppet av de projektrelaterade godtagbara kostnaderna, att sökanden själv deltar i de projektrelaterade kostnaderna med självfinansiering, om det inte finns något motiverat skäl till undantag från detta på grund av projektets karaktär. Kravet på självfinansieringsandel binder sökanden till genomförandet av projektet. Den förvaltande myndigheten kan dock i stället för självfinansiering godkänna någon annan offentlig eller privat finansiering som ersätter självfinansieringsandelen, om detta är motiverat på grund av projektets karaktär. Utgångspunkten är dock att avsaknad av självfinansieringsandel är ett undantag från huvudregeln. Undantag kan utgöras t.ex. av projekt där det på grund av uppgiftsfördelningen eller ansvarsfördelningen är ändamålsenligt att inte kräva någon självfinansieringsandel av sökanden. Även överraskande förändringar i verksamhetsmiljön kan medföra ett behov att överväga behovet av självfinansieringsandel. Om understödet har överförts på någon annan för genomförande av ett projekt som understöds på det sätt som avses i 12 § i lagförslaget, ska också överföringsmottagaren själv delta i finansieringen av projektet, om det inte på grund av projektets karaktär finns ett motiverat skäl att avvika från kravet på självfinansieringsandel. Sammanlagt ska för projektet anskaffas i 2 § 9 punkten i lagförslaget avsedd självfinansiering eller i 2 § 10 och 11 punkten avsedd annan offentlig eller privat finansiering till antingen minst 25 procent eller minst 10 procent.

I 3 mom. föreskrivs det om ett undantag från huvudregeln i 2 mom. Med avvikelse från 2 mom. kan driftsstöd eller bistånd i nödsituationer eller något annat understöd som beviljas till fullt belopp med medel ur Europeiska unionens budget täcka de totala godtagbara kostnaderna för ett projekt eller en verksamhet som understöds. När det gäller driftsstöd och bistånd i nödsituationer får den andel av finansieringen som ska betalas med medel ur unionens budget höjas så att den till fullo täcker de stödberättigande utgifterna för projektet eller insatsen. Huvudregeln när det gäller projektverksamhet kommer fortfarande att vara att projekt finansieras delvis av unionen, men driftsstöd och bistånd i nödsituationer utgör undantag från detta. Undantag utgörs likaså av annat understöd som beviljas till fullt belopp med medel ur Europeiska unionens budget. Sådana understöd är bl.a. finansiering enligt artikel 12.5 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Det kan också vara fråga om tilläggsfinansiering som beviljas en medlemsstat ur Europeiska unionens budget för en fonds program, vilken med stöd av någon annan EU-rättsakt har öronmärkts för ett visst ändamål och i fråga om vilken det i den rättsakten konstateras att finansieringen får täcka de godtagbara kostnaderna i sin helhet. Under programperioden 2014–2020 har sådant understöd varit bl.a. finansiering till

medlemsstaterna för kostnaderna för inrättande av ett in- och utresesystem i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226.

Enligt det föreslagna 4 mom. får närmare bestämmelser om stödbeloppen och stödformerna och om grunderna för hur de bestäms, om användningsändamålen och om finansieringen för täckande av kostnader utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §. Ansökan om understöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om ansökan om understöd. Utöver paragrafens bestämmelser tillämpas bestämmelserna om ansökan om statsunderstöd i statsunderstödslagen. Enligt 1 mom. görs ansökan om understöd hos den förvaltande myndigheten på en blankett som godkänts av den förvaltande myndigheten. Den undertecknade ansökan och dess bilagor ska sändas till den förvaltande myndigheten. För ansökan bestäms en ansökningstid. I ansökan ska det finnas riktig och tillräcklig information om sökanden, det projekt eller den verksamhet som ansökan avser, sambandet mellan projektet eller verksamheten och programmet och genomförandeplanen, det belopp som ansökan avser och understödets användningsändamål samt om andra omständigheter som den förvaltande myndigheten behöver information om för att avgöra ansökan. Enligt artikel 49 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten på sin webbplats offentliggöra en tidsplan över planerade ansökningsomgångar som uppdateras minst tre gånger per år, och i fråga om dessa lämna närmare uppgifter om bl.a. de specifika målen, typ av stödberättigade sökande och om det totala stödbeloppet.

Enligt 2 mom. ska i ansökan ingå en kostnadskalkyl och en finansieringsplan för det projekt eller den verksamhet som ska understödas samt en projekt- eller verksamhetsplan. Till ansökan ska också andra handlingar och utredningar fogas som är nödvändiga för bedömningen av förutsättningarna för att bevilja understöd. I ansökan ska det redogöras för annan offentlig och privat finansiering som erhålls för projektet, om inte understöd beviljas så att det täcker de totala kostnaderna för projektet eller verksamheten i form av driftsstöd eller bistånd i nödsituationer eller i form av något annat understöd som beviljas till fullt belopp med medel ur Europeiska unionens budget. Driftsstöd och bistånd i nödsituationer får täcka de godtagbara kostnaderna för projektet eller verksamheten i sin helhet i enlighet med artiklarna 15.4 och 15.5 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 12.3 led a och b i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artiklarna 12.4 och 12.6 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Därför behövs det ingen utredning om annan offentlig eller privat finansiering som projektet får när dessa understöd söks. Det samma gäller för andra understöd som kan beviljas till fullt belopp ur Europeiska unionens budget. I sådana projekt eller verksamheter är det fråga om understöd som beviljas en medlemsstat ur Europeiska unionens budget för en fonds program, vilken med stöd av någon EU-rättsakt har öronmärkts för ett visst ändamål och i fråga om vilken det i den rättsakten konstateras att finansieringen får täcka de godtagbara kostnaderna i sin helhet.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att om avsikten är att överföra understödet på det sätt som avses i 12 § ska detta meddelas i ansökan. I ansökan ska de aktörer specificeras till vilka överföringen ska ske samt den andel anges som föreslås bli överförd.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs det att på undertecknandet av ansökan ska tillämpas vad som i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009) föreskrivs om identifiering och autentisering.

Enligt 5 mom. blir en ansökan anhängig när ansökan som gjorts i elektronisk form på en blankett har inkommit till den förvaltande myndigheten inom den angivna tidsfristen. Med elektronisk form avses att blanketten inte får vara ifylld för hand.

I 6 mom. föreslås en bestämmelse om att närmare bestämmelser om ansökan om understöd, ansökningstiden, handlingar som ska fogas till ansökan och vad som ska framgå av handlingarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §. Beviljande av understöd och beslutets innehåll. Enligt det föreslagna 1 mom. beslutar den förvaltande myndigheten om beviljande av understöd. I momentet föreskrivs det också att den förvaltande myndigheten kan be en sakkunnig om ett utlåtande om ansökan. Ett utlåtande kan begäras t.ex. i en situation där det är nödvändigt att av de regionala myndigheterna få ett utlåtande till stöd för bedömningen om projektets nödvändighet med tanke på området i fråga. Det kan också vara nödvändigt att begära utlåtande när projektet omfattar verksamheter för vars bedömning det behövs särskild sakkunskap inom ett visst ämnesområde. Den förvaltande myndigheten ska noggrant överväga bl.a. jävs- och sekretessaspekterna när den begär utlåtande.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som ska framgå av understödsbeslutet. Utöver de uppgifter som nämns i momentet tillämpas de krav på statsunderstödsbeslut i anges i 11 § i statsunderstödslagen. Också 44 och 45 § i förvaltningslagen (434/2003) ställer krav på innehållet i och motiveringen av understödsbesluten. Enligt artikel 73.3 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten förse stödmottagaren med ett dokument med en beskrivning av alla stödvillkor för varje insats, inklusive de särskilda krav som gäller för de produkter eller tjänster som ska levereras, finansieringsplanen och tidsfristen för genomförandet och, i förekommande fall, den metod som ska tillämpas för att fastställa kostnaderna för insatsen och villkoren för utbetalningen av stödet. I momentet föreskrivs det att av understödsbeslutet ska framgå det beviljade understödsbeloppet, understödsformen, de datum då understödet inleds respektive upphör, understödsvillkoren enligt den föreslagna lagen samt förutsättningarna för betalning och återkrav av understöd. I momentet föreskrivs det också att av beslutet ska dessutom framgå de villkor och förutsättningar som ställs i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och som väsentligen och direkt inverkar på användningen och utbetalningen av understödet. Sådana faktorer som väsentligen och direkt inverkar på användningen och betalningen av understödet kan vara ärenden som hänför sig till EU-organens inspektioner samt omständigheter som gäller understödets synlighet, kommunikationen och öppenheten. Genom understödsbeslutet godkänns kostnadskalkylen och finansieringsplanen samt projekt- eller verksamhetsplanen för det projekt eller den verksamhet som ska understödhas.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att den förvaltande myndigheten kan på ansökan göra en ändring i beslutet om understöd för ett projekt eller en verksamhet. Ändringsbeslutet innebär att den kostnadskalkyl, finansieringsplan eller projekt- eller verksamhetsplan som godkänts genom understödsbeslutet ändras.

I 4 mom. föreslås det en bestämmelse om att närmare bestämmelser om beviljande av understöd, beslutets innehåll och ändring av ett understödsbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §. Användning och redovisning av understöd. På användningen av understöd ska enligt förslaget tillämpas också 13 § i statsunderstödslagen, inklusive bestämmelserna om villkor i anslutning till användningsändamål, överlåtelsebegränsningar och användningstid. Bestämmelser om understödstagarens skyldighet att, för övervakningen av användningen av understödet, lämna uppgifter finns i 14 § i statsunderstödslagen. I 1 mom. i den föreslagna paragrafen föreslås en hänvisning till lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016). På användningen av understöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling och koncession. I enlighet med upphandlingslagen ska lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) tillämpas på försvars-

och säkerhetsupphandling. Understödstagaren ska lägga fram en utredning om att upphandlingen har gjorts så som det förutsätts i den nämnda lagen, om den lagen tillämpas på den aktuella upphandlingen.

I 2 mom. föreskrivs det att understödstagaren ska föra bok över det projekt eller den verksamhet som understöds. Utgångspunkten är att redovisningen ska ordnas som en del av understödstagarens bokföring enligt bokföringslagen (1336/1997) eller, om 2 kap. i lagen om statsbudgeten (423/1988) tillämpas på understödstagaren, med iakttagande av det kapitlet och god bokförings-sed så att redovisningen av det understödda projektet eller verksamheten utan svårighet kan identifieras och hållas åtskild från den övriga bokföringen. Bokföringsskyldigheten baserar sig på den uppgift som i artikel 74 i den allmänna förordningen åläggs den förvaltande myndigheten och som går ut på att säkerställa att understödstagaren för separata räkenskaper eller använder lämpliga redovisningskoder för alla transaktioner som rör projektet och verksamheten, om kostnaderna ersätts på basis av faktiskt uppkomna kostnader. Understödstagaren ska föra separata räkenskaper för också annan offentlig och privat finansiering och om intäkterna av projektet eller verksamheten.

I 3 mom. föreskrivs det att understödstagaren är skyldig att bevara allt bokföringsmaterial och övrigt material i anslutning till det projekt eller den verksamhet som understöds så att det är möjligt att kontrollera användningen av understödet. I artikel 82 i den allmänna förordningen anges bevaringstiden för handlingar och därför föreskrivs det i momentet att materialet ska bevaras i fem år från och med den 31 december det år då den sista betalningsposten för projektet eller verksamheten betalades till understödstagaren. I det föreslagna momentet föreskrivs det att om en längre bevaringstid krävs i nationell lagstiftning eller i Europeiska unionens lagstiftning ska denna iakttas. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om bevaringstiden endast i ärenden som gäller åtgärder som stöds via fonderna, och den tar således inte ställning till andra eventuella bevaringstider i någon annan nationell lag, t.ex. skatte-, bokförings- och upphandlingslagstiftningen, eller i Europeiska unionens lagstiftning. I momentet föreskrivs det vidare att den förvaltande myndigheten genom ett skriftligt meddelande till understödstagaren får förlänga bevaringstiden med stöd av artikel 82.2 i den allmänna förordningen. I den artikeln i den allmänna förordningen konstateras det att tidsperioden ska avbrytas vid rättsliga förfaranden eller på begäran av kommissionen. Principerna för god förvaltning förpliktar den förvaltande myndigheten att utan dröjsmål underrätta understödstagaren om eventuella rättsliga förfaranden eller en eventuell begäran av kommissionen som avbryter tidsperioden.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om användningen av understödet, om redovisningen och om bevaringen av materialet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §. Ansökan om utbetalning samt rapportering. Enligt 1 mom. ska ansökan om utbetalning av understöd göras hos den förvaltande myndigheten på en blankett som godkänts av den förvaltande myndigheten. Till ansökan ska de handlingar och utredningar fogas som är nödvändiga för bedömning av förutsättningarna för utbetalning. I samband med ansökan om utbetalning lämnas en rapport om hur projektet eller verksamheten framskrider. Vilka handlingar som ska fogas till ansökan om utbetalning beror på hur långt projektet eller verksamheten har framskridit samt på understödsformen. Understödstagaren ska i takt med att projektet eller verksamheten framskrider i samband med ansökan om utbetalning tillstålla den förvaltande myndigheten utredningar om hur projektet eller verksamheten framskrider och om dess resultat. Av utredningarna ska framgå hur projektet eller verksamheten framskrider och om hur målen uppnåtts, så att den förvaltande myndigheten kan bedöma om understödsvillkoren har iakttagits. I ansökan om utbetalning ska understödstagaren lämna den förvaltande myndigheten en utredning över projektets eller verksamhetens utgifter, finansiering och eventuella intäkter för den tidsperiod som

ansökan om utbetalning gäller. I en ansökan som gäller utbetalning av understöd som betalas som engångsersättning ska i stället för en utredning över projektets utgifter lämnas en utredning över hur projektet har genomförts och över dess resultat. På ansökan om utbetalning tillämpas även 12 § 4 mom. i statsunderstödslagen, där det föreskrivs om statsunderstödstagarens skyldighet att lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för utbetalningen av statsunderstödet.

I 2 mom. föreskrivs det att en tidsfrist ska bestämmas för ansökan om utbetalning. Tidsfristen fastställs i understödsbeslutet. Tidsfristen räknas från det datum i understödsbeslutet då understödet inleds. Om understödet betalas ut i fler än en post kan tidsfristen för den sista utbetalningsansökan räknas från det datum då understödet upphör. I artikel 105 i den allmänna förordningen föreskrivs det om det förfarande för tillbakadragande som ska tillämpas på programmen i sådana fall då en medlemsstat inte har använt det finansieringsbelopp som den fått för programmet från unionens budget för förfinansiering eller för vilka en betalningsansökan inte har lämnats in till kommissionen senast vid utgången av det tredje kalenderåret efter det år då Europeiska unionens budgetåtaganden för åren 2021–2026 gjordes. Ansökningsförfarandet ska därför ordnas nationellt så, att utbetalningsansökningarna när det gäller kostnaderna för genomförande av projekt eller verksamheter ska tillställas den förvaltande myndigheten inom en rimlig tid efter att understödsbeslutet har fattats och efter det datum då understödet upphört.

Enligt 3 mom. ska på undertecknande av ansökan om utbetalning tillämpas vad som i 15 § 4 mom. föreskrivs om undertecknande av ansökan.

I 4 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om utbetalningsansökan, tidsfrister, handlingar som ska fogas till ansökan och vad som ska framgå av handlingarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §. Utbetalning av understöd. I 1 mom. föreskrivs det att den förvaltande myndigheten beslutar om utbetalning av understöd i enlighet med artikel 74.1 led b i den allmänna förordningen. I den allmänna förordningen konstateras det att den förvaltande myndigheten ska säkerställa, om medel finns tillgängliga, att stödmottagaren får hela det förfallna beloppet inom 80 dagar från den dag då stödmottagaren lämnar in sin betalningsansökan. Tidsfristen får avbrytas om den förvaltande myndigheten inte kan fastställa huruvida beloppet ska betalas på grundval av den information som lämnats av stödmottagaren. En förutsättning för utbetalning av understöd är att understödstagaren har iakttagit villkoren för understödet. Understödsvillkoren framgår av de föreslagna bestämmelserna om stödberättigande projekt eller verksamheter och om förutsättningarna för utbetalning samt av de villkor som framgår av beslutet om beviljande av understöd. Dessutom ska de bestämmelser iakttas som ingår i budgetförordningen, i den särskilda förordning för respektive fond som ligger till grund för beviljandet av understöd, i den allmänna förordningen, bestämmelser som utfärdats med stöd av dem samt statsunderstödslagens bestämmelser om stödberättigade kostnader och förutsättningarna för utbetalning. I 4 kap. om understödsförfarandet finns inga bestämmelser om avbrytande av utbetalningen av understöd, återbetalning av understöd, återkrav av understöd eller avslutande av utbetalningen av understöd. Till dessa delar iakttas statsunderstödslagen. Europeiska unionens institutioner kan i Finland göra kontroller som hänför sig till fondens program ännu flera år efter att den sista understödsposten har betalats ut för ett enskilt projekt eller en enskild understödsberättigande verksamhet. Enligt artikel 70.2 i den allmänna förordningen ska kommissionens revisioner genomföras inom tre kalenderår efter det att de räkenskaper som innefattar de berörda utgifterna har godtagits och även senare om bedrägeri misstänks. Kontrollerna kan leda till att utbetalda understöd återkrävs i enlighet med statsunderstödslagen t.o.m. en lång tid efter att den förvaltande myndighetens beslut om utbetalning av den sista understödsposten har vunnit laga kraft.

I 2 mom. föreskrivs det att understödet betalas ut i poster. Den första posten av understödet kan betalas i förskott, om detta är motiverat med tanke på genomförandet av projektet eller verksamheten. Offentliga samfund kan betalas förskott endast av särskilda skäl. Förskottsbeloppet kan vara högst 30 procent av det understöd som beviljats för projektet eller verksamheten. Enligt huvudregeln ska understöd emellertid betalas ut retroaktivt.

I 3 mom. föreskrivs det att om understödstagaren inte fullgör sina i artiklarna 47 och 50 i den allmänna förordningen avsedda skyldigheter i fråga om information och kommunikation, ska den förvaltande myndigheten göra en finansiell korrigering enligt artikel 50.3 i den allmänna förordningen i beslutet om utbetalning av understöd till projektet eller verksamheten eller återkräva motsvarande andel redan utbetalt understöd. Det är fråga om en ny skyldighet enligt den allmänna förordningen.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om förutsättningarna för utbetalning av understöd, om utbetalningsförfarandet och om förskotts-förfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §. Understödsbelopp som ska betalas ut. I 1 mom. föreslås det att understöd betalas ut som en i understödsbeslutet angiven procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för projektet eller verksamheten. Bestämmelser om utgångspunkterna för fastställandet av understödsbeloppet finns förutom i 14 § i den föreslagna lagen också i den allmänna förordningen och i de fonds-specifika förordningarna. I momentet föreskrivs vidare att understödsbeloppet dock kan vara högst det maximibelopp i euro som antecknats i understödsbeslutet. Vid beräkningen av understödsbeloppet dras projektets eller verksamhetens intäkter av från de godtagbara kostnaderna. I momentet föreskrivs det dessutom att från understödsbeloppet dras av sådan annan offentlig eller privat finansiering för projektet eller verksamheten som inte tagits med i den finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet samt en sådan andel av annan offentlig eller privat finansiering som överstiger den procentuella andelen av de godtagbara kostnaderna för annan offentlig och privat finansiering som fastställts i den finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet.

I paragrafen anges grunderna för bestämmande av det understöd som betalas till understödstagaren. Det understödsbelopp som betalas ut ska vara den procentuella andel av projektets eller verksamhetens godtagbara kostnader som anges i understödsbeslutet eller det maximibelopp i euro som antecknats i understödsbeslutet i det fall att detta belopp är mindre än den procentuella andel som anges i understödsbeslutet. Enligt 11 § i den föreslagna lagen får understöd inte syfta till att ge en ekonomisk vinst inom ramen för understödstagarens åtgärd, varför de åtgärder som understöds inom ramen för programmen ska vara icke-vinstbringande. Intäkter som inte har beaktats då understöd beviljades dras av från de godtagbara kostnaderna när understödsbeloppet beräknas. Från det understödsbelopp som betalas ut dras dessutom av sådan annan offentlig eller privat finansiering för projektet eller verksamheten av som inte alls tagits med i den finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet. Med en finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet avses också en finansieringsplan som godkänts genom ett beslut om ändring av understödsbeslutet. Från understödsbeloppet dras även av en sådan andel av annan offentlig eller privat finansiering som överstiger den procentuella andelen av de godtagbara kostnaderna för annan offentlig och privat finansiering som fastställts i den finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet. I det fall att projektets eller verksamhetens godtagbara kostnader är mindre än vad som fastställts i den kostnads-kalkyl som godkänts i understödsbeslutet, men den övriga offentliga och privata finansieringens andel realiserar i enlighet med den godkända finansieringsplanen, dras från understödsbeloppet av den andel som överstiger den procentuella andelen annan offentlig eller privat finansiering enligt den godkända finansieringsplanen. Det är således fråga om avdrag av sådan annan offentlig eller privat finansiering eller en del av den som inte

ursprungligen beaktats i den finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet eller i ett beslut om ändring av understödsbeslutet. Understödstagaren ska i princip alltid söka ändring i understödsbeslutet, om det sker förändringar i finansieringen av projektet eller verksamheten under genomförandet, för att ändringarna i fråga ska kunna beaktas i projektets godkända finansieringsplan.

I 2 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om understödsbeloppet och om hur det bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap. Tillsynsförfarande

21 §. *Den förvaltande myndighetens granskningsrätt.* I 1 mom. föreskrivs det att den förvaltande myndigheten, i syfte att övervaka att förutsättningarna och villkoren för beviljande, utbetalning och användning av understödet iakttas, har rätt att utföra granskning av understödstagarna. Om understöd på det sätt som avses i 12 § har överförs till någon annan aktör, har den förvaltande myndigheten rätt att granska också dennas ekonomi och verksamhet i syfte att övervaka att förutsättningarna och villkoren för beviljande, utbetalning och användning av understödet iakttas. I enlighet med artikel 74.1 led a i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten genomföra förvaltningskontroller för att kontrollera att medfinansierade varor och tjänster har levererats, att insatsen överensstämmer med tillämplig lagstiftning, med programmet och med stöd villkoren för insatsen. Om ersättning betalas för faktiska stödberättigande kostnader som har betalats, ska den förvaltande myndigheten kontrollera att det utgiftsbelopp som understödstagarna ansökt om ersättning för beträffande dessa kostnader har betalats och att understödstagarna för separata räkenskaper eller använder lämpliga redovisningskoder för alla transaktioner som rör insatsen. Om kostnaderna ersätts som enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablon satser ska den förvaltande myndigheten kontrollera att villkoren för ersättning av understödstagarens utgifter har uppfyllts. Den förvaltande myndigheten ska bekräfta att de bokförda utgifterna är lagliga och korrekta. I momentet föreskrivs det också att den förvaltande myndigheten har rätt att i anslutning till användningen av sådana anslag som avses i 28 § utöva tillsyn över iakttagandet av de fortsättningar och villkor som anges i denna lag och i den förordning som utfärdats med stöd av denna lag.

I 2 mom. föreskrivs det att den förvaltande myndigheten kan bemyndiga en annan myndighet som har den sakkunskap som behövs för att utföra granskningar enligt denna lag eller en oberoende revisor att utföra sådan granskning som avses i 1 mom. Med den sakkunskap som behövs avses t.ex. sakkunskap för att granska projektfinansiering eller erfarenhet av att granska EU-projekt. Revisorn ska vara en sådan revisor eller revisionssammanslutning som avses i revisionslagen (1141/2015) eller i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015). En revisionssammanslutning ska utse en huvudansvarig revisor för granskningen.

I det föreslagna 2 mom. är det fråga om sådan delegering av offentliga förvaltningsuppgifter till andra än myndigheter som avses i 124 § i grundlagen. Därför tas det i 3 mom. in hänvisningar till 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994) och hänvisningar till straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndslagen. I statstjänstemannalagen finns det bestämmelser om tjänsteförhållande till staten och därför är det nödvändigt att i den föreslagna bestämmelsen hänvisa till de nämnda paragraferna i statstjänstemannalagen, så att den regleringen ska omfatta den bemyndigade revisorn. På en revisor som sköter uppgifter enligt lagförslaget ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas. Bestämmelser om tjänstebrott finns i 40 kap. i strafflagen. Dessutom föreslås i momentet en hänvisning om att bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. En revisor som utför revisionsuppgifter ska iakttä de allmänna förvaltningslagarna.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs det att för att en granskning ska kunna utföras på tillbörligt sätt ska myndigheten eller revisorn ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är av betydelse för det projekt eller den verksamhet som understöds och för användningen av understödet samt ha rätt att granska dessa och förhållandena hos understödstagaren samt dennas informationssystem och handlingar. Granskning får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur, eftersom vars och ens hemfrid är tryggad enligt 10 § 1 mom. i grundlagen (t.ex. GrUU 17/2018 rd, GrUU 39/2016 rd och GrUU 54/2014 rd). Den som utför granskningen har rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av understöd, om genomförandet av granskningen på ett sakligt sätt förutsätter detta. Vid granskningen ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas. I sin praxis har grundlagsutskottet fäst avseende vid att det i reglering som gäller inspektioner av tillsynskaraktär bör hänvisas till bestämmelserna om förfaranden för inspektioner i samband med behandlingen av förvaltningsärenden i 39 § i förvaltningslagen (se t.ex. GrUU 17/2018 rd och 39/2016 rd).

Enligt 5 mom. har de myndigheter som avses i 1 och 2 mom. rätt att för granskningen få handräckning av polis-, tull-, skatte- och utskökningsmyndigheterna. Det är fråga om sådana uppgifter för en annan myndighet för vilka myndighetens specialpersonal, materiel eller särskilda befogenheter behövs. Den som begär handräckning står för kostnaderna för handräckningen. Bestämmelser om de allmänna grunderna för avgifter för statens prestationer och storleken av dessa avgifter finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Den lagen är en allmän lag utöver vilken det kan föreskrivas särskilt om avgifterna. Lagen om grunderna för avgifter till staten innehåller bestämmelser om vissa prestationer som är antingen avgiftsbelagda eller avgiftsfria. I den lagen finns också bestämmelser om de principer som ska iakttas när avgifternas storlek bestäms. I förordningar som utfärdats med stöd av 8 § fastställs de egentliga prestationernas avgiftsbelagdhet och avgifternas belopp. Till exempel i fråga om polisen tillämpas inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer år 2020 (1386/2019).

Den handräckning som avses i momentet behövs vid granskningen i en situation där den understödstagare som granskningen gäller motsätter sig granskningen eller vägrar lämna ut information som behövs vid övervakningen av understödet. Det är närmast fråga om att handräckning kan behövas vid utförandet av granskningen. Tull-, skatte- och utskökningsmyndigheternas handräckning kan oftast bestå av att lämna uppgifter som behövs vid övervakningen av understödet. Handräckning från polismyndigheten behövs i synnerhet när den understödstagare som granskningen gäller motsätter sig utförandet av granskningen.

En tjänsteman vid den i 21 § i den föreslagna lagen avsedda förvaltande myndigheten, en myndighet som bemyndigats av den förvaltande myndigheten eller en revisor har inte befogenhet att säkerställa sin granskningsrätt om understödstagaren motsätter sig granskningen, eller att säkerställa tillgången information i anslutning till granskningsrätten, tillträdet till lokaler eller omhändertagandet av handlingar. Om polisens befogenheter behövs ska handräckning begäras av polismyndigheterna. Karaktären av den handräckning som polisen ger är närmast att trygga verksamheten för den myndighet som utför granskningen eller att avlägsna sådana hinder som avses i paragraferna om handräckning i polislagen.

22 §. Revisionsmyndighetens granskningsrätt. I 1 mom. föreskrivs det att revisionsmyndigheten har rätt att i anslutning till användningen av medel inom ramen för ett program genomföra systemrevisioner vid den förvaltande myndigheten samt i samband därmed också granska enskilda understödstagare så som det föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och i denna lag. Granskningsrätten när det gäller ett enskilt projekt eller en enskild verksamhet som understöds avser projektet eller verksamheten och dess finansiering i sin helhet. Om understöd har överförs till en annan aktör avser granskningsrätten

också överföringsmottagaren. Enligt artikel 77 i den allmänna förordningen ska revisionsmyndigheten ha ansvaret att genomföra systemrevisioner, insatsrevisioner och räkenskapsrevisioner i syfte att ge kommissionen en oberoende försäkran om att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar effektivt och att utgifterna i de räkenskaper som lämnas till kommissionen är lagliga och korrekta. Revisionsarbetet ska genomföras i enlighet med internationellt vedertagna revisionsstandarder. I artikel 79 i den allmänna förordningen föreskrivs det att insatsrevisionerna ska omfatta utgifter som deklarerats till kommissionen och bygga på ett urval. Urvalet ska vara representativt och bygga på statistiska urvalsmetoder. I artikeln föreskrivs det närmare om urvalsmetoderna. I momentet föreskrivs det vidare att revisionsmyndigheten har rätt att utöva tillsyn över grunderna för erhållande av sådana anslag som i enlighet med artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden har anvisats fondens program. Detta betyder i praktiken att revisionsmyndigheten granskar att villkoren enligt artiklarna uppfylls och på det sättet säkerställs det att anslagen har betalats på rätta grunder.

I artikel 80 i den allmänna förordningen föreskrivs det om arrangemang enligt principen om samordnad granskning. När kommissionen och revisionsmyndigheterna genomför revisioner ska de vederbörligen beakta principen om samordnad granskning och proportionalitet i förhållande till risknivån för unionsbudgeten. De ska undvika att samma utgifter som deklarerats till kommissionen blir föremål för revisioner och förvaltningskontroller flera gånger i syfte att minimera kostnaderna för förvaltningskontroller och revisioner och den administrativa bördan för stödmottagare. I fråga om fonderna inom området för inrikes frågor konstateras det i artikeln att insatser för vilka de totala stödberättigande utgifterna inte överstiger 200 000 euro inte ska omfattas av mer än en revision, av antingen revisionsmyndigheten eller kommissionen, före inlämningen av räkenskaperna för det räkenskapsår då insatsen slutförs. Andra insatser ska inte omfattas av mer än en revision per räkenskapsår, av antingen revisionsmyndigheten eller kommissionen, före inlämningen av räkenskaperna för det räkenskapsår då insatsen slutförs. I artikeln föreskrivs det dock att en insats får omfattas av mer än en revision, om revisionsmyndigheten gör den yrkesmässiga bedömningen att det inte är möjligt att utarbeta ett giltigt revisionsuttalande. Dessutom har andra institutioner inom Europeiska unionen rätt att granska användningen av medel från fonderna inom området för inrikes frågor i enlighet med Europeiska unionens rättsakter. Enligt artikel 80.3 i den allmänna förordningen ska insatser inte omfattas av revision av kommissionen eller revisionsmyndigheten under ett visst år om Europeiska revisionsrätten redan genomfört en revision det året, och resultaten av revisionsrättens revision av insatserna kan användas av revisionsmyndigheten eller av kommissionen för fullgörandet av deras respektive uppgifter. Även statens revisionsverk har en egen tillsynsuppgift vid tillsynen över medel ur fonderna inom området för inrikes frågor, som baserar sig på lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (353/1995).

I 2 mom. föreskrivs det att revisionsmyndigheten kan bemyndiga en annan myndighet, som har den sakkunskap som behövs för att utföra granskningar enligt denna lag, eller en oberoende revisor att utföra sådan granskning som avses i 1 mom.

Enligt 3 mom. ska på revisorer, utförande av granskning samt handräckning tillämpas vad som föreskrivs i 21 § 2–5 mom.

23 §. Granskning av gemensamma särskilda åtgärder i andra stater. När den förvaltande myndigheten beviljar understöd för gemensamma särskilda åtgärder ska Finland fungera som ledande stat. I den förvaltande myndighetens beslut om beviljande av understöd anges huvudgenomföraren som understödstagare. I granskningar jämföras delgenomförare med överföringsmottagare. Den förvaltande myndigheten har i enlighet med 21 § i lagförslaget rätt att granska också en överföringsmottagares ekonomi och verksamhet. I andra avseenden föreligger inget

offentlighetsrättsligt rättsförhållande mellan den förvaltande myndigheten och överföringsmottagaren. Den förvaltande myndigheten har sålunda rätt att granska en delgenomförarens ekonomi och verksamhet. De granskningsrelaterade rättigheterna och den granskades skyldigheter kan regleras endast när det gäller granskningar som utförs i Finland. Avtal om praktiska granskningsarrangemang kan ingås med de förvaltande myndigheterna i de stater som deltar i de särskilda åtgärderna eller med andra aktörer som sköter sådana uppgifter. På granskning som utförs av en förvaltande myndighet eller av en annan aktör som sköter sådana uppgifter ska tillämpas lagstiftningen i respektive stat.

När Finland är ledande stat i fråga om gemensamma särskilda åtgärder ska den förvaltande myndigheten i enlighet med 1 mom. se till att en deltagande stats förvaltande myndighet, en annan aktör som sköter sådana uppgifter eller en oberoende revisor granskar delgenomförare i staten i fråga i enlighet med 21 § 1 mom. i lagförslaget. Då ska antingen den statens förvaltande myndighet, en annan aktör som sköter sådana uppgifter eller en oberoende revisor genomföra den granskning som hör till den förvaltande myndighetens uppgifter i den deltagande staten. Granskningen ska utföras endast i Finland om huvudgenomföraren själv ansvarar för samtliga kostnader som orsakas av genomförandet av de särskilda åtgärderna. I så fall ska på granskningen tillämpas 21 § i lagförslaget. Om även delgenomförare åsamkas kostnader ska granskning genomföras också i delgenomförarnas värdstater. Målet är att i första hand den förvaltande myndigheten eller någon annan aktör som sköter uppgifterna som förvaltande myndighet ska genomföra granskningen i den deltagande staten. Den förvaltande myndigheten i Finland kan vid behov utse en oberoende revisor för att genomföra granskningen.

Om granskningen i värdstaten för en delgenomförare genomförs av en oberoende revisor kan det i fråga om gemensamma särskilda åtgärder vara skäl att för granskningen utse flera revisorer eller alternativt en revisionssammanslutning som är auktoriserad i värdstaterna för alla delgenomförare som deltar i genomförandet av de gemensamma särskilda åtgärderna. I 2 mom. föreskrivs det om genomförande i andra stater av sådana granskningar som hör till revisionsmyndighetens uppgifter. Genom sådana granskningar säkerställs att förvaltnings- och kontrollsystemet fungerar effektivt samt lagligheten och korrektheten hos de utgifter som redovisats i de räkenskaper som lämnats till kommissionen. Revisionsmyndighetens kontrolluppgift gäller den finska förvaltande myndighetens verksamhet. Enligt 22 § 1 mom. i lagförslaget ska revisionsmyndigheten ha rätt att granska också enskilda överföringsmottagare. För att revisionsmyndigheten ska kunna genomföra sitt kontrolluppdrag också i fråga om gemensamma särskilda åtgärder föreslås det att när Finland är ledande stat i fråga om gemensamma särskilda åtgärder ska revisionsmyndigheten kunna bemyndiga en deltagande stats revisionsmyndighet, en annan aktör som sköter sådana uppgifter eller en oberoende revisor att granska delgenomförare i staten i fråga i enlighet med 22 § 1 mom. i lagförslaget.

Enligt 3 mom. ska en oberoende revisor ha den yrkesskicklighet som behövs för uppgiften. Den revisor som utses ska vara auktoriserad i verksamhetsstaten. Revisorn ska höra till det internationella revisorsförbundets (International Federation of Accountants) nationella medlemsförening eller genom ett avtal med den förvaltande myndigheten eller revisionsmyndigheten förbinda sig att följa det internationella revisorsförbundets krav och etiska anvisningar.

I 4 mom. anges vilken lag som ska tillämpas. På granskningsrätten, rätten att få information, utlämnande av information, granskarens rättigheter, den granskades skyldigheter, kostnadskontrollen och behörighetsvillkoren för en oberoende revisor ska, vid användning av understöd som beviljats för gemensamma särskilda åtgärder, utöver Europeiska unionens lagstiftning också lagstiftningen i den deltagande stat där granskningen sker tillämpas.

I 5 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid granskning av gemensamma särskilda åtgärder får utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §. Granskning av delgenomförare för gemensamma särskilda åtgärder. I Finlands program kan det skrivas in att Finland deltar i genomförandet av gemensamma särskilda åtgärder. Anslaget för de gemensamma särskilda åtgärderna anvisas i praktiken den medlemsstat som leder verksamheten. Den stat som leder verksamheten kan be den förvaltande myndigheten granska en delgenomförare som finns i Finland för att det ska kunna säkerställas att de kostnader som åsamkats delgenomföraren är stödberättigande. Därför föreskrivs det i paragrafen att när Finland är deltagande stat i gemensamma särskilda åtgärder kan den förvaltande myndigheten, på skriftlig begäran av den ledande staten, genomföra en i Finlands program inskriven granskning av en delgenomförare för gemensamma särskilda åtgärder. På granskningen tillämpas 21 § i lagförslaget.

6 kap. Särskilda bestämmelser

25 §. Rätten att få och lämna ut information. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att utöver vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagd information, har den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten, trots sekretessbestämmelserna, rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få information om sökanden, understödstagaren och understödstagarens verkliga huvudman, om dennas ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet, om offentlig finansiering samt om andra omständigheter som är relevanta med tanke på beviljandet, utbetalningen eller användningen av understödet och som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i den allmänna förordningen. Den förvaltande myndigheten ansvarar i enlighet med den allmänna förordningen för genomförandet av programmet både i förhållande till Europeiska unionens institutioner och i rollen som understödsbeviljande myndighet. I momentet föreskrivs det också att den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten har rätt att få ovan avsedd nödvändig information om användningen av understödet också av understödstagaren. Den som ansöker om understöd är skyldig att i sin ansökan lämna riktiga och tillräckliga uppgifter för beviljande och utbetalning av understödet. De myndigheter som beviljar och kontrollerar understöden bör ha tillräckliga befogenheter att kontrollera riktigheten i fråga om de uppgifter som lämnats i ansökningarna samt att också i andra avseenden kontrollera uppgifter som är nödvändiga för beviljandet eller kontrollen. Eftersom ansökan om och användningen av understöd är förknippad med en risk för missbruk, är det viktigt att man vid beviljandet och övervakningen av understöd säkerställer att understödstagaren handlar på behörigt sätt. Beviljande eller utbetalning av understöd kan inte anses ändamålsenligt i situationer där sökanden t.ex. väsentligen har försummat att betala skatter eller andra offentligrättsliga avgifter. Med stöd av paragrafen kan uppgifter fås om sökanden och understödstagaren. Rätten att få uppgifter behövs för att den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten ska kunna utföra sina lagstadgade uppgifter. I lagen föreslås också ett uttryckligt omnämnande av att uppgifterna ska lämnas avgiftsfritt. Exempelvis kan det av skattemyndigheten begäras uppgifter om huruvida den sökande organisationen vid tidpunkten för ansökan om eller utbetalning av understöd har skatter eller andra offentligrättsliga avgifter som förfallit till betalning. Olika myndighetsuppgifter kan också begäras med hjälp av fullgöranderapporter som utarbetas av Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi. En begäran om uppgifter ska alltid specificeras och uppgifternas användningsändamål anges. Enligt den gällande tolkningen kan fullgöranderapporter utarbetas med stöd av 6 § 1 mom. 6 punkten i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010), eftersom det är fråga om beviljande av och tillsyn över finansiering som med stöd av statsunderstödslagen beviljas för en organisations verksamhet.

De uppgifter som anges i paragrafen kan också innehålla personuppgifter, såsom namnuppgifter eller uppgift om personbeteckning, medborgarskap eller lön. Lagligheten i behandlingen av personuppgifter grundar sig i enlighet med artikel 6.1 led c i EU:s allmänna dataskyddsförordning på fullgörande av en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. När det gäller sekretessbelagda personuppgifter är det i den föreslagna lagen fråga om användning av det regleringsutrymme som artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen medger. Enligt den artikeln ska grunden för behandlingen fastställas i enlighet med unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. När det gäller den föreslagna lagen innehåller den allmänna förordningen bestämmelser om den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens uppgifter och för att de ska kunna fullgöras måste myndigheterna ha rätt att få uppgifter, vilka också kan vara sekretessbelagda personuppgifter. I 25 § i lagförslaget används regleringsutrymmet för att utfärda särskilda bestämmelser om utlämnande av personuppgifter. I 29 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) finns en allmän bestämmelse om en myndighets rätt att trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter till andra myndigheter. Enligt den bestämmelsen kan en myndighet till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar om i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller få uppgifter.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden bedömt bestämmelser om myndigheternas rätt att få och lämna ut information trots sekretessbestämmelserna med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat vad och vem rätten att få information gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Rätten att få uppgifter ska enligt utskottets ståndpunkt kopplas antingen till nödvändighetskriteriet eller så ska lagen ge en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. I sina analyser av exakthet och innehåll har grundlagsutskottet lagt särskild vikt vid huruvida de uppgifter som lämnas ut är av känslig art. De uppgifter som avses i den föreslagna paragrafen är inte sådana personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Det är emellertid inte möjligt att i bestämmelsen uttömmande räkna upp innehållet i de uppgifter som är föremål för utlämnandet, och därför får uppgifter enligt paragrafen lämnas ut trots sekretessbestämmelserna endast när uppgifterna är nödvändiga.

I enlighet med artikel 73 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten när den väljer ut insatser kontrollera att understödstagaren har de ekonomiska resurser som krävs. Enligt artikel 74 i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten dessutom genomföra förvaltningskontroller för att kontrollera att understödda varor och tjänster har levererats och att insatsen överensstämmer med stöd villkoren. För skötseln av uppgifterna ska den förvaltande myndigheten ha rätt att av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få i 1 mom. nämnd information om sökanden och understödstagaren.

En förutsättning för att understöd ska beviljas är att sökanden har tillräckliga administrativa och ekonomiska resurser att genomföra och förvalta projektet enligt villkoren i understödsbeslutet. Eftersom en risk för missbruk är kopplad till ansökan och användning av understöd, är det viktigt att försäkra sig om att understödstagaren och dess verkliga huvudman agerar på behörigt sätt vid beviljandet, utbetalningen och övervakningen av användningen av stöd. Beviljande eller utbetalning av understöd kan inte anses vara ändamålsenligt i situationer där understödstagaren väsentligen har försummat att betala t.ex. skatter eller andra offentligt rättsliga avgifter. Den allmänna förordningen förpliktar medlemsstaterna att utreda uppgifter enligt bilaga XVII, som gäller bl.a. understödstagarens verkliga huvudmän. I fråga om fonderna inom området för inrikes frågor gäller detta utredning av uppgifter om privaträttsliga juridiska personers ägare och förmånstagare. Därför behöver de myndigheter som avses i momentet nödvändigt som en del av processen för att bevilja, betala ut och övervaka användningen av stödet utreda hur de som ansöker om understöd samt understödstagarna fullgjort sina offentliga skyldigheter.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om rätten att lämna ut information. I momentet föreskrivs det att de förvaltande myndigheterna och revisionsmyndigheterna trots bestämmelserna om sekretess har rätt att till andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag och till Europeiska unionens institutioner lämna ut sådana uppgifter om understödstagaren som erhållits i samband med arbetsuppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för fullgörande av den granskningsuppgift som föreskrivs för myndigheten, aktören eller institutionen eller som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts. Information får lämnas ut endast om den är nödvändig för att en myndighet eller en institution ska kunna sköta sina lagstadgade granskningsuppgifter i överensstämmelse med grundlagsutskottets ovan nämnda utlåtan depraxis. Information får lämnas ut också för tillsynen över att Europeiska unionens lagstiftning efterlevs. All den kontroll som utförs av Europeiska unionens institutioner genomförs inte som granskningar, utan det kan förutsättas att den förvaltande myndigheten eller revisionsmyndigheten i enskilda fall gör utredningar eller informerar om granskningar som genomförts av nationella myndigheter.

I 3 mom. föreskrivs det att information som erhållits med stöd av 1 och 2 mom. inte får användas för andra ändamål än dem för vilka informationen har begärts. Begränsningen gäller såväl den förvaltande myndighetens som revisionsmyndighetens rätt att få information och dessutom information som lämnats ut till andra myndigheter. Genom momentet anpassas dataskyddsförordningens bestämmelser om ändamålsbegränsning i fråga om personuppgifter. Enligt artikel 5.1 led b i den allmänna dataskyddsförordningen ska personuppgifter samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål.

26 §. *Behandling av uppgifter.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att uppgifter om fonderna inom området för inrikes frågor registreras i statsrådets gemensamma ärendehanteringssystem, som används av inrikesministeriet. Ärendehanteringssystemet används för skötseln av sådana uppgifter i samband med program och genomförandeplaner som avses i Europeiska unionens lagstiftning och i denna lag.

I 2 mom. föreskrivs det att den förvaltande myndigheten registrerar i ärendehanteringssystemet sådana dokument som gäller programmet och förvaltningen, övervakningen och kontrollen av programmet som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning samt genomförandeplanen för programmet. I ärendehanteringssystemet registreras också dokument som gäller understödssökanden och understödstagaren, det projekt eller den verksamhet som understöds, beslutet om understöd, utbetalningen av understödet, utförda granskningar och återkrav. Av de dokument som registreras i ärendehanteringssystemet bildas en gemensam informationsresurs och ett elektroniskt myndighetsarkiv för den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten. I ärendehanteringssystemet får lagras och behandlas personuppgifter. Personuppgifterna bildar ett personregister som utgör en del av statsrådets gemensamma ärendehanteringssystem, som används av inrikesministeriet. Inrikesministeriet är personregisteransvarig för personregistret i ärendehanteringssystemet i fråga om sina egna personuppgifter. På personuppgifter tillämpas direkt principen om uppgiftsminimering i enlighet med artikel 5.1 led c i dataskyddsförordningen. Behandlingen av personuppgifter är nödvändig i enlighet med artikel 6.1 led c i den allmänna dataskyddsförordningen för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Alla ministeriet behandlar det egna ministeriets personuppgifter som personuppgiftsansvariga i statsrådets gemensamma ärendehanteringssystem i enlighet med den gällande dataskyddslagstiftningen och vad som överenskommits inom statsrådet. Personuppgifterna kan t.ex. bestå av understödssökandens och tagarens samt kontaktpersonens namn, e-postadress och telefonnummer, namn och personbeteckning för understödssökandens och tagarens verkliga huvudman, uppgifter om sammansättningen av projektens styrgrupper, löneuppgifter i samband med ansökningar och ansökningar om utbetalning samt andra uppgifter som sökanden

och understödstagaren har angett i ansökan och ansökan om utbetalning eller handlingar som bifogats till dem samt personuppgifter som ingår i dem, såsom uppgifter om sjukfrånvaros längd. De personuppgifter som behandlas är inte sådana särskilda personuppgifter som avses i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen. Då statsrådets gemensamma ärendehanteringssystem används, finns det inte behov av att i den föreslagna lagen föreskriva om en informationsresurs, ett myndighetsarkiv, ett personregister eller en personuppgiftsansvarig. I den föreslagna lagen tas inte heller in separata bestämmelser om offentlighet eller dataskydd i fråga om de uppgifter som registreras i ärendehanteringssystemet, eftersom på dem ska tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen (1050/2018). Dataskyddsförordningens princip om minimering av behandlingen av personuppgifter ska iakttas vid behandlingen av personuppgifter. I 2 § 3 mom. i lagen om statsrådet föreskrivs det att i fråga om informationshantering som hänför sig till statsrådets och ministeriernas gemensamma verksamhet och tillvägagångssätt samt gemensamma informationslager och informationssystem är statsrådets kansli i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) avsedd informationshanteringsenhet och svarar i fråga om detta för informationshanteringen och för i 13 § 2–5 mom., 14–18 § och 5 kap. i den lagen föreskrivna myndighetsuppgifter. Statsrådets kansli styr och samordnar tillvägagångssätten med avseende på de gemensamma förvaltnings- och sakkunnigtjänsterna.

27 §. Tekniskt bistånd. Enligt 1 mom. i artikeln kan tekniskt bistånd, på det sätt som föreskrivs i artikel 36 och 37 i den allmänna förordningen, användas för sådan verksamhet som avses i den artikeln. Tekniskt bistånd kan täcka de totala kostnaderna för genomförandet av fonderna. Enligt den allmänna förordningen ska tekniskt stöd till varje program ersättas som en fast procentuell andel av de stödberättigande kostnader som ingår i en betalningsansökan som gäller ett program och som avses i artikel 91 i den allmänna förordningen. Enligt den allmänna förordningen är den procentuella andel för ett fondprogram som ersätts som tekniskt bistånd 6 procent för varje fond inom området för inrikes frågor. Enligt artikel 36 i den allmänna förordningen får medlemsstaterna genom tekniskt bistånd stödja åtgärder som är nödvändiga för att fonderna ska kunna förvaltas och användas på ett ändamålsenligt sätt. Åtgärderna kan också omfatta tidigare och framtida programperioder. Genom fonden kan också sådant tekniskt bistånd stödjas som är stödberättigande i någon annan fond. I artikel 37 föreskrivs det att medlemsstaten får föreslå att ytterligare åtgärder för tekniskt bistånd vidtas för att stärka kapaciteten och effektiviteten hos offentliga myndigheter och organ, stödmottagare och relevanta partner som behövs för att fonderna ska kunna förvaltas och användas på ett ändamålsenligt sätt.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att den förvaltande myndigheten beslutar inom ramen för statsbudgeten årligen om en plan för användning av tekniskt bistånd och följer den totala användningen av sådant bistånd. Den förvaltande myndigheten ska höra övervakningskommittén om planen för användning av tekniskt bistånd och ge övervakningskommittén årligen en rapport om användningen av tekniskt bistånd.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska bestämmelserna om understödsförfarandet i 4 kap. inte tillämpas på tekniskt bistånd.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om förfarandet vid fastställande av planen för användning av tekniskt bistånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §. Anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. I 1 mom. föreskrivs det att anslag som i enlighet med artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden betalas till medlemsstaterna för programmet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, fördelas nationellt i fråga om anslag enligt artikel 19

på kostnader som föranleds av förfarandet för vidarebosättning, humanitärt mottagande och placering av flyktingar i kommunerna och i fråga om anslag enligt artikel 20 på kostnader som i mottagningsskedet föranleds av asylförfarandet och mottagningsverksamheten. I momentet föreskrivs vidare att på anslag enligt paragrafen tillämpas inte bestämmelserna om understödsförfarande i 4 kap. Detta är en förändring jämfört med den nuvarande perioden.

Enligt artikel 19 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden mottar medlemsstaterna en finansieringsandel på 10 000 euro för varje person som tas emot i landet genom vidarebosättning. Artikel 19 möjliggör en finansieringsandel på 6 000 euro till medlemsstaten för humanitärt mottagande, dock så att för personer som hör till utsatta grupper är finansieringsandelen 8 000 euro per person. Finland har tills vidare inte utnyttjat olika modeller för humanitärt mottagande. I första momentet vill man dock säkerställa att finansiering som möjliggörs av fondförordningen vid behov ska kunna användas nationellt för utgifter som föranleds av humanitärt mottagande i enlighet med förordningen. Också familjemedlemmar till personer som har anlänt till landet genom vidarebosättning eller humanitärt mottagande enligt artikel 19 kan berättiga till motsvarande finansieringsandel. Denna finansieringsandel ska ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader i enlighet med artikel 125 i budgetförordningen. Denna finansiering ska tilldelas medlemsstaterna förutsatt att den person avseende vilken finansieringsandelen betalas faktiskt har vidarebosatts eller har beviljats inträde i landet.

I enlighet med artikel 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden ska medlemsstaterna motta ett bidrag på 10 000 euro för varje person som sökt eller beviljats internationellt skydd och som överförts från en annan medlemsstat. Därtill ska den medlemsstat som står för kostnaden för överföringarna motta ett bidrag på 500 EUR för varje person som överförs. Denna finansieringsandel ska ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader i enlighet med artikel 125 i budgetförordningen. Finansieringen ska tilldelas medlemsstaterna under förutsättning att den person med avseende på vilken finansieringsandelen betalas faktiskt har överförts till en medlemsstat eller registrerats som sökande i den ansvariga medlemsstaten i enlighet eller med förordning (EU) nr 604/2013. Också familjemedlemmar till personer som avses i artikel 20 kan berättiga till motsvarande finansieringsandelar, om familjemedlemmarna får uppehållstillstånd genom familjeåterförening.

EU-lagstiftningen innehåller inga särskilda mål för användningen av anslag enligt artiklarna 19 och 20, och i Europeiska unionens lagstiftning finns inga bestämmelser om den nationella användningen av anslagen. Anslagen består av ersättning som på basis av antalet i artikeln avsedda personer som anlänt till landet betalas till medlemsstaterna via Asyl-, migrations- och integrationsfonden. I artikel 19.7 och 20.7 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden föreskrivs det att finansieringen inte får användas för andra åtgärder i programmet, utom under vederbörligen motiverade omständigheter, och om det godkänts av kommissionen genom en ändring av programmet. På grund av anslagens natur fördelas de nationellt på samma objekt för vilka Finland beviljats finansiering för kompensation för personer som deltagit i förfaranden inom ramen för objekten och som anlänt till landet. Avsikten är således att anslagen ska komplettera resurserna för de myndigheter som ansvarar för de berörda åtgärderna och utveckla smidigheten i förfarandena.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska de anslag som avses i 1 mom. riktas inom ramen för de anslag som årligen anvisas i statsbudgeten till de myndigheter som ansvarar för de åtgärder som är föremål för finansieringen. Beslutet om fördelningen av finansieringen ska fattas årligen i statsbudgeten. I samband med beredningen av planen för de offentliga finanserna ska en plan utarbetas för riktandet och fördelningen av finansieringen till de myndigheter som ansvarar för de åtgärder som är föremål för finansieringen. Enligt momentet kan dessa myndigheter också fortsätta att bevilja finansiering i form av understöd. De behöriga ministerierna anges i reglementet

för statsrådet (262/2003). I enlighet med reglementet för statsrådet är inrikesministeriet och arbets- och näringsministeriet för närvarande ansvariga myndigheter för åtgärderna. Inom inrikesministeriets förvaltningsområde ska Migrationsverket svara för de åtgärder som avses i paragrafen. Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde svarar för åtgärderna utöver ministeriet närings-, trafik- och miljöcentralerna och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (utvecklings- och förvaltningscentret).

I 3 mom. föreskrivs det att användningen av anslaget ska rapporteras till inrikesministeriet. Närmare bestämmelser om rapporteringen utfärdas genom förordning. Avsikten är att rapporteringen administrativt sett ska genomföras så enkelt som möjligt, t.ex. i form av en verksamhetsberättelse.

I 4 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om användningsändamålen för de anslag som avses i 1 mom. och om rapporteringen utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §. Rätt att få och lämna ut uppgifter om anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att utöver vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter, har den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten rätt att trots sekretessbestämmelserna för skötseln av sina lagstadgade uppgifter av Migrationsverket avgiftsfritt ur ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden få sådan information om personer som utgör grund för utbetalning av de anslag som avses i 28 § som är nödvändig för identifiering av personerna och fastställande av tidpunkten för deras ankomst till landet, eller information om internationellt skydd som beviljats personen i enlighet med artikel 19.8 och 20.8 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten föreslås dessutom ha rätt att utföra granskningar av denna information. Uppgifterna enligt paragrafen innehåller personuppgifter. Migrationsverket svarar för Finlands del för insamling, statistikföring och förvaring av uppgifter om ankomst till landet samt beviljande av internationellt skydd för personer som avses artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Bestämmelser om ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden finns i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020). Uppgifter som är nödvändiga för granskning och verifiering av grunderna för beviljande av anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden är åtminstone tidpunkten för personens inresa till landet (den dag då personen har registrerats som ankommen till en medlemsstats territorium) och handlingar som identifierar en person och verifierar personens flyktingstatus (uppgift om uppehållstillstånd). För dessa uppgifters del behandlar den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten inte uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten har inte behov att få information om det närmare innehållet i handlingarna, av vilket känsliga uppgifter kunde framgå. Rätten att få information har begränsats till endast nödvändig information. Inresetidpunkten verifieras av det datum som antecknats i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden.

I 2 mom. föreskrivs det att den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna har rätt att till andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag och till Europeiska unionens institutioner lämna ut sådan information enligt 1 mom. som är nödvändig för granskningsuppgifter som föreskrivs för myndigheten, aktören eller institutionen eller för tillsynen över att Europeiska unionens lagstiftning följs. I momentet föreskrivs endast om utlämnande av nödvändiga uppgifter.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att trots de sekretessbestämmelser som avses i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (utvecklings- och förvaltningscentret) rätt att för användning av det anslag som avses i 28 § 1 mom. av Migrationsverket avgiftsfritt ur ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden få sådan information som behövs för identifiering av en person och för fastställande av tidpunkten för personens placering i en kommun och av personens hemkommun, samt information om ett uppehållstillstånd som beviljats personen med stöd av utlänningslagen (301/2004). I momentet föreskrivs det också att sådan information är klientnummer från Migrationsverket, ärendenummer från Förenta Nationernas flyktingorganisation (UNHCR), tidpunkten för personens ankomst till Finland, personens placeringskommun, året för kvotuttagning, uttagning för mottagande, personens födelsetid och medborgarskap samt uppgift om barn som har fötts efter beslutet om kvotuttagning men före ankomsten till Finland. Uppgifterna i fråga innehåller personuppgifter, men de innehåller inte sådana personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Det informationsinnehåll som är föremål för utlämnandet räknas upp uttömmande i momentet och därför har rätten att få information enligt begränsats till behövliga uppgifter. De uppgifter som anges i momentet lämnas som sedvanliga listor eller via en elektronisk förbindelse för åtkomst.

I 4 mom. föreskrivs det att information som erhållits med stöd av 1–3 mom. inte får användas för andra ändamål än dem för vilka informationen har begärts.

30 §. *Vissa arrangemang för genomförande av gemensamma särskilda åtgärder.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om att inrikesministeriet kan med andra staters förvaltande myndigheter eller med andra aktörer som sköter sådana uppgifter i dessa stater avtala om tekniska arrangemang som avser genomförande av förvaltningsuppgifter inom ramen för gemensamma särskilda åtgärder. I momentet föreskrivs vidare att finansministeriet kan med andra staters revisionsmyndigheter eller med andra aktörer som sköter sådana uppgifter i dessa stater avtala om tekniska arrangemang som avser genomförande av granskningsuppgifter inom ramen för gemensamma särskilda åtgärder. Den föreslagna paragrafen är närmast informativ och av den framgår de förfaranden som tillämpas vid gemensamma särskilda åtgärder.

För genomförande av de särskilda åtgärderna kan det vara nödvändigt att ingå juridiskt bindande avtal med andra staters myndigheter om skötseln av de myndighetsuppgifter som gäller fonderna. Rätten begränsas till frågor som utgör tekniskt genomförande av förvaltningsuppgifter och granskningsuppgifter. I vissa situationer kan de ministerier som svarar för förvaltnings- och granskningsuppgifterna också ha behov av att ingå överenskommelser av typen samförståndsavtal (Memorandum of Understanding) med aktörer som svarar för sådana uppgifter i andra stater.

Den föreslagna paragrafen avviker från motsvarande bestämmelse i den gällande lagen. I den gällande lagen har utgångspunkten varit att de genomförandearrangemang som gäller gemensamma särskilda åtgärder genomförs genom delegering av befogenheten att ingå statsfördrag. Avtal som ingåtts med stöd av delegering anses vara statsfördrag, och de ska sättas i kraft och publiceras i författningssamlingens fördragsserie. Den gällande paragrafen har inte tillämpats en enda gång under programperioden 2014–2020. När det gäller gemensamma särskilda åtgärder kan dock ett mer ändamålsenligt instrument för att avtala om arrangemangen anses vara så kallade internationella förvaltningsavtal, genom vilka det kan avtalas om tekniska frågor i anslutning till sedvanligt samarbete mellan myndigheter och vilka myndigheten själv har befogenhet att ingå på basis av gällande bestämmelser. Genom avtal om genomförande kan det avtalas som frågor som är av liten betydelse i sak. Avtalen har inga verkningar som sträcker sig utanför myndigheternas behörighet, och i dem ingår inga frågor som hör till riksdagens behörighet.

Avtalen ingås i ministeriernas namn. Avtalen kan gälla bl.a. frågor i anslutning till den ekonomiska förvaltningen av gemensamma särskilda åtgärder eller praktisk kostnads- eller resultatkontroll.

31 §. Ändringssökande. I paragrafen föreskrivs det att omprövning av den förvaltande myndighetens beslut får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. Vidare föreskrivs det i paragrafen att bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). I paragrafen har den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden beaktats, enligt vilken besvärstillstånd är huvudregeln.

7 kap. **Ikraftträdande och övergångsbestämmelser**

32 §. Ikraftträdande. I 1 mom. föreskrivs om lagens ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft den 1 2021.

I 2 mom. föreskrivs det att genom den föreslagna lagen upphävs lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (903/2014).

33 §. Övergångsbestämmelser. I 1 mom. föreskrivs det att understöd kan beviljas för sådana kostnader som har uppstått innan understödsbeslutet fattats, om de uppstått den 1 januari 2021 eller därefter och om den ansökan som avser kostnaderna i fråga blir anhängig senast den 31 mars 2022. Enligt artikel 63.2 i den allmänna förordningen ska utgifter berättiga till bidrag från fonderna om de har belastat en stödmottagare och betalats i samband med genomförandet av insatser mellan den dag då programmet lämnades in till kommissionen eller från och med den 1 januari 2021, beroende på vilken dag som infaller först, och den 31 december 2029. Programmen för fonderna inom området för inrikes frågor lämnas in till kommissionen efter den 1 januari 2021, varmed de utgifter som belastat en understödstagare är understödsberättigande från och med den 1 januari 2021 i enlighet med den allmänna förordningen. Av denna orsak och för att säkerställa att genomförandet av målen för fondernas program sker så fullt som möjligt från början av programperioden, föreslås det med avvikelse från 13 § 3 mom. en övergångsbestämmelse med stöd av vilken understöd kan beviljas för sådana godtagbara kostnader som har uppstått den 1 januari 2021 eller därefter, men före understödsbeslutet fattats eller ansökan om understöd blivit anhängig. Ansökan om understöd bör dock ha blivit anhängig senast den 31 mars 2022.

I 2 mom. föreskrivs det att på stöd som beviljats eller kommer att beviljas inom ramen för sådana nationella program eller genomförandeprogram under programperioden 2014–2020 för fonderna för inrikes frågor vars genomförande fortfarande pågår vid ikraftträdandet av denna lag samt på tekniskt bistånd inom ett nationellt program tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken på anslag som med stöd av artiklarna 17 och 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014 om inrättande av Asyl-, migrations- och integrationsfonden, om ändring av rådets beslut 2008/381/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 573/2007/EG och nr 575/2007/EG och rådets beslut 2007/435/EG har anvisats Finlands nationella program senast den 31 december 2022 och som antingen inte har beviljats eller har återförts oanvända till fonden, tillämpas från och med den 1 januari 2022 bestämmelserna i 28 och 29 §, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. Anslagen för programperioden 2014–2020 har budgeterats under moment 26.01.24 *EU:s andel i hanteringen av den inre säkerheten och migrationen* (reservationsanslag 3 år). Anslagen för programperioden 2021–2027 budgeteras under moment 26.01.26 *EU:s andel i*

hanteringen av den inre säkerheten och migrationen under programperioden 2021–2027 (reservationsanslag 3 år). Den stödberättigande perioden för programperioden 2014–2020 upphör den 31 december 2022 och medlen hinner inte bli använda inom tiden för genomförandet av programmet. Därför finns det behov av att slå fast ett förfarande genom vilket medlen får användas. Utbetalningen av de separata anslag som avses i artiklarna 17 och 18 baserar sig på de personer som ankommit till medlemsstaten och som utgör grund för utbetalningen. Beslut om användningen av fondens separata anslag fattas nationellt. Under år 2020 avbröts i praktiken ankomsten till landet av personer som utgör grund för anslagen för ett halvt års tid på grund av covid-19-pandemin, vilket ledde till motsvarande fördröjningar i utbetalningen av anslagen i fråga. Därtill förväntas det att oanvänd finansiering från finansierade projekt som upphör återgår till fondens nationella ansvariga myndighet. För att säkerställa att de anslag som till och med den 31 december 2022 anvisats Finlands nationella program blir använda till fullt belopp, föreslås det ett förfarande enligt vilket anslagen i fråga kan riktas inom ramen för det anslag som anvisats under moment 26.01.24 i statsbudgeten till de myndigheter som ansvarar för de åtgärder som är föremål för finansieringen med iakttagande av förfarandet i 28 och 29 § från och med den 1 januari 2022.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I förslaget finns bemyndiganden att utfärda normer på lägre nivå i sammanlagt 20 paragrafer. I 3 § föreskrivs att närmare bestämmelser om de aktörer som omfattas av partnerskapet och om partnerskap vid skötseln av olika uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen utfärdas närmare bestämmelser om parterna och om de uppgifter i fråga om vilka den förvaltande myndigheten ska säkerställa att parterna hörs. I förordningen föreslås också ingå närmare bestämmelser om övervakningskommitténs sammansättning. Partnerskapet genomförs i praktiken särskilt genom övervakningskommitténs verksamhet.

I 4 § föreskrivs att närmare bestämmelser om beredningen av program och ändringar i dem får utfärdas genom förordning av statsrådet. I detta skede har man dock ännu inte planerat att utfärda närmare bestämmelser om saken, men i lagen har man dock berett sig på möjligheten att utfärda närmare bestämmelser, om praktiska skäl kräver det. I 5 § föreskrivs att närmare bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid beredningen av genomförandeplanen, om planens innehåll och om ändring av planen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås att det i förordningen ska föreskrivas att genomförandeplanen ska innehålla en beskrivning av programmets beredningsskeden och av de parter som deltagit i beredningen samt av samordningen av fondens åtgärder med övriga finansieringsinstrument och program inom Europeiska unionen.

I 6 § föreskrivs att närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås att det i förordningen ska föreskrivas bl.a. att den förvaltande myndigheten ansvarar för att övervakningskommitténs arbetsordning och de uppgifter som lämnats till övervakningskommittén publiceras på dess webbplats. I 7 § föreskrivs att närmare bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter och organiseringen av dem får utfärdas genom förordning av statsrådet. I 8 § föreskrivs att närmare bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordningen anges det närmare vilka som är övervakningskommitténs uppgifter och vilka parter som deltar i dem.

I 9 § föreskrivs att närmare bestämmelser om understödstagare får utfärdas genom förordning av statsrådet. I detta skede har det inte planerats några närmare bestämmelser om saken, men det har dock ansetts behövt att säkerställa möjligheten att utfärda närmare bestämmelser. I 11

§ föreskrivs att närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av understöd får utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning behöver det bl.a. föreskrivas att den del av ett projekt eller en verksamhet som finansieras inte har beviljats annat stöd ur Europeiska unionens budget. Projektet eller verksamheten ska också genomföras inom den tid som anges i understödsbeslutet med iakttagande av den godkända kostnadskalkylen och finansieringsplanen samt projekt- och verksamhetsplanen. I förordningen föreskrivs också om separat redovisning av projektet eller verksamheten. I 12 § föreskrivs att närmare bestämmelser om förutsättningarna och förfarandet för överföring av understöd får utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen föreskrivs på motsvarande sätt som under programperioden 2014–2020. I 13 § föreskrivs att närmare bestämmelser om när kostnader är stödberättigande och godtagbara samt om de fall då understöd av grundad anledning kan beviljas för kostnader som uppstått innan understödsbeslutet fattats får utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen ska det enligt förslaget ingå närmare bestämmelser om förutsättningarna för stödberättigande kostnader, godtagbara kostnadsslag och de kostnader som inte omfattas av understödet. I 14 § föreskrivs att närmare bestämmelser om understödsbeloppet och stödformerna och om grunderna för hur de bestäms, om användningsändamålen och om finansiering som används för täckande av kostnader får utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen fastställs bl.a. närmare regler för användningen av enhetsbelopp, kostnader som ersätts enligt ett procenttal och enhetskostnader. I förordningen anges dessutom procentandelarna av understödets maximibelopp inom de ramar som fastställs i de fondspecifika förordningarna. I 15 § föreskrivs det att närmare bestämmelser om ansökan om understöd, ansökningstiden, handlingar som ska fogas till ansökan och vad som ska framgå av handlingarna får utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen föreskrivs det närmare om vilka uppgifter och handlingar som ska ingå i ansökan. I detta skede har det inte planerats några närmare bestämmelser om ansökningstiden, men det har dock ansetts behövligt att säkerställa möjligheten att utfärda närmare bestämmelser. I 16 § föreskrivs att närmare bestämmelser om beviljande av understöd, om innehållet i beslutet om understöd och om ändring av ett understödsbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen fastställs närmare villkor för beviljande av understöd och ändring av ett understödsbeslut samt de uppgifter som ska ingå i understödsbeslutet. I 17 § föreskrivs att närmare bestämmelser om användningen av understödet, om redovisningen och om bevaringen av materialet får utfärdas genom förordning av statsrådet. I 18 § föreskrivs att närmare bestämmelser om ansökan om utbetalning, tidsfrister, handlingar som ska fogas till ansökan och vad som ska framgå av handlingarna får utfärdas genom förordning av statsrådet. I 19 § föreskrivs att närmare bestämmelser om förutsättningarna för utbetalning av understöd, om utbetalningsförfarandet och om förskotts förfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet. I 20 § föreskrivs att närmare bestämmelser om understödsbeloppet och om hur det bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 23 § föreskrivs att närmare bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid granskning av gemensamma särskilda åtgärder får utfärdas genom förordning av statsrådet. I detta skede har det inte planerats några närmare bestämmelser om saken, men det har dock ansetts behövligt att säkerställa möjligheten att utfärda närmare bestämmelser. I 27 § föreskrivs att närmare bestämmelser om förfarandet vid fastställande av planen för användning av tekniskt bistånd får utfärdas genom förordning av statsrådet. I 28 § föreskrivs att närmare bestämmelser om användningsändamålen för de anslag som avses i 1 mom. och om rapporteringen utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen fastställs närmare de eventuella användningsändamålen för anslagen samt tidpunkten för rapporteringen och de uppgifter som ska lämnas i rapporteringen.

9 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den antagits av riksdagen.

Genom denna lag upphävs lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (903/2014).

Understöd kan beviljas för kostnader som har uppstått innan understödsbeslutet fattats, om kostnaderna har uppstått den 1 januari 2021 eller därefter och den ansökan som avser kostnaderna i fråga blir anhängig senast den 31 mars 2022.

10 Verkställighet och uppföljning

Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor verkar programperiodsvis. Medlemsstaterna för en kontinuerlig dialog med kommissionen om fondernas funktion under hela programperioden. Kommissionen granskar fonderna under programperioden och gör sina egna bedömningar på grundval av efterhandsutvärderingar, samråd med berörda parter och konsekvensbedömningar.

Europeiska unionens rättsakter om fonderna förutsätter att genomförandet av fondprogrammen följs upp under programperioden, särskilt med tanke på resultaten. Samtidigt utvärderas också hur det nationella förvaltnings- och övervakningssystemet fungerar. Den allmänna förordningen förpliktar medlemsstaterna att upprätta en resultatram som gör det möjligt att övervaka, utvärdera och rapportera om programmets resultat under genomförandet.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till den fjärde tilläggsbudgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Ålands självstyrelse

Bestämmelser om fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet Åland finns i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Lagen utgår från principen att behörigheten i förvaltningsärenden följer lagstiftningsbehörigheten. I 32 § i självstyrelselagen finns bestämmelser om ett system enligt vilket uppgifter som hör till riksförvaltningen för viss tid eller tills vidare kan överföras på en landskapsmyndighet. På motsvarande sätt kan uppgifter som hör till landskapsförvaltningen överföras på en riksmyndighet. Överföringen sker genom förordning och med landskapsregeringens samtycke. Enligt 32 § 3 mom. i självstyrelselagen utfärdas överenskommelseförordningar av republikens president.

Lagförslaget innehåller bestämmelser som hör till både rikets och landskapets lagstiftningsbehörighet. Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor hör huvudsakligen till rikets lagstiftningsbehörighet. De bestämmelser i den föreslagna lagen som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet ska inte tillämpas i landskapet. För Europeiska unionens programperiod 2014–2020 antog Ålands lagting till de delar som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (Ålands författningssamling 8/2017). Utöver landskapslagen överfördes de uppgifter som ansvarig myndighet och revisionsmyndighet som hörde till landskapet Åland och som följer av de nationella programmen inom området för inrikes frågor till inrikesministeriet genom en överenskommelseförordning.

I samband med beredningen av det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor för programperioden 2021–2027 bedömde man att landskapet har lagstiftningsbehörighet i fråga om Fonden för inre säkerhet med stöd av 18 § 6 punkten i självstyrelselagen i fråga om allmän ordning och säkerhet med de undantag som nämns i självstyrelselagen samt i fråga om brand- och räddningsväsendet. Landskapet bedömdes ha lagstiftningsbehörighet i fråga om Asyl-, migrations- och integrationsfonden när det gäller främjande av den integration som sker i landskapet. Denna lagstiftningsbehörighet har i samband med lagstiftningskontrollen av landskapslagarna ansetts kunna härledas ur 18 § 1, 4, 13, 14, 22 och 23 punkten i självstyrelselagen, vilka gäller landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, kommunernas förvaltning, socialvård, undervisning och läroavtal, näringsverksamhet och främjande av sysselsättningen. Därför anses landskapet ha lagstiftningsbehörighet i fråga om de huvudsakliga integrationsåtgärder som riktas till flyktingar eller andra invandrare som tagits emot av kommuner i landskapet. Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik gäller gränsförvaltning och visering och hör därför helt och hållet till rikets behörighet.

Överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. Enligt grundlagsutskottets praxis (GrUU 16/2004 rd, GrUU 42/2005 rd, GrUU 11/2006 rd, GrUU 37/2010 rd, GrUU 3/2009 rd och GrUU 65/2010 rd) finns det inget ovillkorligt hinder för att anförtro offentlig makt eller offentliga uppgifter till andra än myndigheter, om det finns tillräckligt detaljerade bestämmelser om skötseln av uppgifterna och om förfarandet i samband därmed samt om de personer som sköter de offentliga uppgifterna omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar. Enligt propositionen utövas offentlig makt av övervakningskommittén och av revisorer som utför granskning med den förvaltande myndighetens eller revisionsmyndighetens bemyndigande.

I artikel 38 i den allmänna förordningen föreskrivs om skyldigheten att inrätta en övervakningskommitté. Enligt artikeln ska medlemsstaten inrätta en kommitté som ska övervaka genomförandet av programmet. För att principen om partnerskap ska kunna genomföras är det nödvändigt att inrätta en övervakningskommitté. I 8 § i lagförslaget finns det bestämmelser om övervakningskommitténs ställning och uppgifter. I paragrafen hänvisas det till artikel 40 i den allmänna förordningen, där det föreskrivs närmare om övervakningskommitténs uppgifter. Övervakningskommittén ska bl.a. granska framstegen med att genomföra programmet och eventuella problem som påverkar programmets prestation. Övervakningskommittén har dessutom till uppgift att godkänna de metoder och grunder som tillämpas för urvalet av åtgärder, inklusive alla ändringar av dessa, de årliga prestationsrapporterna för programmen, utvärderingsplanen och alla ändringar i den samt alla förslag från den förvaltande myndigheten om ändring av programmet. När övervakningskommittén godkänner de metoder och grunder som tillämpas för urvalet av åtgärder utövar kommittén offentlig makt.

Övervakningskommittén kommer att ha en viktigare roll vid ändringar av program. Enligt lagförslaget ska inrikesministeriet svara för beredningen av program och statsrådet godkänna förslagen till program innan de sänds till Europeiska kommissionen. När ett program ändras ska övervakningskommittén godkänna den förvaltande myndighetens förslag till ändring av programmet. Beroende på ändringen ska den godkännas antingen av statsrådets allmänna sammanträde eller av inrikesministeriet i sådana situationer där det inte är fråga om en betydande änd-

ring av programmet. Det är alltså antingen statsrådets allmänna sammanträde eller inrikesministeriet som har den slutliga beslutanderätten i fråga om förslag till program. Övervakningskommittén deltar även i beredningen, genomförandet, uppföljningen och utvärderingen av genomförandeplanen. Beslut om genomförandeplanen ska fattas av inrikesministeriet. Med stöd av vad som anförts ovan kan det konstateras att övervakningskommittén inte utövar betydande offentlig makt i fonderna inom området för inrikes frågor.

När en offentlig förvaltningsuppgift genom lag anförs till någon annan än en myndighet måste det enligt grundlagsutskottets etablerade praxis författningsmässigt ses till att det på den som sköter en uppgift utan tjänsteansvar tillämpas samma bestämmelser som på den som sköter samma uppgift med tjänsteansvar när de utför sitt uppdrag (GrUU 5/2010 rd, GrUU 3/2009 rd, GrUU 1/2008 rd). På övervakningskommitténs medlemmar ska då de sköter uppgifter som avses i lagförslaget tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Det föreslås att i lagförslaget dessutom tas in en hänvisningsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. Övervakningskommitténs medlemmar handlar under tjänsteansvar och på dem ska enligt förslaget tillämpas de allmänna förvaltningslagarna. Enligt grundlagsutskottet är det på grund av 124 § i grundlagen inte längre nödvändigt att i nya lagar hänvisa till de allmänna förvaltningslagarna (GrUU 13/2010 rd).

I 21 § i lagförslaget ingår en bestämmelse om den förvaltande myndighetens rätt att bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor eller revisionssammanslutning att utföra granskning. Motsvarande bemyndigande i fråga om revisionsmyndigheten ingår i 22 §. Det är i paragraferna fråga om utförande av granskning inom de gränser som myndighetens granskningsrätt medger, medan ansvaret förblir hos myndigheten. I 21 § 2 mom. och 22 § 2 mom. finns dessutom preciserande bestämmelser om på vilka myndigheter granskningsrätten kan överföras. Grundlagsutskottet har, särskilt när det gäller bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna, ansett (GrUU 18/2004 rd och GrUU 14/2008 rd) att den behöriga myndigheten entydigt eller annars exakt ska framgå av lagen eller att åtminstone utgångspunkterna för myndigheternas behörighetsförhållanden och villkoren för att överföra behörighet framgår tillräckligt exakt av lagen. I 21 § föreskrivs om behörighetsvillkor för revisorer. På en revisors verksamhet tillämpas de allmänna förvaltningslagarna. Av de skäl som nämns ovan föreskrivs i lagförslaget att på en revisor, då denne sköter uppgifter som avses i lagförslaget, ska tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Vidare nämns i lagförslaget att bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Hemfrid

I 21 § i lagförslaget föreskrivs i fråga om den förvaltande myndigheten och i 22 § i fråga om revisionsmyndigheten om granskningsrättens innehåll och omfattning. Granskningsrätten begränsas enligt lagförslaget i fråga om den förvaltande myndigheten till förutsättningarna och villkoren i anslutning till beviljande, utbetalning och användning av understöd. Granskningsrätten gäller i samma utsträckning den som understödet överförs till vid en överföring av understöd. Revisionsmyndighetens granskningsrätt begränsas enligt förslaget till systemrevisioner av den förvaltande myndigheten i anslutning till användningen av medel från fonderna inom området för inrikes frågor och granskningar av enskilda understödstagare i anslutning till denna uppgift. Granskningsrätten när det gäller ett enskilt projekt eller en enskild verksamhet som understöds avser projektet eller verksamheten och dess finansiering i sin helhet. Om understöd har överförts på det sätt som avses i 12 § gäller granskningsrätten i samma omfattning den som understödet överförs till. Granskningen kan enligt lagförslaget 21 § gälla endast byggnader, lokaler eller platser som är av betydelse för det projekt eller den verksamhet som understöds och för användningen av understödet samt förhållandena hos understödstagaren samt dennas informationssy-

stem och handlingar. Granskningen får dock inte utsträckas till utrymmen som används för boende av permanent natur. Dessutom ska vid granskningen iakttas bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) (GrUU 17/2018 rd och GrUU 39/2016 rd).

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens hemfrid tryggad. Enligt 3 mom. i paragrafen kan genom lag föreskrivas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. Bestämmelserna i 10 § 3 mom. i grundlagen representerar s.k. kvalificerat lagförbehåll som avser att så exakt och strikt som möjligt ange möjligheten att genom en vanlig lag föreskriva om inskränkningar så att lagtexten inte tillåter större befogenheter att inskränka de grundläggande fri- och rättigheterna än vad som är absolut nödvändigt. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis konstaterat att formuleringen i 10 § 3 mom. i grundlagen är absolut i den meningen att granskningar som ingriper i hemfriden måste vara kopplade till ett nödvändighetskrav. I den meningen är grundlagsutskottets yttrandepraxis etablerad. Nödvändighetskravet hänför sig till om huruvida granskningarna kan anses vara nödvändiga för tryggnad av de grundläggande fri- och rättigheterna så som avses i 10 § 3 mom. i grundlagen. I bostäder får granskningar i enlighet med grundlagsutskottets utlåtandepraxis dessutom utföras endast av myndigheter (t.ex. GrUU 6/2019 rd och GrUU 69/2002 rd). Enligt lagförslaget omfattar granskningsrätten inte utrymmen som används för boende av permanent natur, eftersom det nödvändighetskrav som grundlagsutskottet nämner inte uppfylls i fråga om de föreslagna granskningarna och eftersom den som utför granskningen också kan vara någon annan än en myndighet.

Skydd för personuppgifter

I 25 § i lagförslaget ingår en bestämmelse om den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens rätt att trots sekretessbestämmelserna av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få information om sökanden och understödstagaren och understödstagarens huvudman, om dennes ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet, om offentlig finansiering samt om andra omständigheter som är relevanta med tanke på beviljandet, utbetalningen eller kontrollen av användningen av understödet och som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna. Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten har rätt att få ovan avsedd nödvändig information om användningen av understödet också av understödstagaren. Enligt förslaget får den information som erhållits inte användas för andra ändamål än de för vilka informationen har begärts.

I 25 § föreskrivs dessutom om den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens rätt att trots bestämmelserna om sekretess till andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag och till Europeiska unionens institutioner lämna ut sådana uppgifter om understödstagaren som erhållits i samband med arbetsuppgifter enligt detta lagförslag och som är nödvändiga för fullgörande av den föreskrivna granskningsuppgiften eller som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts. Sådan information får inte användas för andra ändamål än de för vilka informationen har begärts. De sekretessbelagda uppgifter som anges i paragrafen kan innehålla personuppgifter, såsom namnuppgifter eller uppgift om personbeteckning, nationalitet eller lön.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden bedömt bestämmelser om myndigheternas rätt att få och lämna ut information trots sekretessbestämmelserna med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat vad och vem rätten att få information gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Rätten att få uppgifter ska enligt utskottets ståndpunkt kopplas antingen till nödvändighetskriteriet eller så ska lagen ge en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. I sina analyser av exakthet och innehåll har grundlagsutskottet lagt särskild vikt vid huruvida de uppgifter som lämnas ut

är av känslig art. De uppgifter som avses i paragrafen innefattar inte personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Det är emellertid inte möjligt att i bestämmelsen uttömmande räkna upp innehållet i de uppgifter som är föremål för utlämnandet, och därför får uppgifter enligt paragrafen lämnas ut trots sekretessbestämmelserna endast när uppgifterna är nödvändiga (GrUU 17/2016 rd och GrUU 38/2016 rd).

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande 14/2018 rd konstaterat att tillgodoseendet av skyddet för personuppgifter i framtiden i första hand bör garanteras med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lag som stiftas. I det sammanhanget bör man undvika nationell speciallagstiftning, som bör reserveras för situationer då den är dels tillåten enligt dataskyddsförordningen, dels nödvändig för att tillgodose skyddet för personuppgifter. I utlåtandet konstateras vidare att med anledning av den förestående tillämpningen av dataskyddsförordningen ser utskottet det som motiverat att justera sin tidigare ståndpunkt till lagstiftningen om skyddet för personuppgifter på vissa punkter. Utskottet anser att dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, över lag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Korrekt tolkade och tillämpade motsvarar bestämmelserna i dataskyddsförordningen enligt utskottets utlåtande också den nivå på skyddet för personuppgifter som bestäms utifrån Europakonventionen. Således är det inte längre av konstitutionella skäl nödvändigt att speciallagstiftningen inom dataskyddsförordningens tillämpningsområde heltäckande och detaljerat föreskriver om behandling av personuppgifter.

Den föreslagna lagen innehåller inga särskilda risker med tanke på skyddet av personuppgifter, men den behövs för att sekretessbelagda uppgifter ska kunna fås och lämnas ut mellan myndigheter och fullgör i detta avseende de uppgifter som den allmänna förordningen ålägger den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten. I paragrafen föreskrivs om utlämnande av uppgifter endast till den del det är nödvändigt på grund av 10 § i grundlagen och bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt för iakttagande av de förpliktelser som följer av Europeiska unionens lagstiftning. Till övriga delar ska den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen vara direkt tillämpliga. Målet är en tydlig reglering om behandlingen och utlämnandet av personuppgifter, med stöd av vilken individen har möjlighet att exakt få klarhet i vilka personuppgifter om honom eller henne som samlas in och för vilket uttryckligt ändamål.

I 26 § i lagförslaget föreslås bestämmelser om behandling av uppgifter. I paragrafen föreslås en bestämmelse om att uppgifter om fonderna inom området för inrikes frågor registreras i statsrådets gemensamma ärendehanteringssystem som används av inrikesministeriet. Det föreslås att den förvaltande myndigheten i ärendehanteringssystemet ska registrera sådana dokument som gäller programmet och förvaltningen, övervakningen och kontrollen av programmet som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning samt genomförandeplanen för programmet. I ärendehanteringssystemet registreras också dokument som gäller understödssökanden och understödstagaren, det projekt eller den verksamhet som understöds, beslutet om understöd, utbetalningen av understödet, utförda granskningar och återkrav. I ärendehanteringssystemet får lagras och behandlas personuppgifter. Personuppgifterna kan t.ex. bestå av understödstagarens och kontaktpersonens namn, e-postadress och telefonnummer, uppgifter om de verkliga huvudmännen för understödstagarna, uppgifter om sammansättningen av projektens styrgrupper, löneuppgifter i samband med ansökningar om utbetalning och andra uppgifter som sökanden och understödstagaren har angett i ansökan och ansökan om utbetalning eller handlingar som bifogats till dem samt personuppgifter som ingår i dem, såsom uppgifter om medborgarskap eller uppehållstillstånd. Registreringen av uppgifter om medborgarskap och uppehållstillstånd baserar sig på att genom en del av fondernas projekt och åtgärder stöds åtgärder för mottagande och integration

av tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i Europeiska unionen samt åtgärder som hänför sig till frivillig återresa. Det är nödvändigt att registrera personuppgifter med tanke på genomförandet och kontrollen i anslutning till fonderna. De personuppgifter som behandlas är inte sådana särskilda personuppgifter som avses i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen.

Enligt grundlagsutskottet är det i regel tillräckligt med tanke på 10 § 1 mom. i grundlagen att bestämmelserna uppfyller kraven enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning. Enligt utskottet bör skyddet för personuppgifter i första hand tillgodoses med stöd av EU:s allmänna dataskyddsförordning och den nationella allmänna lagstiftningen. Lagstiftaren bör alltså vara restriktiv när det gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger (GrUU 14/2018 rd).

Grundlagsutskottet har särskilt påpekat att inskränkningar i skyddet för privatlivet måste bedömas utifrån de allmänna villkoren för inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 14/2018 rd, s. 5 och de utlåtanden som nämns där). Det är av betydelse att grundlagsutskottets etablerade praxis har varit att lagstiftarens handlingsutrymme vid utfärdandet av bestämmelser om behandling av personuppgifter i synnerhet begränsas av att skyddet för personuppgifter delvis ingår i skyddet för privatlivet som tryggas i samma moment i 10 § i grundlagen. Lagstiftaren bör tillgodose denna rätt på ett sätt som är godtagbart med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna överlag. Utskottet har därför särskilt bedömt att tillåtelse att behandla känsliga uppgifter berör själva kärnan i skyddet för personuppgifter (GrUU 37/2013 rd, s.2/II) varför t.ex. inrättandet av register som innehåller sådana uppgifter bör bedömas i förhållande till villkoren för inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna, i synnerhet med tanke på lagstiftningens acceptabilitet och proportionalitet (GrUU 29/2016 rd, GrUU 21/2012 rd, GrUU 47/2010 rd och GrUU 14/2009 rd). De personuppgifter som behandlas enligt den föreslagna lagen är inte uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Enligt artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen är behandlingen av personuppgifter laglig om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Genomförandet av och tillsynen över lagstiftningen om Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor förutsätter att de myndigheter som ansvarar för genomförandet av fonderna försäkras sig om att understödet fördelas korrekt och att man kan försäkra sig om att det understöd som beviljats ur fonden används för att främja situationen, t.ex. integrationen, för sådana personer som i enlighet med målen för fonden ska stödjas med finansieringen.

I 29 § i lagförslaget föreskrivs om rätten att få och lämna ut uppgifter i fråga om anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Uppgifterna enligt paragrafen innehåller personuppgifter. Migrationsverket svarar för Finlands del för insamling, statistikföring och förvaring av uppgifter om ankomsten till landet samt ansökan om och beviljande av internationellt skydd för personer som avses i artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Bestämmelser om ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden finns i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020). Uppgifter som är nödvändiga för granskning och verifiering av grunderna för beviljande av anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden är åtminstone identifieringen av personerna och tidpunkten för deras inresa till landet (den dag då personen har registrerats som ankommen till en medlemsstats territorium) och handlingar som verifierar personens flyktingstatus (uppgift om uppehållstillstånd).

Grundlagsutskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter trots sekretess i förhållande till skyddet för privatliv och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bl.a. vad och vem rätten att få uppgifter gäller

och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att ”uppgifterna är nödvändiga” för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 17/2016 rd, s. 2–3, och de utlåtanden som nämns där, GrUU 4/2021 rd). I sina analyser av exakthet och innehåll har grundlagsutskottet lagt särskild vikt vid huruvida de uppgifter som lämnas ut är av känslig art. Om de föreslagna bestämmelserna om överlåtelse av uppgifter har gällt också känsliga uppgifter, har det för vanlig lagstiftningsordning krävts att bestämmelserna preciseras så att de följer grundlagsutskottets ovan återgivna praxis för bestämmelser som rör rätten att få och att lämna ut myndighetsuppgifter trots sekretess (se t.ex. GrUU 38/2016 rd, s. 3).

När det gäller de uppgifter som avses i 29 § i lagförslaget behandlar den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten inte personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten behöver konstatera t.ex. identiteten på den som anlänt till landet, tidpunkten för inresa till landet samt uppehållstillståndslaget och huruvida grunden för uppehållstillstånd föreligger, inte t.ex. närmare på vilka grunder flyktingstatus beviljats. Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten har inget behov av att få information om det närmare innehållet i handlingarna, av vilket det kunde framgå uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Rätten att få och lämna ut information har begränsats till endast nödvändig information i enlighet med grundlagsutskottets ovan beskrivna utlåtandepaxis.

I 29 § 3 mom. i lagförslaget föreskrivs om rätten för aktörer inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde att få information. Uppgifterna i fråga innehåller personuppgifter, men de innehåller inte sådana personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Det informationsinnehåll som är föremål för utlämnandet räknas uttömmande upp i momentet och därför har rätten att få information enligt grundlagsutskottets ovan beskrivna praxis begränsats till behövliga uppgifter (GrUU 17/2016 och GrUU 4/2021 rd).

Myndighetens behörighet att ingå avtal

Enligt 93 § 1 mom. i grundlagen leds Finlands utrikespolitik av republikens president i samverkan med statsrådet. Riksdagen godkänner dock internationella förpliktelser och uppsägningar av dem samt beslutar om ikraftträdande av internationella förpliktelser till den del så anges i denna grundlag. Om krig och fred beslutar presidenten med riksdagens samtycke.

I 94 § 1 mom. i grundlagen sägs att riksdagens godkännande krävs för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Riksdagens samtycke krävs också för att säga upp en sådan förpliktelse.

I 30 § i lagförslaget föreskrivs att inrikesministeriet med andra staters förvaltande myndigheter eller med andra aktörer som sköter sådana uppgifter i dessa stater kan avtala om tekniska arrangemang som avser genomförande av förvaltningsuppgifter inom ramen för gemensamma särskilda åtgärder. Detsamma gäller finansministeriet i fråga om granskningsuppgifterna.

Paragrafen avviker från 29 § i lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (903/2014), som föreslås bli upphävd, och från den tidigare motsvarande bestämmelsen i 9 a § i lagen om ändring av lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna

(1286/2000), som grundlagsutskottet har avgett utlåtande om när det gäller delegering av behörigheten att ingå fördrag (GrUU 40/2000 rd). Enligt grundlagsutskottets utlåtande ”har inrikesministeriet befogenheter att avtala om nödvändiga arrangemang kring förvaltningen av vissa strukturfondsprogram med en del internationella aktörer. Denna typ av befogenheter för myndigheter att ingå avtal är ett avsteg från 93 och 94 § grundlagen, som föreskriver att det i första hand är republikens president som har rätt att ingå avtal och att riksdagen är med och godkänner internationella förpliktelser.”

Grundlagsutskottet har sedermera i sitt utlåtande GrUU 5/2007 rd konstaterat att det numera hör till den normala ordningen att myndigheterna i de behöriga staterna sinsemellan genom så kallade internationella administrativa avtal kommer överens om tekniska aspekter på det ömsesidiga samarbetet. Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande att en finsk myndighet kan ingå sådana avtal endast i ärenden som är av liten betydelse i sak. Statsrådet anser att ett internationellt administrativt avtal är ett mera ändamålsenligt verktyg än ett delegerat fördrag för att sköta tekniska och sedvanliga arrangemang av det slag som avses med myndigheterna i de berörda staterna bl.a. av den anledningen att det är mera ändamålsenligt att ingå arrangemangen i fråga i myndigheternas eget namn och eftersom arrangemangen inte behöver sättas i kraft eller publiceras. Genom internationella administrativa avtal kan man avtala t.ex. om tekniska frågor som hänför sig till samarbetet mellan myndigheterna, och myndigheten själv har behörighet att ingå sådana avtal och behörigheten är begränsad till omständigheter som inte kräver riksdagens godkännande. Genom avtalen och arrangemangen i fråga åläggs inte andra myndigheter eller privata aktörer några skyldigheter, utan det avtalas bl.a. om de praktiska förfaranden som ska iaktas vid övervakningen och granskningarna av projekten. I ljuset av nuvarande praxis och grundlagsutskottets ovan nämnda utlåtande (GrUU 5/2007 rd) anser statsrådet att arrangemangen för genomförande inte handlar om delegerade fördrag utan snarare om just internationella administrativa avtal. Således blir de internationella administrativa avtal som inrikesministeriet och finansministeriet på ovan angivet sätt ingått inom ramen för sina befogenheter inte problematiska med tanke på bestämmelserna om behörighet att ingå avtal i 93 och 94 § i grundlagen.

Bemyndiganden att utfärda förordning

Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen ska det genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Om det inte särskilt anges vem som ska utfärda en förordning, utfärdas den av statsrådet. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen omfattar förutom understöd som beviljas av medel i fonderna inom området för inrikes frågor också understöd som i sin helhet eller delvis finansieras med Europeiska unionens medel. I lagförslaget ingår bestämmelser om grunderna för understödssystemet. Vidare ingår flera bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande och utbetalning av understöd, understödsvillkor och förfaranden som ska iaktas vid genomförande av understöd. Grundlagsutskottet har betonat att bestämmelsen i 80 § 1 mom. i grundlagen direkt begränsar tolkningen av bemyndiganden och likaså innehållet i bestämmelser och föreskrifter som utfärdas med stöd av bemyndiganden. Genom förordning kan sålunda inte utfärdas allmänna rättsregler t.ex. om grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter och inte heller om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag (GrUU 48/2001 rd, GrUU 16/2002 rd och GrUU 40/2002 rd). I lagförslaget avgränsas bemyndigandet att utfärda förordning så noggrant och exakt som möjligt. Eftersom det är fråga om noggrant avgränsade bestämmelser om tillämpning av lagstiftningen står lagförslagets bemyndiganden inte i konflikt med 80 § i grundlagen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottet ger ett utlåtande i frågan.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om den nationella beredningen, samordningen, förvaltningen och övervakningen av programmen för Europeiska unionens fonder inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027.

Denna lag tillämpas på understöd som beviljas av medel i fonderna inom området för inrikes frågor, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. I denna lag föreskrivs det om beviljande, utbetalning och övervakning av understöd.

På understöd enligt denna lag tillämpas statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat föreskrivs nedan.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) fonderna inom området för inrikes frågor Asyl-, migrations- och integrationsfonden som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147 om inrättande av Asyl-, migrations- och integrationsfonden, nedan förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1149 om inrättande av Fonden för inre säkerhet, nedan förordningen om Fonden för inre säkerhet, och det instrument för gränsförvaltning och visering som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148 om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, nedan förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

2) fondernas medel som Europeiska kommissionen i enlighet med Europeiska unionens budget har beviljat Finland ur fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2027,

3) den allmänna förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, nedan allmänna förordningen,

4) program det i artikel 21 i den allmänna förordningen avsedda programmet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden som baserar sig på förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, programmet för Fonden för inre säkerhet enligt förordningen om Fonden för inre säkerhet samt programmet för instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik som baserar sig på förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

5) specifikt mål ett mål som avses i artikel 3 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 3 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 3 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

6) driftstöd stöd som avses i artikel 21 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 16 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 16 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

7) tematisk del anslag som avses i artikel 11 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 8 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 8 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

8) bistånd i nödsituationer stöd som avses i artikel 31 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 25 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 25 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

9) självfinansiering understödssökandens eller överföringsmottagarens andel av finansieringen av ett projekt eller en verksamhet som denne själv svarar för,

10) annan offentlig finansiering extern finansiering som staten, en kommun eller något annat offentligt samfund utan att få någon direkt motprestation anvisar ett understödsberättigande projekt eller en understödsberättigande verksamhet och som betalas ut i pengar till understödssökanden,

11) annan privat finansiering extern finansiering som en privaträttslig sammanslutning eller en fysisk person utan att få någon direkt motprestation anvisar ett understödsberättigande projekt eller en understödsberättigande verksamhet och som betalas ut i pengar till understödssökanden,

12) intäkter sådana inkomster av försäljning, uthyrning, tjänster, avgifter och andra motsvarande källor som hänför sig till och direkt föranleds av ett projekt eller en verksamhet,

13) nödvändiga villkor villkor som avses i artikel 15 i den allmänna förordningen,

14) prestationsram ram som avses i artikel 16 i den allmänna förordningen,

15) särskilda åtgärder åtgärder som avses i artikel 18 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, i artikel 15 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 15 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

16) gemensamma särskilda åtgärder ett projekt som genomförs av flera stater och för vilket en eller flera medlemsstater för sitt program kan få för särskilda åtgärder avsedd finansiering till sitt program,

17) ledande stat den stat i vars program ansvaret för genomförande av gemensamma särskilda åtgärder har skrivits in och som i unionens budget har anvisats anslag för programmet för genomförande av särskilda åtgärder,

18) deltagande stat den stat i vars program deltagande i gemensamma särskilda åtgärder har skrivits in,

19) huvudgenomförare ett offentligt samfund eller en privaträttslig juridisk person som svarar för att gemensamma särskilda åtgärder inleds och genomförs,

20) delgenomförare ett offentligt samfund eller en privaträttslig juridisk person som deltar i genomförandet av gemensamma särskilda åtgärder,

21) redovisningsfunktion en funktion som avses i artikel 76 i den allmänna förordningen,

22) överföringsmottagare en aktör till vilken understödstagaren överför en del av understödet för ett projekt eller en verksamhet.

Partnerskap

Partnerskap enligt artikel 8 i den allmänna förordningen innebär i fråga om fonderna inom området för inrikes frågor nationellt att programmet och genomförandeplanen ska beredas, genomföras och följas upp samt utvärderas i samarbete med de ministerier och sådana andra myndigheter, föreningar, organisationer och sådana andra motsvarande aktörer som är viktiga med tanke på målsättningarna för varje fond inom området för inrikes frågor.

Närmare bestämmelser om de aktörer som omfattas av partnerskapet och om partnerskap vid skötseln av olika uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Program och genomförandeplaner

4 §

Program

Inrikesministeriet svarar för beredningen av program.

Statsrådet godkänner programförslagen innan de sänds till Europeiska kommissionen.

När ett program ändras ska den i 8 § avsedda övervakningskommittén godkänna den förvaltande myndighetens förslag till ändring av programmet. I övrigt ska bestämmelserna om beredningen av program iakttas när ett program ändras.

Trots vad som föreskrivs i 2 och 3 mom. godkänner inrikesministeriet ett förslag om ändring av ett program efter övervakningskommitténs godkännande, om ändringen av programmet förorsakas av sådan tilläggsfinansiering som Europeiska kommissionen direkt tilldelat för specifika mål, av att till programmet fogas finansiering som anvisas genom en tematisk del eller av en ändring av mindre betydelse. Den förvaltande myndigheten ska sända förslaget till ändring av programmet till Europeiska kommissionen.

Närmare bestämmelser om beredningen av program och ändringar i dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Genomförandeplan för ett program

Efter att ha hört den i 8 § avsedda övervakningskommittén bereder inrikesministeriet på basis av programmet ett förslag till en genomförandeplan för genomförande av programmet, och svarar för att planen samordnas med de övriga finansieringsinstrument och program inom Europeiska unionen som är betydelsefulla med tanke på målsättningarna för den relevanta fonden inom området för inrikes frågor.

Inrikesministeriet godkänner genomförandeplanen.

Genomförandeplanen ska åtminstone innehålla en beskrivning av

- 1) de åtgärder som ska genomföras i enlighet med programmets specifika mål,
- 2) hur genomförandet ska framskrida, och
- 3) en exaktare allokering av den finansiering som ingår i programmet.

När en genomförandeplan ändras ska bestämmelserna om beredning och godkännande av planen iakttas.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid beredningen av genomförandeplanen samt om planens innehåll och om ändring av planen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Förvaltning av program

6 §

Förvaltande myndighet

Inrikesministeriet är den förvaltande myndighet för program för fonderna inom området för inrikes frågor som avses i artikel 71 i den allmänna förordningen.

Den förvaltande myndigheten ansvarar för

- 1) ändringar, genomförandet, förvaltningen och utvärderingen av programmet och genomförandeplanen,
 - 2) redovisningsfunktionen,
 - 3) utvärderingen av de nödvändiga villkoren,
 - 4) utarbetandet av en prestationsram och metoderna för att fastställa ramen,
 - 5) för årlig prestationsöversyn av programmet,
 - 6) offentliggörandet av den förteckning över medlemmarna i övervakningskommittén som avses i artikel 39 i den allmänna förordningen och för offentliggörandet av information enligt artikel 69.5 i den allmänna förordningen,
 - 7) rapportering om uppgifter om oriktigheter enligt artikel 69.12 i den allmänna förordningen,
 - 8) lämnandet av bedömningar enligt bilaga VIII till den allmänna förordningen,
 - 9) uppfyllandet för egen del av de nyckelkrav som förtecknas i bilaga XI till den allmänna förordningen,
 - 10) att det i artikel 69 i den allmänna förordningen avsedda övervakningssystemet och uppgifterna om indikatorerna är tillförlitliga, exakta och av god kvalitet,
 - 11) bevarandet av handlingar enligt bilaga XIII till den allmänna förordningen,
 - 12) informationsutbytet med kommissionen i enlighet med bilaga XV till den allmänna förordningen,
 - 13) uppgörande och uppdatering av beskrivningen av förvaltnings- och kontrollsystemet enligt bilaga XVI till den allmänna förordningen,
 - 14) sådana andra än i 1—13 punkten avsedda uppgifter som myndigheten ålagts och som det föreskrivs om i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och i denna lag.
- Närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Revisionsmyndighet

Finansministeriet är den revisionsmyndighet för program för fonderna inom området för inrikes frågor som avses i artikel 71 i den allmänna förordningen.

Revisionsmyndigheten ansvarar för

- 1) uppfyllandet för egen del av de centrala krav som förtecknas i bilaga XI till den allmänna förordningen,
- 2) informationsutbytet med kommissionen i enlighet med bilaga XV till den allmänna förordningen,
- 3) sådana andra än i 1 och 2 punkten avsedda uppgifter som myndigheten ålagts och som det föreskrivs om i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och i denna lag.

Närmare bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter och organiseringen av dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Övervakningskommittén

Statsrådet tillsätter en övervakningskommitté för programmet och beslutar om kommitténs sammansättning. I övervakningskommittén ska de i 3 § 1 mom. avsedda aktörer vara representerade som har en central betydelse med tanke på målsättningarna för fonderna inom området för inrikes frågor. I fråga om övervakningskommitténs sammansättning ska kraven i artikel 8 i den allmänna förordningen iakttas. Inrikesministeriet beslutar om ändringar av övervakningskommitténs medlemmar.

Övervakningskommittén ska fullgöra de uppgifter som den har enligt artikel 40 i den allmänna förordningen. Övervakningskommittén ska delta i beredningen, ändringen, genomförandet, uppföljningen och utvärderingen av den genomförandeplan som avses i 5 §.

På övervakningskommitténs medlemmar tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de arbetar med uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Övervakningskommittén fastställer själv sin arbetsordning. I övervakningskommitténs arbetsordning finns föreskrifter om kommitténs sammanträden, om behandlingen av ärenden i kommittén samt om kommitténs beslutsfattande och möjlighet att höra sakkunniga. Övervakningskommitténs beslut fattas enligt den mening som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat.

Övervakningskommitténs mandatperiod börjar senast tre månader efter det att kommissionen har godkänt ett program som avses i 4 §. Övervakningskommitténs mandatperiod upphör när Europeiska kommissionen har godkänt den sista årliga prestationsrapport som avses i artikel 35 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, i artikel 30 i förordningen om Fonden för inre säkerhet eller i artikel 29 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Mandatperioden kan förlängas om skötseln av övervakningskommitténs uppgifter kräver det.

Närmare bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Understödsförfarande

9 §

Understödstagare

Understöd kan beviljas offentliga samfund eller privaträttsliga juridiska personer. Understöd för genomförande av ett projekt eller en verksamhet beviljas en enda understödstagare.

Understödstagaren ska ha tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar att genomföra projektet eller verksamheten. Understödstagaren ska dessutom ha förutsättningar att, efter att understödet upphört, svara för kontinuiteten i den verksamhet som inletts genom projektet eller som understötts, om detta inte är onödigt med beaktande av projektets eller verksamhetens karaktär.

Understöd för gemensamma särskilda åtgärder kan beviljas en huvudgenomförare.

Närmare bestämmelser om understödstagare får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Typer av understöd

Understöd kan beviljas som specialunderstöd eller som riktat allmänt understöd.

Specialunderstöd kan beviljas som projektunderstöd för försöks-, start-, forsknings- eller utvecklingsprojekt eller som understöd för anskaffning av materiella och immateriella nyttigheter. Specialunderstöd kan också beviljas för något annat projekt med begränsat syfte.

Riktat allmänt understöd kan beviljas för en viss del av understödstagarens verksamhet. Som riktat allmänt understöd kan endast driftsstöd beviljas.

11 §

Förutsättningar för beviljande av understöd

Förutsättningar för beviljande av understöd är att

1) det projekt eller den verksamhet som understöds stämmer överens med programmet och genomförandeplanen samt att projektet eller verksamheten främjar de målsättningar som anges i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor, i programmet och i genomförandeplanen,

2) syftet med det projekt eller den verksamhet som understöds inte är att ge understödstagaren ekonomisk vinst, och

3) det projekt eller den verksamhet som understöds uppfyller de av övervakningskommittén fastställda urvalskriterier som används vid urvalet.

Understöd beviljas inte om den som ansöker om understöd på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte det av särskilda skäl anses vara ändamålsenligt att bevilja understöd.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av understöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Överföring av understöd för genomförande av projekt eller verksamhet

Den förvaltande myndigheten kan besluta att understödstagaren får överföra en del av ett understöd som beviljats för genomförande av ett projekt eller en verksamhet till ett sådant offentligt samfund eller en sådan privaträttslig juridisk person som uppfyller kraven på understödstagaren enligt denna lag.

Förutsättningar för överföring är att

1) en betydande del av understödet, som bestäms särskilt för respektive projekt eller verksamhet, förblir i understödstagarens användning,

2) överföringsmottagaren själv deltar i de projektrelaterade kostnaderna med självfinansiering, om inte understödet har beviljats som driftsstöd, bistånd i nödsituationer eller som något annat understöd som beviljas till fullt belopp med medel ur Europeiska unionens budget, eller om inte det finns något annat motiverat skäl till undantag på grund av projektets karaktär, och

3) det med tanke på genomförandet av ett projekt eller en verksamhet är ändamålsenligt att överföra en del av understödet.

Understödstagaren ska före överföringen genom avtal med överföringsmottagaren försäkra sig om att denna uppfyller förutsättningarna för beviljande, utbetalning och övervakning av understödet och förbinder sig att iaktta villkoren för användning av understödet. Om understödet

återkrävs svarar understödstagaren för återbetalning av understödet till den förvaltande myndigheten. Understödstagaren svarar gentemot den förvaltande myndigheten för att projektet eller verksamheten genomförs på behörigt sätt och att villkoren iakttas.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna och förfarandet för överföring av understöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Godtagbara kostnader

Understöd kan beviljas för godtagbara kostnader enligt en sådan kostnads kalkyl och finansieringsplan för det projekt eller den verksamhet som understöds som den förvaltande myndigheten godkännt samt enligt projekt- eller verksamhetsplanen, om kostnaderna orsakas av det projektet eller den verksamheten och kostnaderna uppfyller förutsättningarna enligt artikel 63 i den allmänna förordningen och enligt denna lag. Naturabidrag som avses i artikel 67.1 i den allmänna förordningen kan inte användas i projekt eller verksamheter som finansieras med medel ur fonderna. Som godtagbara kostnader betraktas de faktiska och till beloppet skäliga kostnader enligt understödsbeslutet som behövs för genomförandet av projektet eller verksamheten.

De godtagbara kostnader som antecknas i kostnads kalkylen för projektet eller verksamheten ska vara lika stora som finansieringen av det projekt eller den verksamhet som understöds, sådan den antecknats i finansieringsplanen.

Understöd beviljas inte för kostnader som uppstått innan beslut om understöd fattats, om inte något annat följer av grundad anledning. Understöd beviljas dock inte, med undantag för bistånd i nödsituationer, för kostnader som uppstått innan ansökan blivit anhängig.

Närmare bestämmelser om när kostnader är stödberättigande och godtagbara samt om de fall då understöd av grundad anledning kan beviljas för kostnader som uppstått innan understödsbeslutet fattats får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Understödet belopp och understödsformer

Understöd beviljas, på det sätt som avses i artikel 53 i den allmänna förordningen, artikel 15 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden, artikel 12 i förordningen om Fonden för inre säkerhet samt i artikel 12 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för det projekt eller den verksamhet som understöds, på grundval av faktiska kostnader som betalats, enhetskostnader eller finansiering till schablonsatser eller som engångsersättning. Understödet kan också beviljas som en kombination av de nämnda understödsformerna. Understödet kan också beviljas som finansiering som inte är kopplad till kostnaderna enligt artikel 53.1 f i den allmänna förordningen.

Understödet får inte täcka det fulla beloppet av de projektrelaterade godtagbara kostnaderna. Sökanden ska själv delta i de projektrelaterade kostnaderna med självfinansiering, om det inte finns något motiverat skäl till undantag på grund av projektets karaktär.

Med avvikelse från 2 mom. kan driftstöd eller bistånd i nödsituationer eller något annat understöd som beviljas till fullt belopp med medel ur Europeiska unionens budget täcka de totala godtagbara kostnaderna för ett projekt eller en verksamhet som understöds.

Närmare bestämmelser om understödsbeloppet och stödformerna och om grunderna för hur de bestäms, om användningsändamålen och om finansiering som används för täckande av kostnader får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Ansökan om understöd

Understöd ansöks hos den förvaltande myndigheten på en blankett som godkänts av den förvaltande myndigheten. Den undertecknade ansökan och dess bilagor ska sändas till den förvaltande myndigheten. För ansökan bestäms en ansökningstid. I ansökan ska det finnas riktig och tillräcklig information om sökanden, det projekt eller den verksamhet som ansökan avser, sambandet mellan projektet eller verksamheten och programmet och genomförandeplanen, det belopp som ansökan avser och understödets användningsändamål samt om andra omständigheter som den förvaltande myndigheten behöver information om för att avgöra ansökan.

I ansökan ska ingå en kostnadskalkyl och en finansieringsplan för det projekt eller den verksamhet som ska understödas samt en projekt- eller verksamhetsplan och till ansökan ska fogas andra handlingar och utredningar som är nödvändiga för bedömningen av förutsättningarna för att bevilja understöd. I ansökan ska det redogöras för annan offentlig och privat finansiering som erhålls för projektet, om inte understöd beviljas så att det täcker de totala kostnaderna för projektet eller verksamheten i form av driftsstöd eller bistånd i nödsituationer eller något annat understöd som beviljas till fullt belopp med medel ur Europeiska unionens budget.

Om avsikten är att överföra understödet på det sätt som avses i 12 § ska detta meddelas i ansökan. I ansökan ska de aktörer specificeras till vilka överföringen ska ske samt den andel anges som föreslås bli överförd.

På undertecknandet av ansökan tillämpas vad som i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009) föreskrivs om identifiering och autentisering.

En ansökan blir anhängig när ansökan som gjorts i elektronisk form på en blankett har inkommit till den förvaltande myndigheten inom den angivna tidsfristen.

Närmare bestämmelser om ansökan om understöd, ansökningstiden, handlingar som ska fogas till ansökan och vad som ska framgå av handlingarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Beviljande av understöd och beslutets innehåll

Den förvaltande myndigheten beslutar om beviljande av understöd. Den förvaltande myndigheten kan be en sakkunnig om ett utlåtande om ansökan.

Av understödsbeslutet ska framgå det beviljade understödsbeloppet, understödsformen, de datum då understödet inleds respektive upphör, understödsvillkoren enligt denna lag samt förutsättningarna för betalning och återkrav av understöd. Av beslutet ska dessutom framgå de villkor och förutsättningar som ställs i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och som väsentligen och direkt inverkar på användningen och utbetalningen av understödet. Genom understödsbeslutet godkänns kostnadskalkylen och finansieringsplanen för det projekt eller den verksamhet som ska understödas samt projekt- eller verksamhetsplanen.

Den förvaltande myndigheten kan på ansökan göra en ändring i beslutet om understöd för ett projekt eller en verksamhet.

Närmare bestämmelser om beviljande av understöd, om innehållet i beslutet om understöd och om ändring av ett understödsbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Användning och redovisning av understöd

På användningen av understöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader tillämpas lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016). Understödstagaren ska lägga fram en utredning om att upphandlingen har gjorts så som det förutsätts i den lagen.

Understödstagaren ska föra bok över det projekt eller den verksamhet som understöds. Redovisningen ska ordnas som en del av understödstagarens bokföring enligt bokföringslagen (1336/1997) eller, om 2 kap. i lagen om statsbudgeten (423/1988) tillämpas på understödstagaren, med iakttagande av det kapitlet och god bokföringssed så att redovisningen av projektet eller verksamheten utan svårighet kan identifieras och hållas åtskild från den övriga bokföringen.

Understödstagaren är skyldig att bevara allt bokföringsmaterial och övrigt material i anslutning till det projekt eller den verksamhet som understöds så att det är möjligt att kontrollera användningen av understödet. Materialet ska bevaras i fem år från och med den 31 december det år då den sista betalningsposten för projektet eller verksamheten betalades till understödstagaren. Om en längre bevaringstid krävs i nationell lagstiftning eller i Europeiska unionens lagstiftning ska denna iakttas. Den förvaltande myndigheten får genom ett skriftligt meddelande till understödstagaren förlänga bevaringstiden med stöd av artikel 82.2 i den allmänna förordningen.

Närmare bestämmelser om användningen av understödet, om redovisningen och om bevaringen av materialet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Ansökan om utbetalning samt rapportering

Utbetalning av understöd ansöks hos den förvaltande myndigheten på en blankett som godkänts av den förvaltande myndigheten. Till ansökan ska de handlingar och utredningar fogas som är nödvändiga för bedömning av förutsättningarna för utbetalning. I samband med ansökan om utbetalning lämnas en rapport om hur projektet eller verksamheten framskrider.

För ansökan om utbetalning bestäms en tidsfrist.

På undertecknande av ansökan om utbetalning tillämpas vad som i 15 § 4 mom. föreskrivs om undertecknande av ansökan.

Närmare bestämmelser om ansökan om utbetalning, tidsfrister, handlingar som ska fogas till ansökan och vad som ska framgå av handlingarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §

Utbetalning av understöd

Den förvaltande myndigheten beslutar om utbetalning av understöd i enlighet med artikel 74.1 b i den allmänna förordningen. En förutsättning för utbetalning av understöd är att understödstagaren har iakttagit villkoren för understödet.

Understöd betalas ut i poster. Den första posten av understödet kan betalas i förskott, om detta är motiverat för genomförandet av projektet eller verksamheten. Offentliga samfund kan betalas förskott endast av särskilda skäl. Förskottsbeloppet kan vara högst 30 procent av det understöd som beviljats för projektet eller verksamheten.

Om understödstagaren inte fullgör sina i artiklarna 47 och 50 i den allmänna förordningen avsedda skyldigheter i fråga om information och kommunikation, ska den förvaltande myndigheten göra en finansiell korrigerings enligt artikel 50.3 i den allmänna förordningen i beslutet om utbetalning av understöd till projektet eller verksamheten eller återkräva motsvarande andel redan utbetalt understöd.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för utbetalning av understöd, om utbetalningsförfarandet och om förskottsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Understödbelopp som ska betalas ut

Understöd betalas ut som en i understödsbeslutet angiven procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för projektet eller verksamheten. Understödsbeloppet kan dock vara högst det maximibelopp i euro som antecknats i understödsbeslutet. Vid beräkningen av understödsbeloppet dras projektets eller verksamhetens intäkter av från de godtagbara kostnaderna. Från understödsbeloppet dras sådan offentlig eller privat finansiering för projektet eller verksamheten av som inte tagits med i den finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet samt en sådan andel av annan offentlig eller privat finansiering som överstiger den procentuella andelen av de godtagbara kostnaderna för annan offentlig och privat finansiering som fastställts i den finansieringsplan som godkänts i understödsbeslutet.

Närmare bestämmelser om understödsbeloppet och om hur det bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Tillsynsförfarande

21 §

Den förvaltande myndighetens granskningsrätt

Den förvaltande myndigheten har, i syfte att övervaka att förutsättningarna och villkoren för beviljande, utbetalning och användning av understöd iakttas, rätt att utföra granskning av understödsmottagarna. Om understöd på det sätt som avses i 12 § har överförts till någon annan aktör, har den förvaltande myndigheten rätt att granska också dennas ekonomi och verksamhet i syfte att övervaka att förutsättningarna och villkoren för beviljande, utbetalning och användning av understödet iakttas. Den förvaltande myndigheten har rätt att i anslutning till användningen av sådana anslag som avses i 28 § utöva tillsyn över iakttagandet av de fortsättningar och villkor som anges i denna lag och i den förordning som utfärdats med stöd av denna lag.

Den förvaltande myndigheten kan bemyndiga en annan myndighet, som har den sakkunskap som behövs för att utföra granskningar enligt denna lag, eller en oberoende revisor att utföra en i 1 mom. avsedd granskning. Revisorn ska vara en sådan revisor eller revisionssammanslutning som avses i revisionslagen (1141/2015) eller i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015). En revisionssammanslutning ska utse en huvudansvarig revisor för granskningen.

På en revisor tillämpas 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994) samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar då denne sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

För att en granskning ska kunna utföras på tillbörligt sätt ska myndigheten eller revisorn ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är av betydelse för det projekt eller den verksamhet som understöds och för användningen av understödet samt ha rätt att granska dessa och förhållandena hos understödstagaren samt dennas informationssystem och handlingar. Granskning får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Den som utför granskningen har rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av understöd, om genomförandet av granskningen på ett sakligt sätt förutsätter detta. Vid granskningen ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

De myndigheter som avses i 1 och 2 mom. har rätt att för granskningen få handräckning av polis-, tull-, skatte- och utredningsmyndigheterna.

22 §

Revisionsmyndighetens granskningsrätt

Revisionsmyndigheten har rätt att i anslutning till användningen av medel inom ramen för ett program genomföra systemrevisioner vid den förvaltande myndigheten samt i samband därmed också granska enskilda understödstagare så som det föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning om fonderna inom området för inrikes frågor och i denna lag. Granskningsrätten när det gäller ett enskilt projekt eller en enskild verksamhet som understöds avser projektet eller verksamheten och dess finansiering i sin helhet. Om understöd har överförts till en annan aktör avser granskningsrätten också överföringsmottagaren. Revisionsmyndigheten har rätt att utöva tillsyn över grunderna för erhållande av sådana anslag som i enlighet med artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden har anvisats fondens program.

Revisionsmyndigheten kan bemyndiga en annan myndighet, som har den sakkunskap som behövs för att utföra granskningar enligt denna lag, eller en oberoende revisor att utföra sådan granskning som avses i 1 mom.

På revisorer, utförande av granskning samt handräckning tillämpas vad som föreskrivs i 21 § 2–5 mom.

23 §

Granskning av gemensamma särskilda åtgärder i andra stater

När Finland är ledande stat i fråga om gemensamma särskilda åtgärder ska den förvaltande myndigheten se till att en deltagande stats förvaltande myndighet, en annan aktör som sköter sådana uppgifter eller en oberoende revisor granskar delgenomförare i staten i fråga i enlighet med 21 § 1 mom.

När Finland är ledande stat i fråga om gemensamma särskilda åtgärder kan revisionsmyndigheten bemyndiga en deltagande stats revisionsmyndighet, en annan aktör som sköter sådana uppgifter eller en oberoende revisor att granska delgenomförare i staten i fråga i enlighet med 22 § 1 mom.

En oberoende revisor ska ha den yrkesskicklighet som behövs för uppgiften.

På granskningsrätten, rätten att få information, utlämnande av information, granskarens rättigheter, den granskades skyldigheter, kostnadskontrollen och behörighetsvillkoren för en oberoende revisor ska, vid användning av understöd som beviljats för gemensamma särskilda åtgärder, lagstiftningen i den deltagande stat där granskningen sker samt Europeiska unionens lagstiftning tillämpas.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid granskning av gemensamma särskilda åtgärder får utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Granskning av delgenomförare för gemensamma särskilda åtgärder

När Finland är deltagande stat i gemensamma särskilda åtgärder kan den förvaltande myndigheten, på skriftlig begäran av den ledande staten, genomföra en i Finlands program inskriven granskning av en delgenomförare för gemensamma särskilda åtgärder. På granskningen tillämpas vad som föreskrivs i 21 §.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

25 §

Rätt att få och lämna ut information

Utöver vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagd information har den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten, trots sekretessbestämmelserna, rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få information om understödssökanden, understödstagaren och understödstagarens verkliga huvudman, om dennas ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet, om offentlig finansiering samt om andra omständigheter som är relevanta med tanke på beviljandet, utbetalningen eller användningen av understödet och som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i den allmänna förordningen. Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten har rätt att få ovan avsedd nödvändig information om användningen av understödet också av understödstagaren.

De i 1 mom. avsedda myndigheter som har rätt att få uppgifter har trots bestämmelserna om sekretess rätt att till andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag och till Europeiska unionens institutioner lämna ut sådana uppgifter om understödstagaren som erhållits i samband med arbetsuppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för fullgörande av den granskningsuppgift som föreskrivs för myndigheten, aktören som sköter offentliga uppdrag eller institutionen eller som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

Information som erhållits med stöd av 1 och 2 mom. får inte användas för andra ändamål än de för vilka informationen har begärts.

26 §

Behandling av uppgifter

Uppgifter om fonderna inom området för inrikes frågor registreras i statsrådets gemensamma ärendehanteringssystem som används av inrikesministeriet. Ärendehanteringssystemet används för skötseln av sådana uppgifter i samband med program och genomförandeplaner som avses i Europeiska unionens lagstiftning och i denna lag.

Den förvaltande myndigheten registrerar i ärendehanteringssystemet sådana dokument som gäller programmet och förvaltningen, övervakningen och kontrollen av programmet som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning samt genomförandeplanen för programmet. I ärendehanteringssystemet registreras också dokument som gäller understödssökanden och understödstagaren, det projekt eller den verksamhet som understöds, beslutet om understöd, utbetalningen av understödet, utförda granskningar och återkrav.

27 §

Tekniskt bistånd

Tekniskt bistånd kan, på det sätt som föreskrivs i artikel 36 och 37 i den allmänna förordningen, användas för sådan verksamhet som avses i den artikeln. Tekniskt bistånd kan täcka de totala kostnaderna för genomförandet av fonderna.

Den förvaltande myndigheten beslutar inom ramen för statsbudgeten årligen om en plan för användning av tekniskt bistånd och följer den totala användningen av sådant bistånd. Den förvaltande myndigheten ska höra övervakningskommittén om planen för användning av tekniskt bistånd och årligen ge övervakningskommittén en rapport om användningen av tekniskt bistånd.

På tekniskt bistånd tillämpas inte bestämmelserna om understödsförfarande i 4 kap.
Närmare bestämmelser om förfarandet vid fastställande av planen för användning av tekniskt bistånd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Anslag som betalas till medlemsstaterna för programmet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden i enlighet med artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden fördelas nationellt i fråga om anslag enligt artikel 19 på kostnader som föranleds av förfarandet för vidarebosättning, humanitärt mottagande och placering av flyktingar i kommunerna och i fråga om anslag enligt artikel 20 på kostnader som i mottagningsskedet föranleds av asylförfarandet och mottagningsverksamhet. På anslag enligt denna paragraf tillämpas inte bestämmelserna om understödsförfarande i 4 kap.

De anslag som avses i 1 mom. riktas inom ramen för de anslag som årligen anvisas i statsbudgeten till de myndigheter som ansvarar för de åtgärder som är föremål för finansieringen. Dessa myndigheter kan också fortsätta att bevilja finansiering i form av understöd.

Användningen av anslaget ska rapporteras till inrikesministeriet.

Närmare bestämmelser om användningsändamålen för de anslag som avses i 1 mom. och om rapporteringen utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter om anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Utöver vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter, har den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten rätt att trots sekretessbestämmelserna för skötseln av sina lagstadgade uppgifter av Migrationsverket avgiftsfritt ur ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden få sådan information om personer som utgör grund för utbetalning av de anslag som avses i 28 § som är nödvändig för identifiering av personerna och fastställande av tidpunkten för deras ankomst till landet, eller information om internationellt skydd som beviljats personen i enlighet med artikel 19.8 och 20.8 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten har dessutom rätt att utföra granskningar av denna information.

Den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag och till Europeiska unionens institutioner lämna ut sådan information enligt 1 mom. som är nödvändig för granskningssuppgifter som föreskrivs för myndigheten, aktören eller institutionen eller för tillsynen över att Europeiska unionens lagstiftning följs.

Trots de sekretessbestämmelser som avses i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter rätt att för användning av det anslag som avses i 28 § 1 mom. av Migrationsverket avgiftsfritt ur ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden få sådan information som behövs för identifiering av en person och för fastställande av tidpunkten för personens placering i en kommun och av personens hemkommun, samt information om ett uppehållstillstånd som beviljats personen med stöd av utlänningslagen (301/2004). Sådan information är klientnummer från Migrat-

ionsverket, ärendenummer från Förenta Nationernas flyktingorganisation, tidpunkten för personens ankomst till Finland, personens placeringskommun, år för kvotuttagning, uttagning för mottagande, personens födelsetid och medborgarskap samt uppgift om barn som har fötts före ankomsten till Finland.

Information som erhållits med stöd av 1–3 mom. får inte användas för andra ändamål än de för vilka informationen har begärts.

30 §

Vissa arrangemang för genomförande av gemensamma särskilda åtgärder

Inrikesministeriet kan med andra staters förvaltande myndigheter eller med andra aktörer som sköter sådana uppgifter i dessa stater avtala om tekniska arrangemang som avser genomförande av förvaltningsuppgifter inom ramen för gemensamma särskilda åtgärder. Finansministeriet kan med andra staters revisionsmyndigheter eller med andra aktörer som sköter sådana uppgifter i dessa stater avtala om tekniska arrangemang som avser genomförande av granskningsuppgifter inom ramen för gemensamma särskilda åtgärder.

31 §

Ändringssökande

Omprövning av den förvaltande myndighetens beslut får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

7 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

32 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 2021.

Genom denna lag upphävs lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (903/2014).

33 §

Övergångsbestämmelser

Understöd kan beviljas för kostnader som har uppstått innan understödsbeslutet fattats, om kostnaderna har uppstått den 1 januari 2021 eller därefter och den ansökan som avser kostnaderna i fråga blir anhängig senast den 31 mars 2022.

På stöd som beviljats eller kommer att beviljas inom ramen för sådana nationella program eller genomförandeprogram under programperioden 2014–2020 för fonderna för inrikes frågor vars genomförande fortfarande pågår vid ikraftträdandet av denna lag samt på tekniskt bistånd inom ett nationellt program, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

På anslag som med stöd av artiklarna 17 och 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014 om inrättande av asyl-, migrations- och integrationsfonden, om ändring av rådets beslut 2008/381/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr

RP 136/2021 rd

573/2007/EG och nr 575/2007/EG och rådets beslut 2007/435/EG har anvisats Finlands nationella program senast den 31 december 2022 och som antingen inte har beviljats eller har återförts oanvända till fonden, tillämpas från och med den 1 januari 2022 bestämmelserna i 28 och 29 §, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Helsingfors den 23 september 2021

Statsminister

Sanna Marin

Inrikesminister Maria Ohisalo